

Inhoud

Van de voorzitter.....	2
Bij de foto's op de omslag	2
In Memoriam Lex van Canstein.....	3
Proces.....	4
Geef uw e-mailadres door	4
Algemene Ledenvergadering VWG 19 maart 2015.....	5
Van de redactie.....	5
Buizerd	6
Schuif eens op, jij!.....	7
Interview met Sjef Staps.....	9
IJsvogels uit het dal. 2014 topjaar!.....	11
Broedvogelinventarisaties in het Gooi.....	12
Broedvogels binnen het ringgebied van Oud Valkeveen in 2014.....	14
Grote bonte specht vogel van het jaar 2015!.....	15
Overzicht ringactiviteiten 2014 voor Oud Valkeveen en 't Raboes.....	16
Een nieuwe ringsoort voor het Gooi: de Bahama pijlstaart (<i>Paecilonetta bahamensis</i>)	20
Een ten dode opgeschreven wilde eend in de vijver van het Laapersveld in Hilversum	21
Interessante terugmeldingen van het Vogelringstation Het Gooi.....	22
Najaarsbijeenkomst Roofvogelwerkgroep	25
Aan de slag binnen de VWG	27
Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep	28
Het voorkomen van de putter in de westelijke Eempolders	30
Excursie Oostvaardersplassen.....	32
Vogels tekenen	33
Vogels kijken tijdens de 1000-soortendag in het Gooi 2014.....	34
Overzicht ledenmutaties t/m 31-12-2014.....	36
Verslag van de Algemene Ledenvergadering van donderdag 20 november 2014.....	37
Jaarverslag 2014.....	38
Dineke Sluijters Vogelfonds.....	52
Ontvangen literatuur.....	53
Honderden jonge ganzen rond Schiphol.....	53
Programma.....	56
Vogelherkenningscursus	59
De favoriete vogelplek van Huub Casander.....	60

Wat zien ik p. 19 en 33

Van de voorzitter,

Alweer een heel zachte winter (dat is althans de situatie op het moment dat ik dit schrijf). Als VWG organiseren we in de winter meer binnenactiviteiten. Het gaat hierbij vooral om het verwerken en rapporteren van alle veldonderzoek en het organiseren en plannen van de veldwerkzaamheden voor 2015.

Deze winter is er een nieuwe bijzondere binnenactiviteit bijgekomen; het digitaliseren van het immense archief van waarnemingskaartjes. Op zaterdagmiddag 13 december is, in een volle Infoschuur, de aftrap gegeven voor dit project. De aanwezigen kregen een korte instructie en konden direct met hun eigen meegebrachte pc of tablet aan de slag. Na afloop gingen de meeste met een of meer kisten vol kaartjes naar huis. Op dit moment (vier weken nadien) zijn er al duizenden kaartjes ingevoerd. Er zijn er nog duizenden te gaan, maar het enthousiasme is groot en de ontwikkelde invoermodule werkt snel en prettig. Er wordt zeker nog een tweede instructiemiddag of -avond georganiseerd. Hier ligt dus voor ieder lid de kans om deel te nemen aan deze bijzondere en grootscheepse activiteit. Hiemee wordt nu concreet invulling gegeven aan een al vele jaren binnen de VWG levende wens om alle papieren waarnemingskaartjes te digitaliseren. Een mooie mijlpaal.

Een tweede mijlpaal is dat er eindelijk resultaat is bereikt in het beheer van de vogeleilandjes in het Gooimeer bij de pier van Huizen. Begin 2014 heeft

het bestuur van de Vogelwerkgroep de verantwoordelijke partijen (gemeente Huizen en SBB) nogmaals en indringend aangesproken op het jarenlang niet gevoerde beheer van deze eilandjes. Vervolgens zijn in bijzijn van uw voorzitter en secretaris gesprekken gevoerd tussen de gemeente Huizen en SBB. Dit heeft geleid tot een nieuw beheerplan waarin alle inspanning zich richt op het creëren en behouden van de pionierstatus op het grootste eiland. Dit eiland is in januari met machines helemaal kaal gemaakt. Voor het jaarlijks bijhouden van de gewenste pionierstatus zal Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant (<http://www.nardinclant.nl/>) zich inzetten, zo mogelijk met hulp van vrijwilligers van onze VWG. Zowel de gemeente Huizen als Staatsbosbeheer blijven echter verantwoordelijk en zullen hierbij al hun medewerking verlenen.

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan een nieuwe website van de VWG. Goed om te weten, dat Ton van den Oudalder heeft aangegeven een bijdrage te willen leveren in de externe communicatie van onze VWG. Dit heeft ertoe geleid dat zeer binnenkort een nieuwe promotiefolder van onze VWG klaar zal zijn. Zo kan ik nog wel even doorgaan, maar dat komt in een volgende Korhaan.

Piet Spoorenberg

Bij de foto's op de omslag

Het thema voor de foto's was: *'Buizerd in de winter'*. Uit de inzendingen van de leden van de fotowerkgroep heeft de redactie twee foto's gekozen van **Bert Roelofs**:

"De gefotografeerde buizerd verbleef in de winter van 2007 geruime tijd in de Eempolder, vaak rondom de kruising van de Volkersweg en de Noord Ervenweg. De vogel liet zich regelmatig tot heel nabij benaderen en ging dan onverstoord door met poetsen, eten en gewoon zitten. Daarmee haalde deze buizerd zelfs het regionale dagblad en wist zich helemaal verzekerd van een hoop aandacht".

Thema voor de omslag van het aprilnummer: de grote bonte specht

Het fothema voor de omslag van het aprilnummer van De Korhaan is onze vogel van het jaar: *'de grote bonte specht'*. De redactie ontvangt hiervoor graag foto's. Bij voorkeur genomen in ons werkgebied, in staand formaat en met aan de boven- en onderzijde ruimte voor de teksten. De redactie maakt de keuze uit de foto's. Inzendingen graag uiterlijk 25 maart 2015 naar r.rense@chello.nl.

Erratum

In de vorige Korhaan stond op pagina 167 een foto van een jonge velduil, die door Dick Jonkers zou zijn gemaakt. Dat klopt niet. Engbert van Oort was de fotograaf van deze foto.

In Memoriam Lex van Canstein

Harry de Rooij, Hanneke Sevink & Christiaan Sjobbema

Onlangs bereikte ons het droevige bericht dat Lex van Raab van Canstein (19 maart 1930 - 6 januari 2015) is overleden. Lex stond aan de basis van de roofvogelwerkgroep en is hierin vele jaren, tot aan zijn dood, actief geweest. Hij genoot niet alleen van de roofvogels, die zijn hart gestolen hadden, maar ook van al het andere dat hij in de mooie natuur rond zijn woonplaats Baarn en daarbuiten tegenkwam. Hij kon genieten van het felle oog van de broedende havik dat juist boven de nestrand uitkwam, van luidruchtige boomvalken in de avondschemering, van de heimelijke wespendifie wanneer het eindelijk gelukt was om diens nest te vinden en van prooioverdrachten tussen kekkerende sperwers. Ransuilen die in de avondschemering hun roestboom verlieten, baltsende houtsnippen bij het Naardermeer of het luisteren naar de roep van nachtzwaluwen op de Veluwe deden hem beseffen dat dit aan het diepste wezen van zijn bestaan raakte. Ook de eerste roffelende specht of de eerste lijsterzang in het voorjaar konden hem in vervoering brengen. Lex droeg zijn liefde voor vogels met vuur uit, en wist dit op anderen over te dragen. Ooit merkte een vriend, geen vogelaar, na een enthousiast verhaal van Lex in gepeins op dat wat Lex deed toch wel

met de essentie van het bestaan te maken had. Van zo'n reactie kon Lex dan ook weer genieten. Lex behoorde tot de oudere vogelaars, maar in het veld verdween het leeftijdsverschil. Hij voelde zich één met zijn vaak tientallen jaren jongere vogelvrienden, en omgekeerd was er eveneens geen distantie. Wanneer hij wat vaker met dezelfde personen optrok konden de gesprekken in het veld meer de diepte ingaan en soms haast wat naar het filosofische neigen. Lex kon dan blijk geven van zijn wens om meer onthecht te raken van al datgene wat de mensen zo drijft in de huidige maatschappij. De natuur, met haar rust, haar impressies, die zo op het gemoed kunnen werken en haar uitnodiging tot beschouwing, leek hem daarbij te helpen om zich te ontwikkelen in die richting waarnaar hij leek te zoeken. Zijn intelligentie en brede belangstelling maakten dat er nooit gebrek aan gespreksstof was. Zij, die met Lex in het veld dergelijke gesprekken hebben gevoerd, denken daar met warme gevoelens aan terug. Helaas zullen we Lex niet meer tegenkomen in het veld, en zullen de karakteristieke gesprekken niet meer gevoerd kunnen worden. Als vogelliefhebbers zijn we getroffen door de tekst *Als een Trekvogel* van Bertus Aafjes bij het overlijdensbericht van Lex:

*'k Ben als een vogel voorbereid
Op de grote trek, die staat te wachten
Zo ook ben ik tot de reis gereed
En ik voel mijn vleugels reeds verzwinden
Naar het land dat grenzeloosheid heet.*

Ongetwijfeld zullen de vele prachtige momenten die Lex mee mocht maken in de natuur daadwerkelijk bijgedragen hebben tot de voorbereiding op zijn grenzeloze reis. Wij wensen zijn vrouw Janske, zijn kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe met het verwerken van dit grote verlies. Ongetwijfeld zullen vele mooie en dierbare herinneringen aan Lex, zoals wij die ook binnen de roofvogelwerkgroep hebben, hen daarbij tot steun zijn.

Proces

Op de in september gehouden vergadering van de Subgroep Avifauna is besloten om de grote bonte specht uit te roepen tot Vogel van het jaar 2015. Om eerlijk te zijn riep die verkiezing, hoewel ik zelf daar nauw bij betrokken was, achteraf wel gemengde gevoelens bij mij op. Ben je net lekker gewend aan de gaai en dan moet je het zoekbeeld gaan veranderen. Eerst was het toch nog even wennen. Mijn vrouw was heel blij en zag de nieuweling wel zitten. De keuze voor die soort zou volgens haar bij mij tot minder onrust leiden, want de 'timmerman', zoals hij ook wel wordt genoemd, zou veel minder voorkomen. Dat had ze gedroomd, hij is alleen veel moeilijker te ontdekken. De eerste week van de eerste maand van dit jaar bleek afkicken heel moeilijk te zijn. Overal zag ik nog die vermaledijde gaaien opduiken. Zonder dat zij daar ook maar enige schuld aan hebben bleven zij mijn zoekbeeld vervuilen. Het leek wel alsof zij opeens overal zaten. Tegelijkertijd kwam toch tijdens excursies in de regio ook de huidige Vogel van het jaar 2015 steeds meer in beeld. Het afscheidproces was in gang gezet. Twee heren dienen -intensief blijven kijken naar de gaai en tegelijkertijd op zoek gaan naar de nieuwe soort van het jaar- lijkt weinig zinvol te zijn. Dan zou ik met mijn gaaiëntelling een eenling worden, een soort Don Quichot. Het prototype van een solowaarnemer, die zich met zijn goede bedoelingen, maar onpraktische daden min of meer belachelijk maakt. In de tweede week ging het al wat beter, gestimuleerd door degenen die hun waarnemingen al invoerden. De synergie, het samengaan van al die losse waarnemingen, die meer oplevert dan de som der delen geeft een goed groepsgevoel. Ook als je kijkt naar een aantal vaste waarnemers, die de kern vormen. Zij zetten mij op het spoor voor het ontwikkelen van een waarnemingprofiel, door het opgeven

van het gedrag en de biotoop waarin zij de soort hebben waargenomen. Hierdoor wordt duidelijk dat de observaties niet tot het buitengebied beperkt blijven. Door het enthousiasme voor de grote bonte, zoals hij door ervaringsdeskundigen wordt genoemd, kunnen gemakkelijke situaties optreden. Tijdens een nieuwjaarswandeling was uw scribent ergens op pad binnen de Gooise bebouwing met een grote groep mensen die niets hadden met vogels. Er vlogen twee spechten over. Spontaan ontsnapte mij de kreet 'tsjiek.' Het groepje wandelaars in mijn directe omgeving keek vreemd op. Was ik iemand met een tic. Ja hoor, het busje komt zo! Opeens was er belangstelling voor vogels, want de kreet vroeg om een verklaring. Ook twee andere leden van de Vogelwerkgroep, die meeliepen bij de wandeling, hadden de spechten opgemerkt. Er kwamen gesprekken op gang over onze gevederde vrienden. Vogel van het jaar, de vogelwerkgroep en zelfs de vogelcursus en andere vogelzaken kwamen aan de orde. Leuk, waar een voorval al niet toe kan leiden. Op het moment van het schrijven van deze column, in de derde week van januari begint het eind van de ontwenningfase in zicht te komen. Nog steeds is er aandacht voor de gaaien, maar die begint steeds meer te verflauwen en de richting op te gaan van de huidige vogel van het jaar.

Penlijster

Geef uw e-mailadres door

In het huidige digitale tijdperk is e-mail een erg prettig middel om snel te communiceren met de leden, zoals via onze nieuwsbrief.

Met de contributiebrief van dit jaar is al een oproep gedaan om uw e-mail adres door te geven. Veel leden hebben gehoor gegeven aan dat verzoek. Er zijn echter ook nog veel leden waarvan wij het e-mailadres niet kennen, of waarvan het e-mailadres niet meer actueel is.

Daarom verzoeken wij u om uw e-mailadres door te geven (per e-mail vanzelfsprekend) aan penningmeester@vwwggooi.nl

Algemene Ledenvergadering VWG 19 maart 2015

Hierbij nodigt het bestuur de leden uit voor de Algemene Ledenvergadering van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken op donderdag 19 maart 2015 in de Infoschuur 't Gooi van GNR. Aanvang 20.00 uur

De agenda luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen bestuur
2. Vaststellen verslag Algemene Ledenvergadering van 20 november 2014
3. Algemeen Jaarverslag 2014
4. Financieel Jaarverslag 2014.
5. Verslag Kascommissie
Wordt uitgebracht tijdens de vergadering
6. Decharge bestuur
7. Samenstelling kascommissie
8. Bestuurssamenstelling en –verkiezing
 - Subgroep Avifauna: Juun de Boer is aftredend en herkiesbaar
 - Subgroep Excursies: Wouter Rohde is aftredend en herkiesbaar*Tegenkandidaten kunnen zich melden bij een van de bestuursleden.*
9. Projecten Dineke Sluijters Vogelfonds
De ALV wordt, overeenkomstig het advies van de commissie, gevraagd om in te stemmen met de ingebrachte projecten.
10. Rondvraag en sluiting

P.S. De verslagen en het advies voor het Dineke Sluijters Vogelfonds staan in deze Korhaan op pag. 37 t/m 52 en op www.vwggooi.nl.

Na de pauze vertelt Harry de Rooij over het Vogelringstation het Gooi.

Van de redactie

Zoals gewoonlijk verschijnt in februari een extra dik nummer. De bestuursstukken voor de vergadering van 19 maart zijn in het blad opgenomen. U vindt ze vanaf pagina 37. Na lezing bent u weer helemaal op de hoogte van het reilen en zeilen van onze vogelwerkgroep.

De redactie is van plan om het volgende nummer van De Korhaan in kleur uit te brengen. Op de website treft u het blad altijd al in kleur aan. In verband met de aanmerkelijk hogere kopieerkosten voor kleurendruk gaat de kopij nu in grijstinten naar de drukker. De foto's worden daarvoor door mij 'ontkleurd' en zo nodig bijgewerkt. Ook daarom is het belangrijk dat we de foto's in een hoge resolutie van u ontvangen. Op proef zal het aprilnummer in kleur uitkomen. Hopelijk zal dat de afdrukkwaliteit van de foto's ten goede komen. U ziet het resultaat in het volgende nummer.

Hillie Hepp

Buizerd

Bert Roelofs

Je rijdt in Nederland op de snelweg en je ziet een roofvogel op een paaltje. Dan is de kans zeer groot dat je een buizerd ziet. Wetenschappelijk heet deze vogel *Buteo buteo*, wat lekker gemakkelijk te onthouden is. Zo'n paalzitter heeft het toch maar simpel. Gewoon wachten tot er een insect of vogel wordt aan-gereden en dan is het snacken uit het vuistje. Op zichzelf is die bezigheid toch ook weer niet zo ongevaarlijk, want regelmatig zie je een buizerd nog helemaal intact, maar wel morsdood op de vluchtstrook liggen. Die is dan echt niet van zijn paaltje gevallen. Waarschijnlijk is die vogel door een langs razende vrachtauto mee gezogen, waarbij de nek is gebroken.

Wat ik altijd wel een beetje sneu vind om te zien is als deze prachtige roofvogel als een sippe merel op hoge poten door het weiland stapt op zoek naar wormen. Ikzelf zou zo niet gezien willen worden door mijn soortgenoten of andere toeschouwers.

Vooral in de winter laten de uit noordelijker streken gekomen en hier overwinterende buizerds zich vaak heel mooi benaderen. Ik heb wel op een meter afstand van een buizerd gestaan, die doodgemoedereerd in het gras staande met de ene poot een muis te grazen nam, die met de scherpe snavel in een vloeiende

beweging ontvelde en met de andere poot naar binnen werkte. Een en al souplesse.

Wat ik nou weer niet zo snugger vind is dat een buizerd zich zo vaak luid mauwend als een krolse kat door het luchtruim verplaatst. Je zou toch denken dat een beetje muis zich dan wel op tijd uit de voeten weet te maken.

Wat een aantal buizerds met mij deelt is een grondige afschuw van mountainbikers en joggers. Hilarisch vind ik de berichten dat een territoriale buizerd weer zo'n dwaalgast de schrik van het leven heeft bezorgd en het vel van de kop heeft gekrabd. Petje af, denk ik dan

Al die kleurvariatie vind ik overigens best lastig. Je hebt heel donkere buizerds, een aantal is bijna geheel wit, sommige hebben een donkere buik met witte borst en weer andere combineren een lichte buik met donkere borst. Ik heb altijd wel houvast bij de determinatie aan wat ik ooit leerde bij de VWG-introductie cursus: 'Let op de burgemeestersketting!' Bij deze doorgaans traag vliegende vogel valt het vluchtpatroon ook op: een paar rustige slagen worden dikwijls afgewisseld met een stukje glijvlucht. De lange en brede vleugels worden dan in een ondiepe V-vorm gehouden. De brede staart met vele strepen is ongeveer even lang als de vleugels breed zijn. In de lucht is dat ook weer een identificatiekenmerk. Zoals bij veel roofvogels is het vrouwtje groter dan het mannetje, wat eigenlijk alleen te zien is als ze gezamenlijk hun rondjes draaien in de lucht.

De foto's zijn gemaakt door de auteur.

Schuif eens op, jij!

Carel de Vink

Als beweeglijke muzieknootjes zitten ze op de lijnen, huiszwaluwen op telefoondraden bij een aantal woonboten in de Vecht. Af en toe komt er een zwart-witte kwartnoot bij. En natuurlijk wil die dan uitgerekend zitten op de plek van een soortgenoot. Gefladder, gekwetterd protest. Dan keert de rust weer terug. Tot er opnieuw een eigenwijs exemplaar verschijnt. Spreuwen op draden van de snelwegverlichting doen hetzelfde. Net als heel veel andere soorten die een aangeboren drang tot dringen bezitten.

In een knusse ambiance van vogelaars onder mekaar zitten we tijdens een weekend van de Vogelwerkgroep te luisteren naar een bevlogen onderzoeker. In opdracht van het NIOO (Nederlands Instituut voor Ecologie) onderzoekt hij de populaties van kool- en pimpelmezen op Vlieland. Een Power Pointpresentatie ondersteunt zijn verslag. Wat al snel duidelijk wordt, is dat de beste plekje het broedareaal vormen van de forsere koolmezen. De mindere zijn voor de pimpels, zoals die ook in de winter hun heil ergens anders zoeken dan hun grotere neven. Een fraai voorbeeld van voedselconcurrentie bij vogels.

Toen de Turkse tortel ons land bereikte, uitten heel wat vogelkenners de vrees dat deze winterharde soort de trekkende (zomer)tortel zou verdringen. Huidige cijfers lijken deze zwartkijkers gelijk te geven. De werkelijkheid is toch genuanceerder. Turkse tortels bevolken vooral plekken die nooit door de 'trektortel' gebruikt werden als broedomgeving. De veranderingen in landbouwmethoden, jacht tijdens de trek en mogelijk ook de ongunstiger geworden omstandigheden in het overwinteringsgebied hebben waarschijnlijk een grotere invloed dan concurrentie met de standvogelduif.

Al even gecompliceerd zou de concurrentie tussen meerkoet en waterhoen kunnen zijn. Daarover is de afgelopen jaren in ons tijdschrift het een en ander gespeculeerd. Als een andere oorzaak voor de afname van de aantallen waterhoentjes wordt predatie door de havik gesuggereerd. Speelt ook een verminderd aantal overwinteraars uit Noord- en Oost-Europa een rol? Mogelijk mist ons broedbestand daardoor aanvulling met 'vers' bloed.

Een niet uit te wissen rol in alle veranderingen in de natuur, en dus ook in de kansen voor vogels, speelt de mens. De meeste mezen op Vlieland profiteren van nestkasten en bijvoeding door de bewoners. Vandaar dat het dorp bij uitstek het bolwerk is van de koolmezen. De zomertortel ontmoet in de mens een opponent als jager

(wanneer hij buiten ons land geen beschermde status heeft) en als agrariër met diens snelle moderniseringsprocessen in de landbouw. Moeilijker valt te bepalen wat de invloed is van de moderne waterrecreatie op de populatie waterhoentjes.

De menselijke invloed bepaalt in een dichtbevolkt land als het onze de beschikbare ruimte. Net als bij beide mezensoorten is hier de 'grootste' de sterkste. De mens dus, dankzij mechanisatie en bevolkingsgroei. We slokken alles op wat we nodig hebben om onze economie draaiend te houden, comfortabel te wonen en in onze vrijetijdsbehoefte te voorzien. Soms liggen de belangen erg ingewikkeld. In mijn woonwijk heeft een milieu- (of geld-?)bewuste bewoner zijn pannendak veranderd in een blauwglanzend vlak van spiegellende zonnepanelen. Pech voor de huismussen en gierzwaluwen die elkaar daar de broedgelegenheid met variërend resultaat van jaar tot jaar betwistten. Hun gekibbel is voorbij. Hun kansen zijn verkeken. Overigens met subsidie van de overheid en gestimuleerd door 'Natuur en Milieu'. Ik besef dat zonder zorg voor het milieu de natuur (en uiteindelijk ook de mens) het onderspit delft, maar in dit geval betaalt de natuur wel de eerste tol...

Terug naar de verhoudingen tussen vogels onderling. Naast rivaliteit zie je ook soorten die van elkaars aanwezigheid profiteren. Dat geldt op meer dan één vlak.

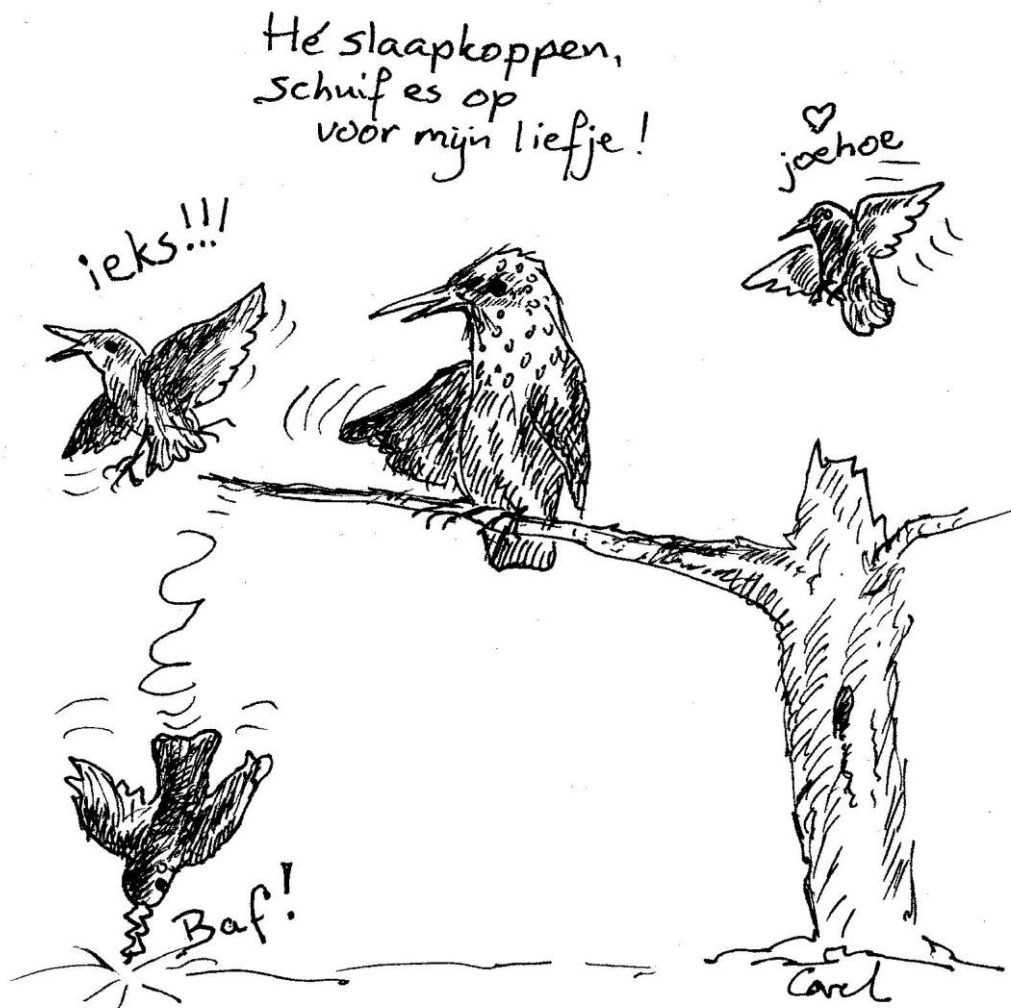
Eksters zijn bijzonder alert. Hun alarm bij het signaleren van een havik heeft onmiddellijk effect op houtduiven, kauwen en merels. De houtduiven waaieren uiteen, waardoor ze de predator in verwarring hopen te brengen. De kauwen ballen samen en gaan als groep over tot de schijnaanval. Merels schieten weg in het struikgewas. Zo alarmeren tureluurs als eersten bij nadering van een bruine kiekendief of kleine mantelmeeuw in hun broedgebied. Grutto's gaan luidruchtig boven de indringer hangen, terwijl Kieviten hem belagen met felle duikvluchten.

Koloniebroeders bundelen hun inspanning bij naderend gevaar. Sommige kolonies bestaan uit meerdere soorten die elk hun tactiek ten toon spreiden om het gevaar te bezweren. Een sternkolonie benaderen deden onderzoekers vanouds met een plankje in hun pet...

Een bos vol spechten verschaft andere vogel-oorten nestgelegenheid. Daarbij deinzen kauwen er niet voor terug om de eerste bewoners te verjagen. Heel wat holenbroeders genieten nog jaren daarna van het leegstaande 'pand'. Ik heb roeken gezien die volkomen respectloos takken uit een reigernest pikten om deze te 'lenen' voor hun eigen nest. Meeuwen en roofmeeuwen ontfutselen andere vogels graag hun voedsel. Roofvogels kunnen elkaar ook behendig een prooi afhandig maken. Op hun beurt krijgen ze niet zelden te maken met kapers op de kust. Vooral kraaiachtigen hebben al snel belangstelling voor een verenplukkende rover. In

groepen grazende ganzen vinden reigers compagnons bij het voedsel zoeken. Muizen, die door alle drukte boven hun hoofd naar de oppervlakte komen, worden met graagte verorberd door deze opportunisten. Zo zoeken brilduikers op de randmeren graag het gezelschap van kleine zwanen en knobbelzwanen. Die wervelen tijdens het grondelen voedsel op, wat door deze duikvogeltjes met graagte wordt verwelkomd.

Onderlinge concurrentie, profiteurs en samenwerking. Boeiende elementen in vogelgedrag. De hiërarchie op de voedertafel, de strijd om het broedgebied en andere manieren waarop vogels elkaar benaderen, ze zijn tot in de achtertuin waar te nemen. Voor wie iets verder kijkt dan zijn soortenlijstje, blijft er zoveel te ontdekken! Met de laatste winterweken nog voor ons en de lente in aantocht, kan dat haast niet missen!

Interview met Sjef Staps

Carla van Lingen

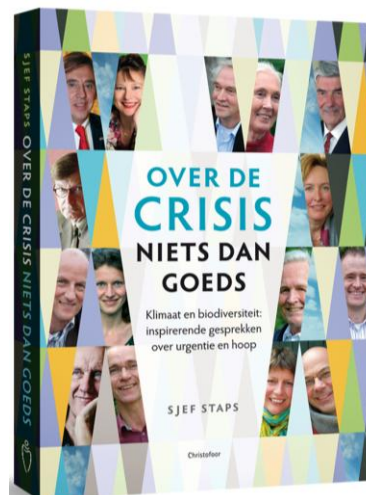
Sjef Staps woont in Leusden en werkt in Driebergen bij het Louis Bolk Instituut (voor duurzame landbouw). Hij is al zo'n 30 jaar lid van onze Vogelwerkgroep. Zijn lievelingsvogel? *Grus grus*, de kraanvogel. Ook van de talrijke huismussen (*Passer domesticus*) op zijn voederplank kan hij volop genieten. Zijn grootste trigger? De struisvogelpolitiek van de samenleving als het gaat om de veranderingen rond klimaat en biodiversiteit. Daarover schreef hij het boek *Over de crisis niets dan goeds*. Een titel met een dubbele lading: 1. We willen alleen goed nieuws horen en 2. Als we ons open zouden stellen voor het slechte nieuws, is de crisis een kans voor een andere maatschappij en dat zou wel eens een hele vooruitgang kunnen zijn.

'Als ik de feiten op een rij zet over klimaat en biodiversiteit dan zie ik een gigantisch probleem. Kijk ik echter om me heen hoe we leven, dan lijkt het alsof er niets aan de hand is. Een deel van onze planeet wordt bevolkt door louter struisvogels, terwijl de vloedgolf vlakbij is. De politiek hoor je er niet over; bij de verkiezingen is klimaat geen enkel issue; in de media speelt het nauwelijks een rol. Dat vind ik onbegrijpelijk. Ik was hier al jaren over aan het piekeren en ik kwam er niet uit. Vandaar dit boek.'

'Wat dat met vogels te maken heeft? Alles, vogels maken deel uit van onze aarde. Nu al zijn er problemen met trekvogels die hun systeem niet meer kunnen afstemmen op het veranderende klimaat. Als ze terugkomen uit de overwinteringsgebieden is hun voedsel op. Of ze blijven te lang hangen voor ze vertrekken en ook

dan gaat het mis. In de natuur is alles heel precies op elkaar afgestemd. Alles wat wij veranderen heeft gevolgen. Wij moeten als Vogelwerkgroep onze stem laten horen. Ook wij moeten hier iets aan gaan doen. Laatst was ik bij een weekend van het IVN met tal van natuurgidsen die nu bezig zijn om duurzaamheid aan natuur te koppelen. Dat kunnen wij als Vogelwerkgroep ook. We zijn bezig met tellingen en wandjes bouwen om vogels in te laten broeden en dat moeten we vooral blijven doen, maar we kunnen onze ogen niet langer sluiten voor dit allesomvattende probleem. Anders is het dweilen met de kraan open. Voor het behoud van natuur en biodiversiteit moeten we onze stem laten horen.'

Voor het boek heeft Sjef Staps vijftientwintig mensen geïnterviewd, die vanuit hun rol in de samenleving grote kennis, ervaring en betrokkenheid hebben bij dit vraagstuk. Onder hen zijn Jan Terlouw (schrijver, fysicus, voormalig politicus), Jane Goodall (vermaarde Engelse biologe, antropologe) en Marjan Minnesma (Duurzame Energie Unie). Uit alle interviews valt maar één conclusie te destilleren: we moeten heel veel minder gaan consumeren en produceren. Daarvoor in de plaats krijgen we meer balans

tussen mens en omgeving en meer sociale samenhang. Het is een omslag van 'hebben' naar 'zijn'.

Sjef: 'Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving moeten we met grondstoffenverbruik en emissies terug met maar liefst 80%. Dat wil zeggen dat we teruggaan naar het welvaartsniveau van 1980-1985. Hoe erg hadden we het toen? Het is een kwestie van wat minder luxe.

Wachten we te lang met versoberen, dan wordt het moeilijker en duurder om de bakens te verzetten. We hebben dus haast. Bovendien zal de wal het schip keren: gaat het niet goedschiks dan gaat het kwaadschiks. Niet voor niets zegt Jan Terlouw: 'We hebben een ramp nodig om tot dit besef te komen. Laat ons hopen dat een kleine ramp voldoende is.'

Dat er niets verandert ligt volgens Sjef aan de overdreven focus van onze maatschappij op de korte termijn. Een politicus moet binnen vier jaar scoren. 'Je hoeft niet bij de overheid aan te kloppen met een geweldig plan om de wereld te redden in 2030. Daar plukken de huidige regeerders niet de vruchten van, dus dat verdwijnt in een bureaula. Bij het bedrijfsleven is het niet anders. Aandeelhouders willen op korte termijn winst zien, dus ook die zijn niet geïnteresseerd in de lange termijn. Waar het bedrijfsleven wil, heeft het last van zo'n wispelturige overheid. Marga Edens, vice-president Corporate Responsibility van RWE (Essent) in het boek: *'Wij kunnen als Essent moeilijk een lange termijn beleid maken omdat we geen overheid hebben waar we op kunnen rekenen. Hoe kun wij dan als bedrijf een lange termijnplanning maken als de overheid maar blijft wapperen met haar beleid? Al met al laten we voor onze kinderen en kleinkinderen een wereld achter met een slechtere leefomgeving.'*

Dat het anders kan, zegt Klaas van Egmond (hoogleraar Milieukunde en Duurzaamheid Universiteit Utrecht) in het boek. Hij stelt het Zwitserse model als voorbeeld, waarin elke partij

in een kamerbrede coalitie vertegenwoordigd is in het kabinet. Bij kabinetswisselingen zijn er dan minder schommelingen in het beleid. Hierdoor is er een veel grotere stabiliteit in de aanpak van problemen, waardoor je een stabielere lange termijn beleid hebt.

Achter in het boek staan twee praktische 'things to do'-lijsten: een voor de overheid en een voor de burgers. Het valt op dat de lijst voor de overheid stukken langer is. Dat is niet zo gek, want er zijn al heel wat positieve initiatieven op het gebied van voedsel, alternatieve energie, bouwen etc. Initiatieven die aan de basis ontstaan.

Sjef: 'Ook bij grote bedrijven zie je verduurzaming. Zij lopen tegen de grenzen aan, omdat ze vaak afhankelijk zijn van grondstoffen. Heineken zegt bijvoorbeeld tegen z'n telers: we willen werken aan een duurzame keten, dus aan duurzame teeltmethoden. Daar is bijvoorbeeld het project 'Veldleeuwerik' uit voortgekomen' (zie kader).

'Het IPCC heeft uitgerekend dat we in de 21^e eeuw mondiaal te maken krijgen met 4 graden temperatuurstijging, maar dat is pas het begin. Er is geen enkele aanwijzing dat die temperatuurstijging daarna gaat afvlakken. De temperatuur stijgt door. Dat betekent dat ons klimaatstelsel op aarde 'out of control is'. Dat is heel zorgwekkend. We hebben geen idee wat er gebeurt als we over kantelpunten heen gaan. Alleen als je een zeer ambitieus klimaatbeleid gaat voeren kan het huidige klimaat behouden worden. Voorlopig zitten we op een koers met een Noordpool die over 15 jaar 's zomers helemaal zonder sneeuw en ijs is. Groenland wacht een zelfde lot. Die toekomst is heel dichtbij. En zoals Jane Goodall zegt: *iedereen kan elke dag het verschil maken, voor of tegen klimaat en biodiversiteit*. In het boek zijn daarvoor talloze tips opgenomen. Wij zijn zelf degenen waarop we hebben gewacht.'

Over de crisis niets dan goeds. Klimaat en biodiversiteit: inspirerende gesprekken over urgentie en hoop. Zeist, Christoffor, 2013. 287 p. ISBN: 9789060386941. Voor meer informatie en een impressie van de interviews: www.overdecrisisnietsdangoeds.nl.

Binnen de Stichting Veldleeuwerik werken agrarische ondernemers en hun afnemers samen aan verduurzaming van de voedselproductie. Dat doen ze door elkaar te inspireren en de persoonlijke grenzen van duurzaamheid op te zoeken. Iedere akkerbouwer, ondersteund door enkele collega's, schrijft een eigen duurzaamheidsplan en voert dat uit. Door ervaring en kennisuitwisseling zijn de akkerbouwers in staat om een steeds grotere bijdrage aan duurzaamheid te leveren. Veldleeuwerik is met honderden leden een succes, mede door de betrokkenheid en actieve deelname van een groot aantal toonaangevende afnemers en verwerkers.

IJsvogels uit het dal. 2014 topjaar!

Jelle Harder

In maart 2014 waren er de eerste tekenen. Na de op één na zachtste winter sinds 1706, waren er opvallend meer ijsvogels bij de broedplaatsen dan de laatste twee jaar. Een snelle eerste telling in maart door de IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek voorspelde dat het aantal paartjes mogelijk zou stijgen van 11 naar 25 paar.

Foto: Jeroen Stel

Die verwachting is uitgekomen en zelfs veel hoger dan gedacht. Niet minder dan 41 paar ijsvogels zijn vastgesteld als broedvogel in het Gooi, de Vechtstreek en de Westelijke Eempolder in 2014. Alleen in 2007 (51) en 2008 (71) waren er meer broedgevallen dan ooit. Een verhoging met 373% ten opzichte van de 11 paar uit 2013. De zeer zachte winter is daarmee van grote waarde geweest voor de ijsvogelstand in de regio. Verspreid over de regio kende de Vechtstreek 20 broedparen, met Vreeland als koploper met 5 paar ijsvogels. In de Gooise gemeenten kwamen 18 paar tot broeden waarvan er 9 paar in Naarden te vinden waren. Naarden begint daarmee een echte ijsvogelstad te worden! In de Westelijke Eempolder waren 3 paar ijsvogels aanwezig. Ook dat is bijzonder omdat dit gebied het vaker zonder broedende ijsvogels moet stellen.

Voorspeld werd ook dat door het gunstige winterklimaat veel ijsvogels eerder tot broeden zouden komen. Daardoor was de kans groot dat veel ijsvogels niet twee, maar hopelijk drie broedsels konden grootbrengen. Ook die voorspelling is uitgekomen.

Uit het onderzoek van de IJsvogelwerkgroep blijkt dat van de 41 broedparen 74% ook een derde broedsel heeft gemaakt. Dat is veel meer dan gemiddeld.

Een rekensom over het aantal jonge ijsvogels dat in de regio geboren kan zijn, levert een getal op van ruim 600 jonge ijsvogels. Niet verwonderlijk dus dat deze bijzondere vogel nu weer op veel plaatsen te zien is.

Uit de eerste berichten van andere gebieden komt ook een heel positief beeld naar voren. Zo is de stand in Noord-Holland gestegen van 40 paar naar bijna 100 paar ijsvogels en in Twente/Achterhoek van 25 naar 100 paar. De kans is daarom groot dat landelijk op minimaal een verdubbeling van het aantal ijsvogelpaartjes in 2014 gerekend kan worden. Dat kan betekenen van 370 paar in 2013 naar circa 750 paar in 2014. Pas eind volgend jaar zal dat duidelijk zijn wanneer alle informatie binnen is.

IJsvogel met snoek(je)

Foto: Jeroen Stel

De ijsvogelliefhebbers hopen nu op weer een zachte winter met in 2015 wellicht een nieuw ijsvogelrecord!

Broedvogelinventarisaties in het Gooi

Wobbe Kijlstra

Onder grote belangstelling heeft de Werkgroep Broedvogelinventarisaties op 7 november de resultaten gepresenteerd van de broedvogelonderzoeken in ons werkgebied in 2014. Piet Spoorenberg en Dirk Prop coördineren de activiteiten van de werkgroep en geven graag een toelichting.

Hoe lang wordt er al geïnventariseerd in het Gooi?

Vanaf het begin van de Vogelwerkgroep wordt er al geïnventariseerd. De nestkastonderzoeken lopen al het langst. Het archief van de werkgroep gaat terug tot de jaren '80. De laatste jaren pakken we het systematischer op. Naast de vaste inventarisatie van de Waterleidingplas in Loenen is het aantal gebieden dat we inventariseren flink gegroeid naar zeven gebieden het afgelopen seizoen.

Wie bedenkt welke gebieden worden geïnventariseerd?

Dit is een leuk haast democratisch proces zegt Dirk. We vragen de terreinbeheerders welke gebieden ze geïnventariseerd willen hebben en deze te presenteren tijdens de najaarsbijeenkomst. De tellers kunnen vervolgens aangeven voor welke gebieden ze belangstelling hebben. Dit betekent dat niet alle wensen van de terreinbeheerder automatisch worden gehonoreerd. Het is echt waar de belangstelling en interesse van de tellers ligt.

Is het ook van belang waarom een gebied geïnventariseerd wordt?

Het is niet alleen leuk te weten welke vogels broeden in ons gebied. Het resultaat van zo'n inventarisatie is een belangrijke indicator hoe het gesteld is met de natuur. Voor terreinbeheerders kunnen de gegevens belangrijk zijn in de verantwoording van het beleid dat ze voeren. De Monnikenberg hebben we een paar jaar geleden op verzoek van het Goois Natuurreservaat (GNR) geïnventariseerd, omdat daar grootscheepse maatregelen op stapel stonden. Dan is het goed te weten wat de vogelrijkdom is. Bij de Waterleidingplas zie je ook een mooi samenspel, waarbij de uitkomsten van de inventarisaties Waternet helpen bij het nemen van maatregelen. Nu bijvoorbeeld om het gebied weer geschikter te maken voor de grote karekiet. Het Laarder Waschmeer hebben we in 2011 geïnventariseerd, toen de sanering net klaar was. Nu drie jaar later hebben we het gebied weer mee kunnen nemen. GNR wilde graag weten wat de ontwikkeling was. In die periode van drie jaar is er veel veranderd in het gebied. Wat is daarvan het

effect op de broedvogels? Eigenlijk zou het mooi zijn, vult Dirk aan als we systematisch de kerngebieden om de drie jaar kunnen inventariseren. Een betere monitor kun je niet bedenken.

Daar heb je zeker veel tellers voor nodig?

Op dit moment hebben we een groep van tegen de veertig tellers. Een deel met de nodige ervaring en ook leden die willen kijken of het 'tellen' wat voor ze is. We kunnen altijd meer tellers gebruiken. Bij de rondes proberen we altijd een ervaren en minder ervaren teller aan elkaar te koppelen. Je moet wel een beetje geïnteresseerd zijn in vogelgeluiden. Het inventariseren gaat vooral op zang.

Kunnen jullie iets meer vertellen over het inventariseren?

Ja, natuurlijk zegt Piet. Bij de broedvogelinventarisatie is het niet voldoende om te weten welke vogels voorkomen in een gebied, maar moet je ook vaststellen of ze daadwerkelijk een territorium afbakenen om in te broeden. Dit vormt de basis voor de bepaling van het aantal broedvogels. SOVON heeft hiervoor een methode uitgedacht. De zogenaamde broedvogelkarteringsmethode. Die werkt als volgt. In de loop van het broedseizoen worden verschillende bezoeken aan het gebied gebracht. Omdat de vogels 's ochtends beginnen met zingen en de zang een teken van territoriumafbakening is, tellen we 's ochtends vroeg. Alle waarnemingen worden op een kaart ingetekend en als we weer thuis zijn ingevoerd in het systeem van SOVON of broedvogelkartering.nl dat Dirk heeft ontwikkeld. Deze systemen berekenen aan het eind van het seizoen het aantal territoria.

Waar zouden we zijn zonder computers?

Nou, vroeger was het wel gezellig, lacht Piet. Zaten we 's avonds de gegevens van de telrondes over te schrijven op kaarten per soort en met het boek van SOVON in de hand cirkels te trekken bij wat er aan territoria uitkwam. Nu gaat het met een druk op de knop, dat is waar. Die gezelligheid mis ik soms wel.

Zijn de bijeenkomsten van de werkgroep een goed alternatief?

Zeker, geven Piet en Dirk aan. In het voor- en najaar organiseren we een bijeenkomst. Daar komen altijd rond 40 mensen en die hebben elkaar veel te vertellen. Dat hebben we 7 november ook weer mogen meemaken.

De rapporten staan inmiddels op de website. Hieronder noemen we de bijzonderheden.

Koekoek

Foto: Bert Roelofs

1 Laegieskamp

Met 45 soorten broedvogels is dit een rijk gevarieerd gebied. De koekoek, ijsvogel en naast de grote bonte zijn ook de kleine bonte specht en groene specht de bijzondere soorten.

2 Bantam, Schaep en Burgh en Boekestein

Een groot gebied met de bekende buitenplaatsen met in totaal 386 territoria en 35 soorten. In 1995 is dit gebied ook geïnventariseerd. Ten opzichte van 1995 is sprake van een behoorlijke afname in het aantal soorten (9 minder). Opvallend is ook de afname in het aantal holenbroeders.

3 Waterleidingplas Loenen

De Waterleidingplas is het gebied dat elk jaar wordt geteld. Nu al weer het elfde jaar. Over deze periode valt natuurlijk veel interessants te melden. Hier zal apart op worden teruggekomen. Wel is duidelijk dat het aantal rietvogels afneemt, de vogels van riet/ruigte redelijk constant blijven en de weidevogels toenemen de laatste jaren. Bij de overige vogelsoorten is sprake van een grote fluctuatie. Het is te hopen dat de maatregelen om gebied weer geschikter te krijgen voor de rietvogels effect sorteren en bijvoorbeeld de grote

karekiet weer terugkomt. Dit jaar was de kroon-eend in ieder geval weer terug.

4 Zwarte Berg

Het rapport van de Zwarte Berg was op 7 november nog niet helemaal af. Wel was duidelijk dat er 37 soorten broedvogels zitten met ook weer een aantal bijzondere zoals de appelvink, zwarte specht en kleine bonte specht. En mogelijk zelfs een wielewaal. Hier lopen de meningen nog uiteen; het zou een ook een gaai kunnen zijn (imitator).

5 Groeve Oostermeent

De Groeve Oostermeent is een klein gebied dat elke drie jaar worden geïnventariseerd. In 2011 waren er 18 soorten. Daarna is het gebied aangepakt en ondermeer 'vernat'. Ook hier heeft het heidehaantje toegeslagen. Toch waren er in 2014 meer soorten broedvogels dan in 2011.

6 Naardermeent en Oud Valkeveen t

De Naardermeent ligt ingeklemd tussen de A1 en het Gooimeer.. Bijzonder is dat op het grasland slechts vier paar Kieviten zaten. Kleine karekieten zijn er met 38 territoria volop in riet. In het bosje van Oud Valkeveen komt de nachtegaal voor

7 Laarder Waschmeer

Bij het Laarder Waschmeer kan er, net als in de Groeve Oostermeent, ook een vergelijking worden gemaakt met 2011. Er was een stijging in het aantal soorten naar 37 en bij de territoria naar 190. Soorten die er in 2011 nog waren zoals de kleine plevier en appelvink zijn in 2014 niet meer gesignaleerd. Hier staan negen nieuwe soorten tegenover zoals de boompieper, graspieper en roodborsttapuit

Op naar 2015!

De eindrapporten van 2014 staan op www.vwggooi.nl. De voorbereidingen voor het seizoen 2015 zijn al weer volop bezig. De beheerders hebben voor 2015 de volgende gebieden voorgesteld:

- Ankeveense Plassen (Natuurmonumenten)
- Waterleidingplas Loenen (Waternet)
- Gooilust (Natuurmonumenten)
- G.H. Cronebos (Natuurmonumenten)
- Einde Gooi (Natuurmonumenten)
- Westerheide (Goois Natuur Reservaat)
- Natuurgebied ten oosten en westen Stichtse Brug (Staatsbosbeheer)

In januari is bekend welke gebieden het worden. Piet en Dirk vragen dan aan de tellers op welke dagen ze kunnen tellen en op basis hiervan stellen ze een telrooster op voor alle gebieden.

Broedvogels binnen het ringgebied van Oud Valkeveen in 2014

Rudy Schippers

Door gebruik te maken van de data uit het CES-onderzoek (Constant Effort Site) is het mogelijk om een overzicht samen te stellen van de op Oud Valkeveen broedende vogels. Met een grote mate van zekerheid betreft dit de volgende soorten en het aantal geringde exemplaren, met daarnaast het aantal jonge vogels dat t/m 13 juli is geringd (Figuur 1)

Kleine karekiet	23	66
Tjiftjaf	10	111
Tuinfluitier	4	17
Bosrietzanger	2	9
Winterkoning	1	21
Zwartkop	1	81
Merel	1	7
Zanglijster	1	13
Grasmus	1	4
Baardman	1	0

Figuur 1.

Wat onmiddellijk opvalt zijn de hoge aantallen jonge vogels van tjiftjaf, winterkoning, zwartkop en zanglijster, waarvan vele waarschijnlijk afkomstig zijn uit de aangrenzende tuinen en bosgebied. Er werden echter ook 11 jonge rietgorzen, 12 jonge rietzangers, 19 jonge fitissen en 2 jonge snorren geringd, waarvan de oudervogels wel waargenomen en gevangen zijn, echter niet minimaal twee keer om aan de eisen van dit onderzoek te voldoen. Hieruit blijkt dat het werkelijk aantal broedvogels hoogstwaarschijnlijk hoger ligt dan aangegeven.

Kleine karekiet

Voor 2014 is de methodiek wat betreft de schatting van het aantal broedparen van de kleine karekiet aangepast. De eerste kleine karekiet werd op 20 april gevangen maar de meesten arriveerden pas in de tweede helft van mei/begin juni. Op 1 juni bleek bij 71% van de kleine karekieten het nog niet mogelijk te zijn om het geslacht te bepalen terwijl dat een week later op 8 juni voor 82% wel duidelijk was, een indicatie dat ze inmiddels seksueel actief waren. Dat omslagpunt werd vermoedelijk bepaald door de warme en vochtige omstandigheden in die week. Op basis hiervan is aangenomen dat er vanaf omstreeks 25 mei een begin is gemaakt met het nestelen. Het einde van het broedseizoen komt in zicht wanneer de jonge vogels het nest verlaten. Voor ons

onderzoek is de datum van 13 juli gebruikt, toen er 55 jonge vogels geringd werden, terwijl dat de weken daarna vele tientallen waren en het niet meer aannemelijk is dat die allemaal uit ons gebied komen.

De periode 25 mei t/m 13 juli is daarmee gemarkeerd als de periode waarin vrijwel alleen de eigen broedvogels in het gebied zijn. Voor vrouwtjes, die de meeste tijd op het nest blijven en alleen voor korte voedselvuchten het nest verlaten, is uitgegaan van minimaal twee vangsten. Voor de mannetjes, die hun voedsel over een grotere afstand kunnen verzamelen, is uitgegaan van minimaal drie vangsten om vast te stellen dat ze in dit gebied broeden. Het bleek dat zowel 23 vrouwtjes als 23 mannetjes aan deze criteria voldeden waarmee het duidelijk is dat er dit jaar minimaal 23 paartjes kleine karekieten op Oud Valkeveen broedden. Het is echter mogelijk dat dit aantal hoger ligt vanwege een overlap met aangrenzende gebieden. Mogelijk ook door vogels die wat later begonnen zijn met broeden, of door vogels die de netten weten te vermijden. Een interessante observatie was dat een van de vrouwtjes mogelijk een tweede broedsel heeft gehad, gebaseerd op het opnieuw vaststellen van de eilegfase, nadat een aantal weken daarvoor bij dezelfde vogel was vastgesteld dat haar jongen het nest hadden verlaten.

Het door ons gecontroleerde gebied heeft een kustlijn van ongeveer 350 m en een gemiddelde breedte van 35-40 m aan grotendeels boven water uitstekend riet, zijnde het biotoop voor de kleine karekiet. Hiermee lijkt te worden aangetoond dat de gemiddelde territoriumgrootte ongeveer 500 m² bedraagt, ofwel een gemiddelde afstand tussen de nesten van ongeveer 23 meter.

Commentaar op de overige broedvogels

Dit jaar zijn er opvallend veel broedende *tjiftjaffen* aangetroffen, waarvan tijdens de CES-periode 125 jonge vogels zijn geringd. Een van deze vrouwtjes heeft voor een tweede keer gebroed.

Vorig jaar hadden we maar twee broedende paartjes van de tjiftjaf. Van de *bosrietzanger* zijn er tijdens de CES -periode vijf verschillende vrouwtjes gevangen en zijn op meerdere plaatsen mannetjes gehoord. Ook de 25 gevangen en geringde jonge vogels, waarvan 16 na 13 juli, duiden op meer dan twee broedpaartjes, hoewel de meeste jonge vogels vermoedelijk van buiten

ons gebied afkomstig zijn. Ook de *grasmus* is op meerdere plaatsen gehoord en op basis van de zang waren er waarschijnlijk minstens twee paartjes. Van de *winterkoning* verbaast het ons, dat er maar een paartje als zeker kon worden weergegeven. Er zijn vier verschillende vrouwtjes geringd tijdens de CES-periode en vanaf 25 mei zijn er wekelijks jonge vogels in de netten aangetroffen.

Winterkoning

Foto: Rudy Schippers

Waarschijnlijke broedgevallen

Door de gebruikte methodiek, waarbij een broedgeval pas met een hoge mate van zekerheid kan worden vastgesteld wanneer hetzelfde vrouwtje minimaal twee keer gevangen wordt, zijn een aantal broedgevallen waarschijnlijk niet meegenomen. Vogels die de netten kunnen zien

zullen die als het kan vermijden, zeker wanneer ze er al een keer in hebben gezeten. Op basis van de zang vermoeden we dat er naast de bovenvermelde gevallen nog een aantal andere soorten zijn die waarschijnlijk dit jaar op Oud Valkeveen hebben gebroed, zoals de *nachtegaal*. Deze heeft met regelmaat op vier verschillende plaatsen binnen ons gebied gezongen. Hoewel wij drie mannetjes en drie vrouwtjes in de netten kregen, is dit onvoldoende voor de gebruikte criteria. Een van die mannetjes had ook het jaar daarvoor op Oud Valkeveen gebroed. Twee jonge vogels zijn van een ring voorzien; ze hadden een verschillende leeftijd en kwamen dus niet uit hetzelfde nest. Wij gaan er vanuit dat er minimaal drie nachtegalen in ons gebied gebroed hebben. Volgens het Broedvogel Monitoring Project van SOVON hebben er dit jaar aan de gehele Gooimeerkust in totaal zeven paartjes nachtegalen gezeten. Dat in onze kuststrook van slechts 350 m daarvan de helft broedt, laat toch wel zien dat wij op een heel mooi plekje mogen werken. Vrouwtjes van de *blauwborst* zijn niet gevangen. We kregen wel mannetjes in het net. Tijdens de CES-periode konden we vijf blauwborsten vangen, zodat we er van uitgaan dat er minimaal een paar op Oud Valkeveen gebroed heeft. Een vergelijkbaar verhaal geldt voor de *rietzanger* en *fitis* waarvan we eveneens een of meer broedparen menen te mogen scoren.

Met dank aan Staatsbosbeheer voor hun medewerking aan dit onderzoek.
Mededeling Vogelringstation het Gooi No. 18

Grote bonte specht 'vogel van het jaar 2015'!

Tijdens de op 3 september gehouden vergadering van de subgroep Avifauna is de grote bonte specht gekozen tot vogel van het jaar 2015. Het is de talrijkste spechtenssoort in het gebied tussen de Vecht en de Eem. Eind jaren tachtig van de vorige eeuw was het een vrij talrijke broedvogel in de regio.

Waarnemingen kunnen vanaf 1 januari 2015 via de website worden ingevoerd. De subgroep hoopt dat zeer veel leden hun waarnemingen zullen doorgeven.

Het logo is ontworpen door Bertus van den Brink.

Overzicht ringactiviteiten 2014 voor Oud Valkeveen en 't Raboes

Rudy Schippers

In 2014 is er in hoofdzaak gevangen op Oud Valkeveen, terwijl er enkele weken in de herfst eveneens is geringd bij Jachthaven 't Raboes aan de monding van de Eem. De vangsten bij Oud Valkeveen waren als volgt (Figuur1):

Soort	Totaal	Nieuw	Terugvangsten	Soort	Totaal	Nieuw	Terugvangsten
Waterral	2	2	0	Baardmannetje	81	69	12
IJsvogel	4	4	0	Staartmees	29	27	2
Grote Bonte Specht	10	6	4	Glanskop	1	0	1
Oeverzwaluw	25	22	3	Matkop	14	9	5
Boerenzwaluw	1344	1312	32	Zwarte Mees	1	1	0
Huiszwaluw	4	4	0	Pimpelmees	491	351	140
Boerenzwaluw x Huiszwaluw	1	1	0	Koolmees	132	103	29
Witte Kwikstaart	3	3	0	Boomklever	1	0	1
Winterkoning	146	101	45	Boomkruiper	19	14	5
Heggenmus	61	48	13	Buidelmees	1	1	0
Roodborst	270	230	40	Gaai	1	1	0
Nachtegaal	8	7	1	Spreeuw	178	175	3
Blauwborst	13	10	3	Huismus	1	1	0
Paapje	1	1	0	Vink	8	8	0
Roodborsttapuit	8	8	0	Groenling	6	6	0
Merel	90	53	37	Putter	1	1	0
Zanglijster	53	45	8	Kleine Barmsijs	1	1	0
Cetti's Zanger	1	1	0	Goudvink	13	12	1
Sprinkhaanzanger	11	10	1	Appelvink	3	3	0
Snor	6	6	0	Rietgors	93	89	4
Rietzanger	108	103	5	Totaal	6082	5179	903
Bosrietzanger	76	58	18				
Kleine Karekiet	1630	1280	350				
Braamsluiper	5	4	1				
Grasmus	34	23	11				
Tuinfluitier	81	61	20				
Zwartkop	520	492	28				
Bladkoning	2	2	0				
Tjiftjaf	416	339	77				
Siberische Tjiftjaf *	1	1	0				
Fitis	36	34	2				
Goudhaantje	16	16	0				
Vuurgoudhaantje	19	18	1				
Grauwe							
Vliegenvanger	1	1	0				
Bonte Vliegenvanger	1	1	0				

Figuur 1. Aantal nieuw geringde vogels en terugvangsten.

Heggemus

Foto: Jaap Bikker

*waarschijnlijk zelfs 4 Siberische tjiftjaffen, zie op pag. 18.

Wanneer we het jaar 2013 buiten beschouwing laten vanwege de problemen met de terreinvergunningen in dat jaar, kunnen we stellen dat de vangsten in 2014 niet veel afwijken van het gemiddelde in de afgelopen vijf jaar. Toch kan de variatie groot zijn. Het aantal vangsten varieerde van 5066 vogels in 2009 tot 8812 in het 2010. We moeten daarbij natuurlijk wel het aantal vanguren en de netopstellingen in ogenschouw nemen. De variatie ofwel het aantal soorten is met 55 in 2014 minder dan wat we bij Oud Naarden gewend waren, met bijvoorbeeld 63 soorten in 2010. Oud Naarden heeft echter naast de rietzones ook een grotere variatie aan bos met een eigen biodiversiteit.

Het afgelopen jaar hebben we vooral meer winterkoningen en tjiftjaffen gevangen, terwijl het aantal fitissen en grasmussen lager was dan in voorgaande jaren. Opvallend is ook het hoge aantal vuurgoudhaantjes, een nieuw jaarrecord. Zoals elk jaar zijn ook in 2014 een aantal minder algemene soorten in de netten beland, waaronder drie soorten die we niet eerder aan de Gooimeerkust in handen kregen. Deze vangsten staan hieronder beschreven.

Grauwe vliegenvanger Foto: Rudy Schippers

Grauwe vliegenvanger

Hoewel we elk jaar wel een of meerdere bonte vliegenvangers in de netten krijgen, hadden we nog nooit een grauwe vliegenvanger aan de Gooimeerkust gevangen. Eind augustus is normaal gesproken de drukste periode van het jaar en op 31 augustus waren er 288 vogels geringd of gecontroleerd. Die dag was er dus weinig tijd om extra aandacht aan deze bijzondere vogel te besteden, ondanks dat deze grauwe vliegenvanger een nieuwe baansoort voor het Gooimeer bleek te zijn.

Kruising huiszwaluw X boerenzwaluw

Nadat we vorig jaar op 15 september bij Jachthaven 't Raboes een kruising tussen een huiszwaluw en een boerenzwaluw gevangen hadden, hing er op 6 september dit jaar opnieuw zo'n

kruising in het net, deze keer op een slaappleats bij Oud Valkeveen.

Kruising huiszwaluw x boerenzwaluw

Foto: Rudy Schippers

Een week later, op 14 september, is in de Eemshaven in Groningen eveneens zo'n zwaluwkruising van een ring voorzien. Zoals door Moolenbeek et al. (2013) in een speciaal artikel in De Korhaan aangegeven, zijn dit soort kruisingen in Nederland zeldzaam. Met slechts 20 waarnemingen tot 2011 en vanaf 2011 tot eind 2014 zijn er negen kruisingen tussen zwaluw waargenomen of gevangen en geringd (bron:

www.trektellen.nl)

Cetti's zanger

Foto: Rudy Schippers

Cetti's zanger

In 2009 is er voor het eerst een Cetti's zanger in het Gooi gevangen en ook in 2010 en 2011 konden wij op Oud Naarden in totaal zeven verschillende Cetti's zangers van een ring voorzien. Enkele vogels werden regelmatig teruggevangen en we vermoeden dat hij daar toen ook gebroed heeft, mede door de vangst van een jonge vogel. In de drie koude winterjaren daarna is hij niet meer gezien, maar gelukkig kregen we hem op 27 september 2014 weer in het net.

Siberische tjiftjaf

Zaterdag 11 oktober is op Oud Valkeveen de eerste Siberische tjiftjaf gevangen. De dag daarna bleek dat drie van de negen tjiftjaffen opvallend

grauw waren met slechts beperkte groengele tinten. Deze vorm werd tot voor kort nog aangeduid als Scandinavische tjiftjaf, maar genetisch onderzoek heeft uitgewezen dat ook deze vorm als Siberische tjiftjaf beoordeeld zou moeten worden. Op 2 november vingen wij nogmaals een Siberische tjiftjaf bij jachthaven 't Raboes, waarvan bijgaande foto samen met een gewone tjiftjaf.

Siberische tjiftjaf van Oud Valkeveen.

Foto: Rudy Schippers

Siberische tjiftjaffen broeden in het noordoosten van Europees Rusland tot in Siberië en overwinteren gewoonlijk van Irak tot aan Noord India. Het vermoeden bestaat dat Siberische tjiftjaffen een stuk minder zeldzaam zijn dan zijn recente CDNA status suggereert; vanaf 2012 wordt hij niet langer beoordeeld door de CDNA (Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna). Bij Oud Naarden hadden we ze al eerder gevangen in 2010 en ook toen werden die vergezeld door enkele 'Scandinavische' tjiftjaffen.

Tjiftjaf en Siberische tjiftjaf van 't Raboes

Foto: Rudy Schippers

Bladkoning

Rob Moolenbeek was op 16 oktober blij verrast met een bladkoning als nieuwe soort voor zijn tuin in Ankeveen, terwijl hij twee dagen later een ring om de poot van een bladkoning kon doen op Oud Valkeveen. Ook de week daarop landde weer een andere bladkoning in hetzelfde net, wat toch

wel heel bijzonder was omdat deze soort nooit eerder bij het Gooimeer gevangen is. Dit jaar is er in Nederland een ware invasie geweest van de bladkoning. De soort vliegt gewoonlijk vanuit Siberië naar Zuidoost-Azië om daar te overwinteren, maar dit jaar dook hij door onbekende oorzaken op vele plaatsen in West-Europa op. Nooit eerder zijn er zo veel bladkoningen in Nederland geringd. Het waren er in totaal 149, voornamelijk in de kuststreek en de Waddeneilanden maar ook op vele plaatsen elders in het land. Volgens Dutch Birding zijn er dit jaar minstens 660 gevallen bekend, een veelvoud van wat er in andere jaren waargenomen wordt.

Bladkoning

Foto: Rudy Schippers

Buidelmees

Bij Oud Naarden zijn in 2007 drie buidelmezen geringd. In de jaren daarna is hij slechts sporadisch gehoord of gezien en het was daarom een verrassing toen Folkert de Boer op 25 oktober er een in het net zag vliegen. Dit bleek een jong mannetje te zijn en daarmee de tweede nieuwe baansoort voor Oud Valkeveen in een week.

Buidelmees

Foto: Rudy Schippers

Vangsten bij Jachthaven 't Raboes

De monding van de rivier de Eem is kennelijk een ideaal gebied voor ijsvogels, die daar met grote regelmaat gezien en ook gevangen worden. De ijsvogelwand die vorige herfst door Jelle Harder en Pascal Gijsen is afgestoken bleek vrijwel gelijk succesvol en dit jaar zijn daar waarschijnlijk drie

paar broedsels groot geworden. Een aantal van die ijsvogels blijft het hele jaar ter plaatse en middels regelmatige terugvangsten zijn we in staat om de leeftijdskenmerken goed te bekijken. Er is bijvoorbeeld altijd gedacht dat het witte puntje aan het eind van de snavel een kenmerk was van een eerstejaars vogel. Deze witte punt was echter nog duidelijk zichtbaar in december 2014 bij een ijsvogel die het jaar daarvoor als jonge vogel geringd was.

Ijsvogels

Foto: Rudy Schippers.

Mocht er een vraag zijn over het bovenstaande of over het werk van het vogelringstation in zijn algemeenheid dan kunt u een mailtje sturen naar vrs.hetgooi@gmail.com.

Met dank aan Staatsbosbeheer en de heer Schoonderbeek, eigenaar van Jachthaven 't Raboes, voor hun medewerking aan het ringgebeuren.

De vangsten in 2014 bij 't Raboes zijn als volgt:

Soort	Totaal	Nieuw	Terugvangst
Ijsvogel	12	3	9
Winterkoning	17	12	5
Heggenmus	13	8	5
Roodborst	27	17	10
Merel	21	11	10
Zanglijster	11	10	1
Koperwiek	1	1	0
Rietzanger	1	1	0
Bosrietzanger	1	1	0
Kleine Karekiet	21	20	1
Tuinfluit	1	1	0
Zwartkop	19	18	1
Tjiftjaf	31	27	4
Siberische Tjiftjaf	1	1	0
Goudhaantje	2	2	0
Pimpelmees	66	28	38
Koolmees	19	9	10
Gaai	1	1	0
Ringmus	7	6	1
Vink	4	4	0
Groenling	1	1	0
Goudvink	3	2	1
Rietgors	4	3	1

Moolenbeek, R.G. , de Rooij,H., Gijsen, P. 2013. Een vreemde vogel. De Korhaan 47(5): 189-190.

Mededeling Vogelringstation Het Gooi No. 19

Wat zien ik ?

Wintertaling in de zon

Foto: Paul van der Poel

Langs de Gooyergracht

Ik fiets regelmatig van Huizen naar Hilversum via een route langs de Gooyergracht, waar altijd wel wat leuks te zien is. Zo ook eerste kerstdag. Het begon met een waterhoentje dat hoog in de takken van een boom zich zat te poetsen. Verderop een man wintertaling waarbij het zonnetje dat even scheen de groene spiegel deed schitteren. Op het pad foerageerde een viertal putters, over het water flitste het blauw van een ijsvogel en in de struiken riep een paartje goudvinken. Het enige wat ik miste was de grote gele kwikstaart, die anders nog wel eens bij de waterzuivering aanwezig is. Weer iets om naar uit te kijken bij de volgende fietstocht.

Loes van der Poel

Een nieuwe ringsoort voor het Gooi: de Bahama pijlstaart (*Paecilonetta bahamensis*)

Rob Moolenbeek

Foto: Rob Moolenbeek

Al enige weken (vanaf begin december 2014) zag ik tijdens het aflezen van ringen van kokmeeuwen in de Van Riebeeckvijver in Hilversum tussen de wilde eenden en soepeenden een mooi slank eendje. Het was een zeer levendig eendje, dat snel op aangeboden brood afkwam en tot op minder dan twee meter benaderbaar was. De vogel was zeer behendig en vloog uitstekend. Zonder twijfel een exotische eendensoort met de naam de Bahama pijlstaart, oorspronkelijk voorkomend in Centraal- en Zuid Amerika. De vogel was niet geringd, iets wat vaak met watervogels uit collecties wel het geval is. Op 2 januari 2015 was ik met Frank Majoor en Tijs van den Berg een dagje meeuwen ringen en kleurringen aflezen. Ook de Bahama pijlstaart was weer aanwezig in de vijver en met de kennis en handigheid van Frank Majoor was het eendje snel

Foto: Rob Moolenbeek

gevangen. De vogel werd gefotografeerd, gemeten en gewogen en van een ring voorzien.

Het was waarschijnlijk een volgroeid mannetje. Al eerder, in 2014 had Frank in Limburg een drietal Bahama pijlstaarten geringd (uit een groep van 10) dus het waren niet zijn eerste. Van 1911 tot en met 2013 zijn er 19 Bahama pijlstaarten in Nederland geringd (Van der Jeugd & Maas, 2014)). Hoe lang de vogel hier al verblijft is mij niet bekend. Op Waarneming.nl heb ik geen waarnemingen aangetroffen uit het Gooi. Volgens de boeken zou de soort niet echt winterhard zijn en dus een reden om de vogel de komende maanden te blijven volgen.

Op 8 en 10 januari trof ik de nu geringde Bahama pijlstaart opnieuw aan in de Van Riebeeckvijver.

Van der Jeugd, H. & M. Maas, 2014. Ringverslag 2013. Op het Vinkentouw 130: 7-22.

Mededeling Vogelringstation Het Gooi No. 20.

Ook Renée Beekman zag de Bahama pijlstaart en maakte deze foto.

Een ten dode opgeschreven wilde eend in de vijver van het Laapersveld in Hilversum

Rob Moolenbeek

1.

3.

2.

4.

Tijdens het aflezen en ringen van kokmeeuwen op 2 januari 2015 troffen Frank Majoor en ik in de vijver bij het Laapersveld een mannetje wilde eend aan met een vreemde rode streep over zijn kop (foto's 1-3). Bij het nader bekijken van deze vogel bleek dat er een plastic band tussen de beide snveldelen zat, die achter over zijn kop was geschoten. De vogel reageerde wel op brood, maar zag geen kans het in zijn snavel te nemen. De eend was nog redelijk fit en bij benadering vloog hij steeds de vijver in. Met heel veel geduld lukte het Frank Majoor na ruim een half uur de

eend te vangen. Hierna was het leed snel geleden en na verwijdering van de plastic ring kon de vogel weer worden losgelaten, maar nu met een metalen ring om de poot. De plastic ring was een onderdeel van de dop van een plastic fles (foto 4) en heeft vermoedelijk op het wateroppervlak gedreven. De eend heeft hem in zijn snavel genomen en ongelukkigerwijs is de ring daarna over zijn kop geschoten. We kunnen de eend nu blijven volgen en kijken of dit hachelijke eendenavontuur een blijvend goede afloop heeft.

Mededeling Vogelringstation Het Gooi no. 21.

Interessante terugmeldingen van het Vogelringstation Het Gooi.

(Deel 1)

Rob Moolenbeek, Pascal Gijsen & Harry de Rooij

Met zo'n veertien ringers, assistent-ringers en een aantal andere actieve medewerkers is het Vogelringstation Het Gooi (VRS) een van de grootste en meest actieve ringstations van Nederland. De regelmatige bijdragen van Rudy Schippers, die betrekking hebben op de vangsten op Oud Valkeveen, tot voor kort op Oud Naarden, wekken de indruk dat alle activiteiten zich daar afspelen. Dat is niet het geval. Er zijn nog tal van andere aspecten van het ringwerk, waar de Gooise ringgroep zich mee bezighoudt. Zo is er een zeer actieve roofvogel- en uilenwerkgroep, waarvan het ringonderzoek een belangrijk onderdeel is. Daarover meer in een komend nummer van De Korhaan. In deze bijdrage wordt een overzicht gegeven van interessante terugmeldingen, die voornamelijk betrekking hebben op 2014.

In de Eempolders worden diverse soorten ganzen geringd, waarbij onder meer onderzoek wordt gedaan naar de aanwezigheid van vogelgriepvirussen. Er wordt landelijk meegewerkt met een aantal aparte projecten voor de boerenwaluw, de huiswaluw en de oeverwaluw. Zie voor de oeverwaluw het recente artikel van Jonkers (2014). Ook bij het nestkastenonderzoek worden diverse soorten geringd, (bijvoorbeeld boomklever en bonte vliegenvanger. Een ander voorbeeld is het ring-MUS project (Meetnet Urbane Soorten). Hier maakt een tuinvogelproject in Ankeveen deel van uit. Er zijn daar in 2014 in totaal 1011 vogels gevangen. Hiervan zijn er 522 nieuw geringd en waren er 489 terugvangsten van 31 soorten vogels. Hierover zal t.z.t. ook weer eens gerapporteerd worden. Verder worden er asielvogels en ooievaars geringd in de regio.

Gegevens van geringde en later terug gemelde vogels

Natuurlijk zijn buitenlandse terugmeldingen vaak spectaculair, maar ook kunnen terugvangsten in Nederland verrassend zijn. Beide zullen in deze opsomming aan bod komen. Verder worden nog enige terugmeldingen vermeld uit voorgaande jaren. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat het vaak maanden of soms meer dan een jaar duurt eer er een reactie komt van een (buitenlandse) ringcentrale.

Na elke soort volgt het ringnummer. Met 1kj wordt het eerste kalenderjaar bedoeld, het jaar waarin de vogel is geboren. Na 1 kj duidt erop dat de vogel ouder was dan één jaar, maar de juiste leeftijd niet was vast te stellen

Boomklever, adult

Foto: Rudy Schippers

Boomklever

V350701 Geringd als nestjong op 16.05.2010 in Wapse (Drenthe). Teruggemeld op 29.09.2010 in 's-Graveland. Afstand 105 km. Boomklevers zijn meestal echte standvogels. De meeste terugmeldingen zijn bij ons hooguit in een straal van 10-15 km van de ringplaats, getuige volgende melding. V684043 Geringd op 17.05.2014 als nestjong in Weesp bij Fort Uitermeer en terug op 04.09.2014 in Ankeveen. Afstand 3 km.

Bonte vliegenvanger

Foto: Rudy Schippers

Bonte vliegenvanger

AS76719 Geringd als nestjong op 28.05.2010 Oud Bussem, terug 07.08.2011 uit Dwingeloo (Drenthe). Afstand 198 km.

AX71019 Geringd als nestjong 08.06.2013, Drakenburg bij Baarn. Bijna een jaar later, op 19.05.2014, teruggemeld als broedvogel in Heidebloem (Laren). Afstand 1 km.

Boerenzwaluw

Meldingen vnl. van de slaappleatsen langs de Gooimeerkust.

AR16071 Geringd op 12.08.2008 na 1kj in Elburg en teruggemeld in Oud Valkeveen op 16.08.2014. Deze vogel was dus 6 jaar oud!

AV53814 Geringd op 15.08.2011 als 1kj op slaappleat Oud Naarden, terug 24.09.2011 van een slaappleat in Kasterlee, Antwerpen (België) Afstand 117 km.

AX71798 Geringd op de slaappleat van 't Raboes (Eemnes) op 19.09.2013 als 1kj en acht dagen later op 23.09.2013 gevangen op een slaappleat te Oud-Turnhout, Antwerpen (België). Deze beide vogels hadden dus een aanvang gemaakt met hun jaarlijkse trek naar Afrika.

AR70820 Geringd als nestjong op 16.06.2012 Zeewolde en terug na 1kj op de slaappleat van 't Raboes (Eemnes) op 06.09.2014. Afstand 3 km. Er zijn meerdere terugvangsten op de slaappleatsen van, als nestjong geringde, boerenzwaluwen uit de Flevopolders. Ook nestjongen uit het Gooi, het Vechtplassengebied, de Flevopolders en elders uit Nederland zijn teruggevangen op de slaappleatsen. Verder zijn er meerdere boerenzwaluwen gevangen op de slaappleatsen Oud Valkeveen en 't Raboes, die soms maar enkele dagen ervoor geringd waren op een andere slaappleat in de Flevopolders. Dat was het geval in bijv. Dronten, of de randmeren Het is de bedoeling dat wij hier op terugkomen in een apart artikel over de boerenzwaluw in het Gooi. Vermeldenswaard is nog een volwassen boerenzwaluw, geringd in België met Brussel 12689390 als 'zwaluw ongedetermineerd' 1kj op 30.09.2012, die in een stal in Naarden broedde en werd gecontroleerd op 10.07.2014.

Gekraagde roodstaart

Plaatsvrouw is door het ringen ook aangetoond bij deze relatief zeldzame Gooise soort door de volgende melding:

AS76870 Geringd als nestjong op Heidebloem, Laren op 12.06.2010 en terug als broedvogel na 1kj op 01.06.2014 op de Hoorneboeg, Hilversum. Een trekkende roodstaart AT27976 werd op 04.09.2010 in Oud Naarden gevangen en acht dagen later gemeld uit Anzegem, West Vlaanderen (België), zo'n 206 km naar het zuiden.

Gekraagde roodstaart

Foto: Rudy Schippers

Goudvink

Over de vrij schaarse goudvink in het Gooi is niet zo veel bekend. Meestal nemen we aan dat het een echte standvogel is, m.u.v. de noordelijke ondersoort, die bij het optreden van een invasie ook voor kan komen in ons land. Dat de jonge goudvinken toch ook rondzwerven, toont de volgende melding van:

V675282 Geringd op 15.06.2014 als jonge vogel op de vinkenbaan in Castricum en door ons gecontroleerd op 02.11.2014 't Raboes, Eemnes. De afstand bedroeg 57 km.

Goudvink

Foto: Rudy Schippers

Kleine karekiet

Bijna 20 terugvangsten/meldingen. Er zijn diverse meldingen van karekieten, geringd in Zuidelijk Flevoland. Ook een zestal meldingen uit België waaronder:

Brussel 11265260 Geringd als 1kj op 09.08.2009 in Luik (België) en bijna zes jaar later als mogelijke broedvogel in Oud Valkeveen op 18.05.2014 en 01.06.2014. Over de kleine karekiet is al eens eerder gepubliceerd (Schippers 2012).

Koolmees

Dat vooral jonge koolmezen zwerfgedrag vertonen is een bekend verschijnsel. Een melding van een tegen een ruit gevlogen mees (V347744) op 28.02.2014 in Hilversum bleek een koolmees te zijn die op 24.10.2013 als 1 kj vrouw was geringd in Kampen op 24.10.2013. Afstand 68 km.

Dat ook volwassen vogels zwerven, bewijst de volgende melding.

V729885 Geringd na 1 kj op 01.10.2014 in Bloemendaal en teruggevangen op 31.12.2014 in Einde Gooi (Hilversum). Afstand 49 km.

In het najaar en winter 2012/2013 beleefden wij een invasie van oostelijke koolmezen, maar ook de winter daarna kwamen er uit Oost Europa afkomstige koolmezen deze kant op.

Gdansk Poland K2K8118 Geringd op 07.10.2013 als 1 kj te Darlowo(Polen). Terugvangst in de tuin van Daan Buitenhuis in 's-Graveland op 20.02.2014. Afstand 776 km.

Kerkuil, jong

Foto: Rob Moolenbeek

Kerkuil

Jaarlijks worden er heel wat jonge kerkuilen in ons werkgebied geringd. Veel worden er slachtoffer van het verkeer en dat zijn niet alleen jonge vogels.

5422903 Geringd als nestjong op 28.06.2011 in Einde Gooi (H'sum). Teruggevonden als verkeerslachtoffer in Soest op 19.10.2014. Afstand 5 km.

5425674 Geringd als nestjong op 05.07.2013 in Weesp en gecontroleerd als broedend vrouwtje in Zeewolde op 12.08.2014.

5447962 Geringd als nestjong op 02.06.2012 in Bunschoten en gewond gevonden in Blaricum op 11.05.2014.

5477205 Geringd als nestjong in Landsmeer op 07.06.2014. Als raamslachtoffer gemeld op 11.11.2014 in Muiderberg.

Merel man, mogelijk een noordelijke vorm

Foto: Rob Moolenbeek

Merel

Zowel op Oud Naarden als nu op Oud Valkeveen worden in het najaar merels gevangen waarvan het vermoeden bestaat dat het noordelijke of oostelijke vogels zijn. Vooral de mannetjes hebben vaak witachtige randjes op de donkere borstveren, de vrouwtjes soms ook. Die hebben vooral een hele lichte keel. De volgende melding bevestigt dit vermoeden van oostelijke vogels.

L337992 Geringd op 12.10.2010 als 1kj op Oud Naarden. Als raamslachtoffer gemeld op 25.07.2014 in Skrundae novade, Letland. Afstand 1177 km.

Oeverzwaluw

In het vorige nummer verscheen een artikel over het aantal broedparen in 2014 en worden de meest interessante terugmeldingen vermeld (Jonkers 2014). In het kader van de reeks over alle terugmeldingen sinds het begin van het ringonderzoek wordt door mij een artikel voorbereid.

In deel 2 zullen de volgende soorten aan bod komen: ooievaar, pimpelmees, rietgors, rietzanger, roodborst, spreeuw, tuinfluiter, tjiptjaf, vuurgoudhaan en zwartkop.

Met dank aan Rudy Schippers voor het beschikbaar stellen van de foto's van de boomklever, bonte vliegenvanger, gekraagde roodstaart en goudvink.

Literatuur

Jonkers, D.A. 2014. Broedgegevens van de oeverzwaluwen in het Vechtplassengebied, het Gooi en de Eempolders. De Korhaan 48(5): 153-158.

Schippers, R. 2012. De kleine karekiet in Oud Naarden. De Korhaan 46(4): 134-137.

Mededeling VRS het Gooi no. 22

Najaarsbijeenkomst Roofvogelwerkgroep

Wobbe Kijlstra

Op 15 november 2014 hadden ruim 40 belangstellenden de weg naar 't Laer gevonden voor de najaarsbijeenkomst van de Roofvogelwerkgroep. Een boeiende middag waarin is teruggekeken op de resultaten van het afgelopen seizoen. Natuurlijk met cijfers, ook met beelden, de webcam is inmiddels niet meer weg te denken en sterke verhalen.

Jaap Visser had het seizoen in beelden samengevat. Het werk van de klimmers, de nesten, kuikens tot trotse pubers, die hun vleugels uitslaan op zoek naar een eigen territorium en die wij geringd en wel weer een keer op een nest hopen te kunnen begroeten. Vervolgens kwamen de raaf de verschillende roofvogels aan bod.

Raaf

De raaf is een bijzondere vogel. In de jaren '80 bijna uitgestorven in Nederland, is de laatste jaren sprake van een stabiel beeld van ongeveer 80 broedparen in Nederland. De laatste paar jaar lijkt sprake van een lichte stijging. Iedereen kent de raaf als bewaker van de kroonjuwelen in Engeland. De raaf speelt een rol in veel mythen en sagen. In Nederland dient hij gewoon voor zich zelf te zorgen en lijkt Utrecht en het Gooi definitief veroverd te hebben, met zeven nesten in 2014 waarvan vijf succesvol. De jongen van drie nesten zijn geringd met kleurringen. Dit is een project dat vorig jaar is gestart (o.a. dankzij een bijdrage van het Dineke Sluijtersfonds) om meer terugmeldingen te krijgen. De kleurringen zijn makkelijker af te lezen en wat ook helpt, ieder land heeft zijn eigen kleur ring. Zo is dit jaar een raaf die geringd is in Spanje in Nederland gesignaleerd. Het aantal terugmeldingen loopt nog niet storm maar elke individuele melding leert ons meer over het gedrag van de raaf.

Buizerd

Veel muizen betekent haast automatisch een goed buizerdjaar. Ook dit jaar was met gemiddeld iets meer dan 3 eieren per nest en de nodige nesten met 4 een goed jaar. In totaal zijn 74 nesten gevolgd. Dit zijn er minder dan de afgelopen jaren. Harry de Rooy geeft aan dat de nesten een stuk moeilijker te vinden zijn. De havik is over het algemeen redelijk nesttrouw. Dit geldt niet voor de buizerd waarnaar het elk jaar weer zoeken is.

Havik

De havik voelt zich thuis in Utrecht en het Gooi. Hoewel nog niet alle cijfers binnen zijn, lijkt er weer een opwaartse lijn. In 2014 zijn in totaal 51 nesten gevolgd. Bijzonder dit jaar is de vroege start van het broedseizoen. Berekend is dat op 12 maart de eerste havik is gestart met het leggen van haar eieren. Dit is eerder dan andere jaren en heeft mogelijk te maken met de zachte winter en

bijbehorende goede voedselaanbod. In de gevolgde nesten zaten gemiddeld 3,9 eieren. Dit is beter dan de afgelopen paar jaar. Apart is het relatief grote aantal legsels dat uiteindelijk mislukt is. De oorzaak hiervan en of dit ook landelijk het beeld is, is niet bekend. Het is de bedoeling hier in de winter als ook de resultaten van de andere regio's bekend zijn, meer onderzoek naar te doen.

Havik

Foto: Peter van den Bos

Roofvogels in beeld

In De Korhaan van november is al uitgebreid verslag gedaan van de velduil in de Eempolder. De film die hierover is gemaakt mocht natuurlijk niet ontbreken en is zeker de moeite waard. Hetzelfde geldt voor de filmbeelden van Henk Groenewoud van broedende slechtvalken en een haviksnest met jonge haviken dat met een camera is gevolgd. Henk werkt aan 'Groen' een film over natuur in en om de stad. Een voorbeeld kregen we te zien van jonge haviken die uitkeken op een fietspad waar fietsers voorbij kwamen, nietsvermoedend dat ze in de gaten werden gehouden.

Sperwer

Foto: Bert Roelofs

Sperwer

Waar het met de havik en de buizerd goed lijkt te gaan, is het bij de sperwer een ander verhaal. Veel nesten zijn niet succesvol geweest en de gemiddelde legselgrootte lag beneden de 5 en dat is lager dan de 6 à 7 uit andere jaren. 32 nesten zijn gevolgd en van 14 nesten zijn de jongen geringd.

Naar de oorzaak is het nog gissen. Hopelijk dat hier ook de informatie uit de rest van het land voor meer inzicht zorgt.

Boomvalk

De boomvalken zijn geen standvogels. Ze komen in de loop van de lente in Nederland en denken aan nageslacht als het kroost van andere roofvogels al op uitvliegen staat of uitgevloegen is. De eerste eileg van de havik was berekend op 12 maart, die van de boomvalk op 8 juni. Waarom de boomvalken pas anderhalve maand na aankomst in Nederland beginnen is niet echt bekend. Het stelt ze in ieder geval in de gelegenheid een oud nest te kraken bijvoorbeeld van een kraai. Dit maakt het vinden van een boomvalkennest trouwens tot een sport, waar Hanneke Sevink gelukkig bedreven in is.

In 2014 hebben de boomvalken zich van hun goede kant laten zien. 22 nesten zijn gevolgd waarvan 16 nesten succesvol waren. Veel nesten met drie eieren en zelfs een met vier.

Ook bij de boomvalken loopt een project met kleurringen. Er is wel een aantal volwassen boomvalken met kleurring teruggezien. Het aflezen van de ring blijkt toch nog moeilijk.

Torenvalken

Pascal Gijsenvertelt dat er minstens 80 nestkasten voor torenvalken hangen in Utrecht en het Gooi en dat er ook veel in gebruik zijn. Het ontbreekt aan tijd en menskracht om ze ook daadwerkelijk te controleren. In 2014 zijn er maar 19 gecontroleerd. Meer mensen die willen helpen zijn altijd welkom. Als suggestie wordt controleren met een camera gedaan. Misschien is het mogelijk om via een camera aan een

'telescoophengel' in het nest te kijken of er wat gebeurt. Minder belastend voor de torenvalken en klimmers. Dan zou met een mobiel camerateam veel meer nestkasten kunnen worden gecontroleerd. Pascal zal kijken of dit realiseerbaar is, zodat in 2015 weer de nodige kasten kunnen worden gevolgd.

Slechtvalk

Van de roofvogels in Utrecht en het Gooi spreekt de slechtvalk wellicht het meest tot de verbeelding. De slechtvalk lijkt het meest verbonden met de stedelijke omgeving. Broedend op de Sint Vituskerk in Hilversum en het provinciehuis in Utrecht zullen er ook veel mensen zijn die hem wel eens voorbij zien schieten of, zoals in Utrecht nog wel eens gebeurt een jong op de grond zien zitten.

Dan zijn de pubers te groot om in de nestkast te blijven en nog te jong om echt te kunnen vliegen, laat staan voor zichzelf te kunnen zorgen. Harry vertelt dat de jongen op ontdekkingstocht uitgaan. De ouders blijven hen prooien brengen. Iets dat je het beste niet kunt doen is deze jonge roofvogels naar het asiel brengen. Daar worden ze weliswaar gevoerd, maar leren ze nooit zelf te jagen en dat is toch wel een levensvoorwaarde. Maar goed, als je huis boven op het provinciehuis staat en je bent op je zwerftocht beneden aangekomen, is het lastig terugklauteren. Dan is het handig Harry te bellen. Ook dit jaar werd hij een paar keer gebeld om een jonge slechtvalk met de lift weer naar boven brengen.

Slechtvalk

Foto: www.vogeldagboek

Behalve in Hilversum en Utrecht zijn er slechtvalken die broeden in Lopik en Amersfoort. Alle vier succesvol dit jaar met gemiddeld 2,5 jong per nest. Door de eieren te merken is ontdekt dat het eerste ei dat wordt gelegd niet per se als eerste uitkomt. Misschien is dit ook iets om bij de andere roofvogels te onderzoeken.

Wespendief

Als laatste in deze toch wel indrukwekkende rij (van acht soorten roofvogels) was de wespendief

aan de beurt. De bruine kiekendief broedt wel in het Gooi, maar is dit jaar niet gevolgd. De wespdiëf arriveert net als de boomvalk laat in het seizoen en houdt zich graag schuil in het bos. Dit jaar zijn er 4 nesten gevolgd waarvan 3 met jongen en 1 nest is mislukt. Het gevoel is dat er meer wespdiëfen moeten zijn. Naast het onderzoek waarom er dit jaar veel nesten van haviken mislukt zijn en wat de oorzaak van de achteruitgang bij de sperwer kan zijn, staat er voor de winter ook het zoeken van nesten van wespdiëfen op het programma.

Volg de nieuwsbrief voor de activiteiten van de roofvogelwerkgroep en als je belangstelling hebt neem dan even contact op met Harry of Hanneke.

Aan de slag binnen de VWG

Onze Vogelwerkgroep ontplooit vele activiteiten. Er blijven echter altijd werkzaamheden liggen die toch meer aandacht en tijd vragen. Hieronder staat een overzicht van de werkzaamheden die onze vereniging nog beter op rolletjes laat lopen.

Enmalig: oefenen met presenteren in het openbaar

Wie van onze leden wil zijn of haar kennis over presenteren in het openbaar overdragen? Verschillende leden, bijvoorbeeld voor cursusavonden of de contactavonden, zouden graag wat meer houvast hebben en een keer 'droogzwemmen' om met meer vertrouwen voor de groep te gaan staan. Wellicht ben jij een kei in presenteren of kun je daarover een avond lesgeven aan medeleden van de VWG? Dan voorzie jij in een dringende behoefte!

Coördinator natuurbeschermingszaken.

Ben je begaan met de bescherming van natuur en vogels, dan zou je in deze functie veel van je energie kwijt kunnen.

Geregeld komen er vragen binnen over het verstoren van vogels en natuur. Jij kunt dan zorgen voor het aankaarten bij de verantwoordelijke/bevoegde instanties of het begeleiden hierbij.

Je onderhoudt contact met andere organisaties in de regio, zoals bijvoorbeeld Vrienden van het Gooi, milieupolitie en gemeenten. Je weet je daarbij vanuit onze vogelwerkgroep gesteund door veel leden met gedegen kennis van vogels en natuur. Het leukste is natuurlijk als er een groepje ontstaat dat zich hier actief mee wil bezighouden.

Onderhouden contacten met de pers.

Wij zijn op zoek naar iemand die de contacten onderhoudt tussen de diverse geledingen van de

Winterprogramma

Tijdens het seizoen wordt het nodige verzameld en genoteerd. De winter is een mooie tijd om hier mee aan de slag te gaan. Naast bovengenoemde onderzoeken staan voor de winter het uitpluizen braakbalren, ruiverenonderzoek en prooiverenonderzoek op het programma. De middag werd afgesloten met een borrel en daarna drtraditionele soep met belegde Turkse broden.

vogelwerkgroep aan de ene kant en externe partijen aan de andere kant. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan kranten, tijdschriften, radio en andere vogelbeschermende partijen. Je maakt dan deel uit van een klein team dat momenteel aan de start staat om de communicatie nog meer leven in te blazen.

Excursies leiden.

Voor het organiseren van vogelexcursies zoeken we uitbreiding van het team. Hiervoor is niet altijd uitputtende kennis van alle vogels nodig. Ook vogelaars met beperkte kennis kunnen in staat zijn hun kennis over te dragen. Vooral het enthousiasme voor het uitdragen van jouw kennis op vogelgebied is belangrijk. Als je dat wilt leid je nooit alleen een excursie, je kunt ook als assistent van grote waarde zijn.

Bijhouden en presenteren van de jaarkalender.

Onze werkgroep ontplooit veel activiteiten gedurende het jaar. Wellicht is er iemand die er eer in stelt om de voorgenomen activiteiten van de werkgroepen te verzamelen op de jaarkalender en deze op te nemen op de website, de reservering van de Infoschuur en het programma van de Korhaan.

Interesse?

Voel je iets voor het invullen of meewerken? Meld je dan aan bij een van de bestuursleden. Zie laatste pagina van De Korhaan of de website voor contactgegevens.

Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep

Dick Jonkers

Medewerkers aan de onderzoeken krijgen gratis een exemplaar. Publicaties zijn te lenen uit de verenigingsbibliotheek in de Infoschuur. Paul Keuning is daarvan de bibliothecaris. Sinds een jaar of vijf wordt van de rapporten een pdf gemaakt, die via de website te raadplegen zijn. Hierbij de nieuwe oogst met acht rapporten.

Onderzoek naar broedvogels in het landgoed De Hoorneboeg

In 2014 is het landgoed De Hoorneboeg een broedvogelinventarisatie uitgevoerd, die 30 verschillende soorten broedvogels opleverde. Daaronder bevonden zich twee soorten van de nationale Rode Lijst: de groene specht en de grauwe vliegenvanger. Van de nationale Oranje Lijst waren de gekraagde roodstaart en de grote lijster aanwezig.

De combinatie van de enkele tientallen soorten en de hoge dichtheid ervan geven aan, dat dit gebied met een geringe oppervlakte (13 ha) een belangrijke ornithologische waarde heeft. De variatie in de begroeiing en de uiteenlopende leeftijd daarvan spelen daarbij een belangrijke rol. Het landgoed bevindt zich in de gevarenzone. De eigenaren willen het verkopen. Er is al een gegadigde geweest, die van het gebied een natuurbegraafplaats wilde maken. Dit plan is op het laatste nippertje verijdeld. Een projectontwikkelingsmaatschappij is op zoek naar nieuw mogelijkheden.

Jonkers, D.A. & De Boer, J. 2014. Broedvogels van landgoed De Hoorneboeg in 2014. *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 223. 26 blz.*

Broedvogelinventarisatie van gebieden in de Gooise Noordflank

In 2014 zijn zowel het graslandgebied de Naardermeent als het bosperceel Oud Valkeveen geïnventariseerd. Allebei de gebieden zijn in beheer bij Staatsbosbeheer. In de Naardermeent en Oud Valkeveen samen hadden in totaal 39 verschillende soorten vogels een territorium gevestigd. Het is opmerkelijk dat er in de Naardermeent slechts enkele paren Kieviten huisden. Het gaat slecht met de weidevogels in de meent. Ook was het teleurstellend dat in de Naardermeent zo weinig eenden acte de présence gaven. De kleine karekiet was er de talrijkste soort met enkele tientallen paren. Die hadden territoria bezet in de rietzomen langs sloten. In een bosrand had een nachtegaal een territorium. Van de nationale Rode Lijst waren er drie soorten broedvogels in het gebied: koekoek,

graspieper en kneu. Het bosperceel herbergde ook een paar van de nachtegaal. Voor het overige huisden daar geen opmerkelijke soorten.

Jonkers, D.A. 2015. Broedvogels van de Naardermeent en Oud Valkeveen in 2014. *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 234. 26 blz.*

Broedvogelinventarisatie ontsluit de geheimen van de Zwarte Berg.

Het is al heel wat jaren geleden, dat de broedvogels van de Zwarte Berg zijn geïnventariseerd. Met de nieuwe natuurbrug in aanleg waren recente gegevens noodzakelijk. Die zouden kunnen bijdragen aan de broodnodige kennis voor de keuzes waar meer open ruimte gecreëerd zou kunnen worden, welke natuur- en bosdoeltypen te bevorderen of juist terug te dringen. In het gebied de Zwarte Berg is het voorkomen vastgesteld van 37 soorten broedvogels. Het al in gang gezette beheer van het Goois Natuurreservaat om een gevarieerder en natuurlijker bos te bevorderen, zal de avifauna van de Zwarte Berg ongetwijfeld nog verder verrijken.

Jonkers, D.A. & J. de Boer 2014. Broedvogels van de Zwarte Berg in 2014. *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 232. 34 blz.*

Laegieskamp in de herhaling

Het Laegieskamp, liggend op de rand van het kwelgebied van het Gooi is al enkele keren eerder onderzocht, wat vergelijkingen met eerdere onderzoeken mogelijk maakt. In 2014 zijn er 45 soorten vastgesteld met territoria. Zoals in veel andere vochtige terreinen behoren de ganzen tot de nieuwe vestigers en dat geldt ook voor bossoorten die het oprukkend moerasbos koloniseerden. Soorten die het in het hele land moeilijk hebben namen ook hieraf. Met de afname van rietruigten verdwenen rietzanger en rietgors. Er huisden vier soorten van de nationale Rode Lijst: koekoek, groene specht, matkop en grauwe vliegenvanger.

Broedvogels van drie landgoederen

Drie landgoederen waren goed voor 35 soorten. De enige soort van de nationale Rode Lijst was de groene specht met één paar. Door vergelijkingen te maken met vroeger uitgevoerde inventarisaties blijkt, dat er zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht een enorme afname heeft plaatsgevonden. Hiervoor is geen goede verklaring gevonden.

Mooij, J. 2014. Broedvogels van Schaep en Burgh, Boekesteijn en Bantam 2014
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 236. 29 blz.

Bolwerk voor weidevogels

Het succes van de weidevogels in deze gebieden, en ook voor eenden, duurt nog steeds. Ook andere broedvogels van graslanden boeken hier succes. Dit deel van Eemland is door een perfect uitgevoerd beheer een bolwerk van de weidevogelgemeenschappen in Nederland. Een totaal van 442 grutto's in de gebieden samen is wel iets om over naar huis te schrijven. Wat te denken van 357 paren kieviten en 257 paren tureluurs. Tien soorten staan op de Nationale Rode Lijst.

Jonkers, D.A. & Roodhart, J. 2014. Resultaten van weidevogelinventarisaties in de Noordpolder Eemland (Eemnes), De Kampen (Blaricum) en object De Slaag (Hoogland) in 2014.
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 235. 93 blz.

Monitoring 2004-2013 van de Waterleidingplas Loenen

Met dit document leveren de auteurs een waardevolle bijdrage aan de monitoringreeksen die lopen in Nederland. Meten is weten. Samen met de reeks van de polders in Eemland dekt de Vogelwerkgroep twee verschillende habitats: graslanden en moeras. In de Waterleidingplas houden zich acht soorten op van de nationale Rode Lijst. De kleine rietvogels vertoonden bijna alle een afname van 75 - 80%. Uitzonderingen waren de rietgors, waarvan de stand vrij constant bleef en de rietzanger. Laatstgenoemde soort nam sterk af met in de laatste drie tot vier jaren sterke schommelingen. De purperreiger vertoonde na een forse opleving een daling en verdween. Dit gebeuren wordt op rekening geschreven van de vos en later in de tijd als het gevolg van het verdwijnen van waterrietmoeras. Ook waterrallen poetsten de plaat.

Spoorenberg, P. & Mooij, J.
Broedvogelinventarisatie Waterleidingplas Loenen 2004-2013
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 231. 54 blz.

Broedvogelinventarisaties in binnen- en buitendijkse terreinen langs de rivier de Eem

Klein maar fijn, dat zijn de hierboven genoemde terreintjes bij de Eem. Mark van Houten begon langs deze rivier te inventariseren in 1999. In de loop der jaren kwamen er elke keer meer en bestaat het aantal nu uit vijf gebieden, die totaal 58 ha beslaan. De kleinste is 6 ha, de grootste 28 ha. Petje af voor deze volhouder die hier nu al zestien jaar achtereen inventariseert en nauwgezet rapporteert. De tellingen leverden goede vergelijkbare reeksen op, waardoor de populatieschommelingen goed kunnen worden gevolgd. In 2014 waren van 25 soorten territoria aanwezig waaronder die van kolgans, zomertaling, smient, waterral, fazant, kleine plevier en kluut.

Houten, M. van 2014. Resultaten van broedvogelinventarisaties in binnen- en buitendijkse terreinen van Natuurmonumenten bij de rivier de Eem in 2014
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 228. 28 blz.

Tuinvogels

Het project van de tuinvogeltellingen loopt al sinds 1992 en is altijd een succes gebleven. 2013 waren er circa 55 deelnemers, die telden. De Engelsen, die al heel lang tuinvogeltellingen uitvoeren noemen het 'armchair ticking'. Er wordt door sommigen wat lacherig over gedaan, maar ik kan iedereen verzekeren dat het niet alleen een leuke en zinvolle tijdbesteding is, maar bovenal spannend om te zien wat er in je tuin opduikt. Door de nu al 23 jaren durende tellingen is een goed inzicht verkregen in de trends van soorten die de tuin bezetten. De huismus staat ieder jaar bovenaan. Intussen is het in de top vier vrijwel jaarlijks stuuvertje wisselen tussen kauw, vink en merel. Afwisselend wordt tussen de tabellen informatie verschaft over waargenomen soorten en dat zijn er heel wat. Het rapport is gelardeerd met foto's van waargenomen soorten.

Leijdekker, E.C.G 2014 Broedvogelinventarisatie Waterleidingplas Loenen 2004-2013
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 227. 26 blz.

Goois Nestkast Onderzoek in 2014

De klimaatverandering zou best eens kunnen leiden tot vervroeging van de data waarop de eerste eieren worden gelegd. De eerste koolmees deed dit op 21 maart; de eerste pimpelmees op 24 maart. Voor de spreeuw was de vroegste datum 2 april en bij de zwarte mees op 28 maart. Vroege kool- en pimpelmezen profiteerden

eveneens van vroeg aanwezige rupsen. Er wordt gemeld dat de verhouding tussen de in nestkasten aanwezige kool- en pimpelmezen nu al 1:3 of zelfs 1:4 bedraagt. Vroeger was de koolmees de dominante soort. De controleurs (25) hebben weer heel wat werk verzet. Zij gingen in 35 terreinen het reilen en zeilen na in 1733 nestkasten. Het muizenaanbod was niet alleen goed in de Eempolders (veldmuis), maar ook in de gebieden waar bosuilen in nestkasten hebben

gebroed. Er waren 27 nestkasten bezet. Helaas is niet vermeld tot welke soorten de aangevoerde muizen behoorden. Vermoedelijk zullen het bosmuizen en rosse woelmuizen zijn geweest.

Beskers, R.E. 2014. Goois Nestkast Onderzoek. Jaarverslag 2014. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 230. 42 blz.

Foto: Roelof Molenaar

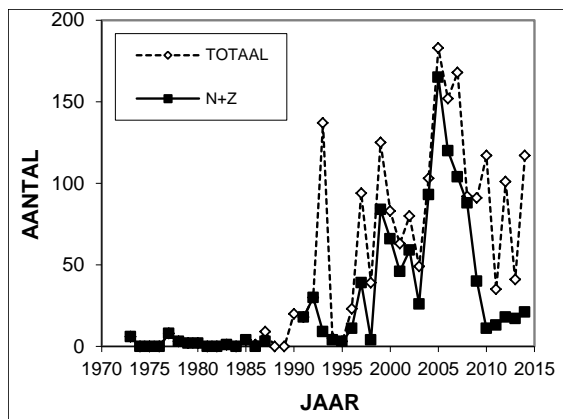
Het voorkomen van de putter in de westelijke Eempolders

Jan Mooij

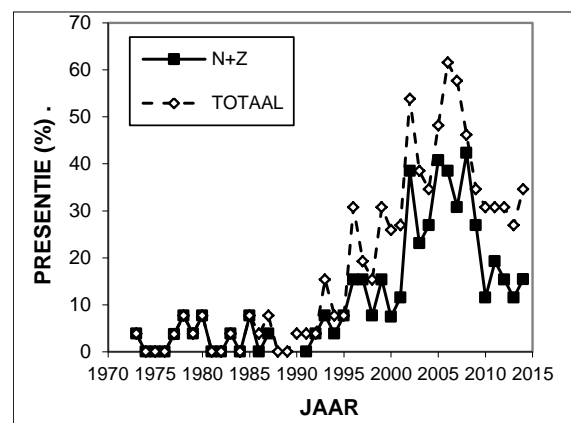
In het vorige artikel werd de kneu behandeld. De putter en de kneu zijn twee relatief kleine vinkachtigen. Het zijn vogels die een min of meer vergelijkbaar dieet hebben en die vooral in agrarisch gebied voorkomen. Uit de Eempoldertellingen blijkt dat deze twee soorten totaal verschillend hebben gereageerd op de veranderingen die binnen en buiten het gebied zijn opgetreden. Het is daarom interessant om ook de putter eens nader te bekijken.

De waargenomen aantallen van de putter staan in figuur 1. Tot 1990 zagen we maar zo nu en dan een paar putters. Na dat jaar worden het er snel meer, al wisselen de aantallen sterk. Dit laatste is het gevolg van het al dan niet waarnemen van grote groepen. Rond 2005 lijkt er een maximum op te treden. Daarna is er sprake van een afname, behalve in het telgebied Oostermeent. De presentie (figuur 2) geeft een vergelijkbaar beeld. De toename van de putter is in overeenstemming met de landelijke trend. Zowel in het broedseizoen als in de winter is de putter volgens de Sovon tellingen sterk toegenomen.

De presentie loopt min of meer parallel aan de totale aantallen, al zijn de schommelingen duidelijk minder. Dit laatste komt door doordat relatief grote groepen bijna geen invloed hebben op de presentie.

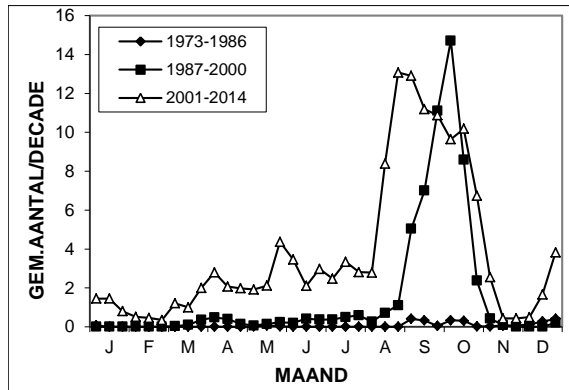
Figuur 1. Totaal aantal getelde putters per jaar. De getrokken lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent, de stippellijn de totale aantallen.

Figuur 2. Presentie van de putter per jaar. De getrokken lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent, de stippellijn de totale presentie.

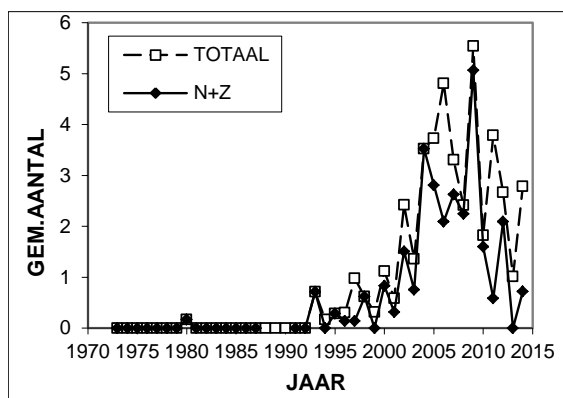
De verdeling over het jaar is te zien in figuur 3. In de eerste jaren na 1990 zagen we de putters vrijwel alleen in de maanden september en oktober, die samenvallen met de herfsttrek. Daarna zijn er vanaf april putters aanwezig. Dit wijst er op dat er in of bij de polders gebroed

wordt. Opvallend voor de laatste periode van veertien jaar is ook de sterke toename van de putter in augustus, die alleen in de Oostermeent blijkt op te treden. Dit is voor de eigenlijke trekperiode, het lijkt er op dat we hier met rondzwervende groepjes te maken hebben.

Figuur 3. Gemiddeld aantal putters per decade voor drie periodes van dertien jaar.

De broedtijd loopt van april tot juli. Om verwarring met de voorjaarstrek te voorkomen bekijken we de periode mei tot en met juli. Ook in mei is er nog wel trek, maar die wordt bijna alleen aan de kust waargenomen. We zien dat er vanaf 1993 waarnemingen zijn in deze periode, maar pas vanaf ongeveer 2000 lopen de aantallen sterk op. Vanaf 2010 is er een sterke daling in de telgebieden Noord en Zuid, maar in de Oostermeent is er sprake van een stijging. De aantallen zijn klein en de relatieve variaties tussen de jaren zijn daardoor groot.

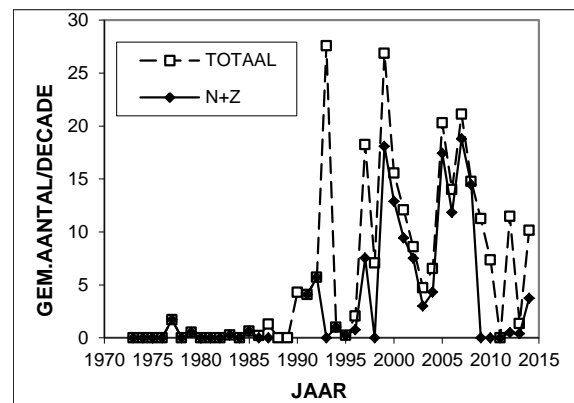
Figuur 4. Gemiddeld aantal getelde putters in de broedtijd (mei-juli) per jaar. De getrokken lijn geeft de

Referenties

- Bijlsma, R.G., Hustings, F. & Camphuysen, C.J., 2001. Algemene en schaarse Vogels van Nederland. (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht
- Linnartz, L, 2002, Putter *Carduelis carduelis* p. 242 in LWVT/SOVON 2002. Vogeltrek over Nederland 1976-1993. Schuyt & Co., Haarlem

aantallen zonder de Oostermeent, de stippellijn de totale aantallen.

De aantallen in de trekperiode nemen al vanaf 1990 toe. De aantallen schommelen omdat er vaak relatief grote groepen gezien werden. Vanaf 2008 stort de trek in Noord en Zuid plotseling in. In de Oostermeent worden de aantallen in deze periode juist groter, maar het totaal neemt toch duidelijk af. Opvallend is in de Oostermeent dat de laatste jaren de aantallen in oktober veel lager zijn terwijl ze in september (en ook in augustus) juist toenemen.

Figuur 5. Gemiddeld aantal getelde putters in de trekperiode (september-oktober) per jaar. De getrokken lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent, de stippellijn de totale aantallen.

Als we de wederwaardigheden van de putter vergelijken met die van de kneu, ook een zaadeter van open terrein, zien we grote verschillen. De putter is toegenomen, de kneu juist afgenomen. Nu is dat voor beide soorten ook landelijk het geval, maar met name voor de kneu is het effect veel sterker in de Eempolders. Dit suggereert dat er (ook) een lokale oorzaak voor het verschil is. De kneu zoekt zijn voedsel veel vaker op de grond dan de putter, die bekend is om zijn acrobatische toeren op de pluizen van distels. De opkomst van de putter valt bijna samen met het begin van de landinrichting in de polders. Het lijkt niet onaannemelijk dat bij die landinrichting, waarbij onder andere het polderpeil verlaagd werd, ook de soortverdeling van de onkruiden veranderde. Mogelijk kreeg de putter daardoor meer kansen.

Excursie Oostvaardersplassen

Verslag van zondag 2 november 2014

Poul Hulzink

Om 09.00 uur vertrekken we vanaf NS-station Bussum Zuid met ongeveer 20 personen. Onderweg naar de Oostvaarderplassen doen we eerst de Pampushaven aan, gelegen aan de noordwestzijde van de Flevopolder. Het is een buitenhaven waarbij een strekdam/dijk voor luw water zorgt. Het is overigens fantastisch 'open' weer met zon, flarden bewolking, extreem ver zicht en met een fraaie lichtval. Op de dijk toch veel wind waardoor je ondanks de temperatuur van 14 graden en zon wel afkoelt. Zeer veel kuifeenden hebben zich verzameld in de buitenhaven. Wel duizenden. Al onze auto's komen aangereden op het kleine onverharde parkeerplaatsje. We staan in slagorde opgesteld met de voorruit gericht op de duizenden eenden. Een centraal commando of instructie ontbreekt en bij de eerste geopende autodeur vliegt een groot deel van de eenden op. Gelukkig landen ze niet veel verder en zijn ze nog goed waar te nemen.

Mannetjes, vrouwtjes kuifeenden, sommige vrouwtjes met witte kol over snavel, wel of niet een lichtere rugkleur, want zullen er dan toch toppereenden tussen zitten? Er kunnen helaas geen eensluitende conclusies worden getrokken; er wordt vermoed dat er toppers tussen zitten. Ook vinden we diverse tafeleenden tussen de kuifeenden en verder nog futen, grote zilverreiger en tientallen aalscholvers die gebonden lijken aan de roestige stalen buizen langs de oever. Opvallend zijn de in groepen doortrekkende spreuwen, enige putters en veldleeuweriken.

Doorgereden naar de parkeerplaats van het bezoekerscentrum Oostvaarders. Bij het gebouw Oostvaarders wordt dankbaar gebruik gemaakt van de toiletvoorziening. De overgeblevenen vergapen zich onmiddellijk aan een tafereel met familie raaf (5 exemplaren), een jagende slechtvalk, buizerd of nee, wellicht een ruigpootbuizerd - hij vliegt zo anders, polsvlekken, maar witte stuit noch zwarte eindstaartband en geheel bruin - dus toch een buizerd. Toen lopend via het Jan van de Boschpad naar het oostelijke uitkijkpunt. Een parade aan soorten trekt langs met grauwe gans, kluut, wintertaling en ja, enkele watersnippen verscholen in de begroeiing (1, nee 2, nee 4) aan de overkant. Iets links ook pijlstaart, smienten, slobend. Een bruine kiekendief komt recht op

ons aangevlogen en vliegt steeds dichterbij. Hij laat details zien die je zelden zo mooi ziet, maar nu wel, met dit mooie licht. Een bleekbruine kop en donkere band onder de keel en lichtbruine staart. Alles volgens het boekje - de ANWB Vogelgids - het staat er allemaal in! Ja, ja, 2e kalenderjaar juveniel.

Bruine kiekendief

Foto: Peter van den Bos

In het water lijkt het wel voorjaar. De grote karpers 'rijden' door het water met hun rugvinnen boven water alsof het paaitijd is. Een 'rode' vos in winterkleed sluipt door het groen en bruin van de najaarsvegetatie, in de veronderstelling dat niemand hem ziet.

Het is een mooie ochtend, naar later blijkt een recordwarme dag van 17,1 °C in de Bilt en dat op 2 november. De tot nu toe warmste 2 novemberdag was in 1943 met 17°C. Teruglopend worden als doelen geformuleerd: de klapekster en de zeearend. Hoog gegrepen, lijkt me, maar het toont de ambities van het gezelschap. Op naar de officiële ingang van de Oostvaardersplassen. Langs de Oostvaardersdijk naar de Knardijk. Onderweg zien we zeer veel futen 'blikkeren' in het Markermeer; ze lijken in dit licht geheel wit. Bij de Knardijk aangekomen blijkt dat meer mensen de natuur in trekken. We parkeren achter de laatste geparkeerde auto in de berm van de Knardijk en besluiten niet het bezoekerscentrum aan te doen. Op enig moment, langs het pad langs een vaart, treffen we de klapekster aan in de top van een dode boom, overigens akelig ver. Diverse excursiegenoten hebben hem gezien, maar ik vrees dat dit niet voor iedereen geldt. Nadat hij wegvliegt blijft hij verder onzichtbaar. Langs de Konikpaarden door het 'wilgenbos', een

onsamenhangend geheel van boomstronken, boomlijken en lelijke staketsels. Gefilosofeerd wordt wat het nu eigenlijk is, afbraakstadium, verval; zo ziet er uit als de bom valt, maanlandschap (daar staan toch geen wilgen?).

We laten het onderwerp voor wat het is -enkele vinken vliegen langs - en komen bij de hut de Zeearend aan. Deze is redelijk vol. De meeste bezoekers komen volgens mij voor de edelherten. Ze zien wel vogels, maar hebben weinig idee welke. Wij zien veel vogels en vooral de goudplevieren trekken onze aandacht. Op de terugweg blijven de spreeuwen regelmatig prachtige rondtollende groepen vormen telkens van vorm veranderend. Wellicht genieten ze enthousiast van het mooie weer en hebben ze een voorjaarsgevoel in het najaar.

De vos, waar we zo'n beetje over struikelen dichtbij het bezoekerscentrum, en die op enkele meters afstand ons ongeïnteresseerd passeert, drukt ons met de neus op feiten: natuur in een

dichtbevolkt gebied. Aan de ene kant ruig, getuige de aanwezigheid van de dood (de afstervende wilgen en de verhongerende paarden, runderen en herten in de winter waar telkens veel commotie over ontstaat) in dit onverbiddelijke natuurgebied. Aan de andere kant aangepast, getuige de vos, die niet bang is voor de bezoeker.

We gaan nog even naar de Praambult, want één doel is nog niet gehaald: de zeearend. En ja hoor, na wat afleiding van grote zilvereigers en de vele edelherten, zien we dan toch, weliswaar op zeer grote afstand, een zeearend op het nest van afgelopen jaar. Voldaan gaan we naar huis. Bij het inladen van de auto zie ik nog een sperwer langskomen die ik deel met mijn overgebleven reisgenoten. De meeste deelnemers zijn dan alweer onderweg naar huis. Het theater dat natuur heet, gaat gewoon door of je er nu naar kijkt of niet.

Vogels tekenen

Rietje Veltkamp

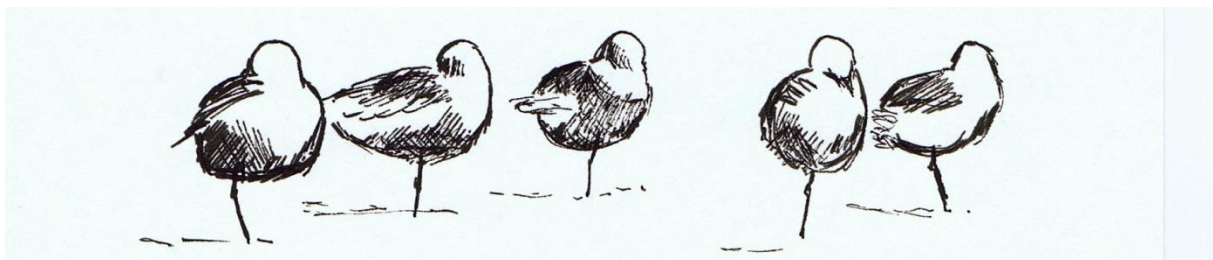
AL een tijdje loop ik met het idee rond eens te peilen of er binnen de Vogelwerkgroep belangstelling is voor het tekenen en schilderen van vogels. Er is al een fotowerkgroep en een andere mogelijkheid van het afbeelden van vogels is een mooie aanvulling. Ik stel me voor dat we af en toe er samen op uit kunnen trekken en met behulp van kijker en telescoop schetsen maken. Ook binnenshuis kan je werken van foto's op internet of laptop. Af en toe kunnen we bij elkaar komen om samen te werken en ons werk te bekijken en te bespreken. Voor de herkenning van vogels is het een goede oefening, omdat je geconcentreerd kijkt naar het grote geheel en de details.

Als dit je aanspreekt en je zin hebt om hiermee aan de slag te gaan kun je een mailtje sturen aan: g.h.veltkamp@gmail.com. We kunnen dan een keer bij elkaar komen om hierover van gedachten te wisselen en afspraken maken.

Kraanvogel

Rietje Veltkamp

Rosse grutto

Rietje Veltkamp

Vogels kijken tijdens de 1000-soortendag in het Gooi 2014

Fred van Klaveren & Theo van Mens

Op zaterdag 16 en zondag 17 augustus 2014 hebben de natuurorganisaties van het Gooi onder leiding van de KNNV afdeling Gooi een 1000-soortendag gehouden. Doel van deze dag was het vaststellen van zoveel mogelijk soorten planten en dieren in natuurgebieden in het Gooi. Het thema van de dag was: *Verbinding*. De organisatie wilde met de 1000-soortendag een verbinding scheppen tussen de natuurorganisaties in het Gooi, in met elkaar verbonden natuurgebieden. Hieronder een kort verslag van deze bijzondere dag.

Een aantal natuurorganisaties in het Gooi, w.o. de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, KNNV, IVN en GNR werkt sinds kort samen in een partnership. Ze hebben de Infoschuur 't Gooi aan de Naarderweg in Hilversum als gezamenlijke uitvalsbasis. De 1000-soortendag is georganiseerd door de KNNV afdeling Gooi en gecoördineerd door de auteurs van dit artikel. De inventarisatie is uitgevoerd door in totaal ca. 75 vrijwilligers van bovengenoemde werkgroepen. Onmisbaar was ook de professionele en enthousiaste ondersteuning van het Goois Natuurreservaat en de Vereniging Natuurmonumenten. Daarnaast hebben ook medewerkers van landelijke organisaties, zoals Naturalis, RAVON en de Vlinderstichting ons bijgestaan bij het onderzoek met hun kennis.

Biodiversiteit in Nederland

De **1000-soortendag** is een concept dat in 2010 in het Jaar van de Biodiversiteit in Nederland is ontstaan. De biodiversiteit in Nederland, kort gezegd het aantal dier- en plantensoorten, staat zwaar onder druk. Als voorbeeld: in 1950 waren er in Nederland ongeveer 1400 soorten planten. Daarvan zijn er in een halve eeuw bijna 100 soorten uitgestorven en 500 soorten sterk in aantal achteruit gegaan. Een vergelijkbare trend is te noemen voor vogels en andere organismen. Het Nederlands natuurbeleid is gericht op het veilig stellen van deze biodiversiteit. Een belangrijke hoeksteen daarin is het beschermen, maar ook het verbinden van natuurgebieden om de achteruitgang van soorten terug te dringen.

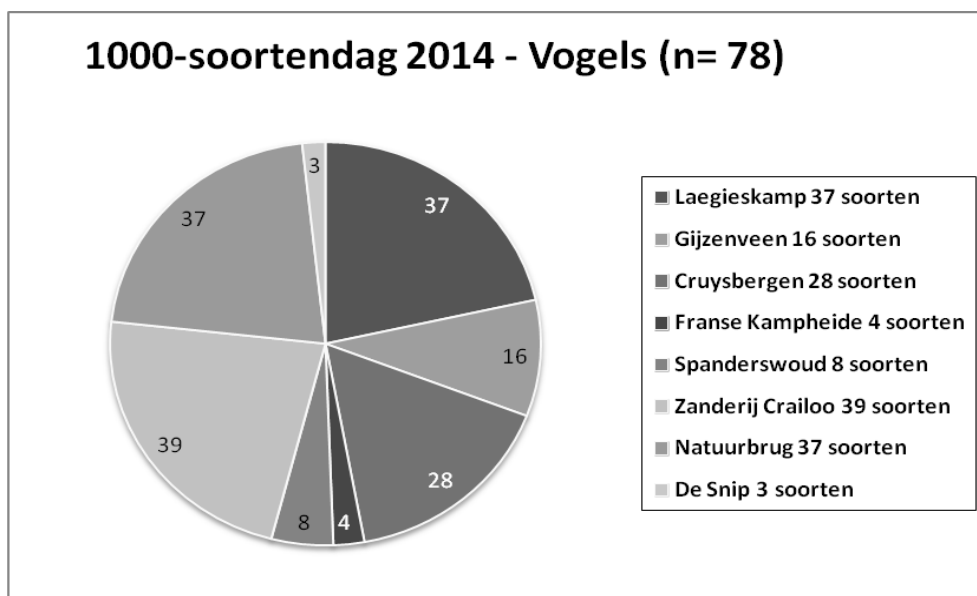
Figuur 1. Onderzochte natuurgebieden van de 1000-soortendag 2014.

Hoe de ontwikkeling van dier- en plantensoorten in het Gooi verloopt kan onder meer met een 1000-soortendag worden vastgesteld. In het Gooi kennen we een groot aantal natuurgebieden, onder andere in eigendom en beheer bij het Goois Natuurreservaat en de Vereniging Natuurmonumenten. Daarnaast wordt gebouwd aan het Netwerk Natuur, een fijnmazig netwerk van verbindingen tussen natuurgebieden. Door dit netwerk worden de natuurgebieden uitgebreid en aan elkaar verbonden. De gekozen natuurgebieden (samen 225 ha) zijn met elkaar verbonden door ecologische verbindingen, zoals de Natuurbrug bij Crailo en vormen samen een verbindende schakel tussen het Naardermeer en de Heuvelrug. De gebieden

die zijn onderzocht (figuur 1) zijn: Laegieskamp (1), Gijzenveen (2), Cruysbergen (3), Franse Kampheide (4), Spanderswoud (5), Zanderij Crailo (6) met de Natuurbrug (7) en De Snip (8).

Het weer

In dit warmste jaar ooit was nota bene augustus een van de koelste en natste maanden. In de week voorafgaand aan de 1000-soortendag was het uitermate regenachtig, met veel wind en koele nachten. De avond van 16 augustus was onverwacht zonnig en helder, maar koel. Op 17 augustus was het vochtig, bewolkt, maar overwegend droog tot het eind van de middag, die werd afgesloten met een forse stortbui!

Figuur 2. Aantal vogelsoorten per onderzocht natuurgebied.

Resultaten

Op zaterdag 16 augustus vond de eerste 'aftrap' plaats om 21.00 uur. Tijdens deze avond en nacht zijn tot ca. 01.30 uur alle soorten nachtvlinders, vleermuizen en uilen gelokt, beluisterd en geteld. Op zondag 17 augustus zijn de dier- en plantensoorten genoteerd, die overdag zijn te zien. Er is om 06.00 uur gestart met de laatste uilen en vleermuizen. Op de Natuurbrug zijn vanaf 06.00 uur trekvogels geteld en is gestart met het inventariseren van de overige gebieden. Om 17.00 uur sloten we de 1000-soortendag gezamenlijk af. In totaal hebben we met elkaar 14 uur in zeven van de mooiste natuurgebieden in het Gooi naar planten en dieren kunnen kijken. Gedurende beide dagen zijn 1004 soorten planten en dieren geteld. Dit aantal is nog onder voorbehoud; sommige waarnemingen moeten nog worden beoordeeld. Het aantal waargenomen planten en dieren is op

http://gooi.waarneming.nl/1000_soortendag_gooi.php terug te lezen.

Torenvalk

Foto: Pieter Doorn

In totaal zijn 78 soorten vogels waargenomen: 10 soorten in de avond van 16 augustus en 76 soorten op 17 augustus. De bonte vliegenvanger en

goudvink, regelmatige gasten in de gebieden, zijn waargenomen alleen op 16-8.

Bijzondere (schaarse of zeldzame) soorten waren: boomleeuwerik, ijsvogel, matkop, raaf, torenvalk, wespendif, witoogend en zwarte specht. De ijsvogel is gesignaleerd in maar liefst vier gebieden. Van de matkop is slechts een fractie over van wat er 20 jaar geleden nog in het Gooi te vinden was. De witoogend was een cadeautje en kreeg landelijke aandacht.

Andere soorten waren opvallend vanwege de tijd van het jaar en/of vanwege de lage trefkans: appelvink, bonte vliegenvanger, bosruiter, bosrietzanger, bosuil, dodaars, fitis, goudvink, grasmus, groene specht, grote gele kwikstaart, oeverwaluw, ooievaar, waterral, watersnip en witgatje.

Gelukkig werd van de bosrietzanger ook zang gehoord; de soort is nauwelijks met het oog op naam te brengen. De waterrijke gebieden trokken leuke trekvogels aan, zoals waterral, witgat en bosruiter.

De meest wijdverspreide en algemene soorten waren: boerenzwaluw (algemene trekvogel in augustus), boomkruiper, grote bonte specht, grauwe gans, houtduif, koolmees, meerkoet, merel, pimpelmees, roodborst, vink, winterkoning, zwarte kraai.

De gebieden met de meeste diversiteit aan biotopen trokken de meeste soorten (Figuur 2). Dat was te verwachten, maar goed om ook tijdens deze 1000-soortendag vast te mogen stellen: Laegieskamp, Cruijsbergen, Zanderij met Natuurbrug. Op De Snip, op de Franse Kampheide en in het Spanderswoud werden, ondanks hun relatief grote oppervlakte slechts weinig soorten aangetroffen. Het matige weer, de grotere eenvormigheid van de biotopen en (daardoor) de beperkte aantrekkelijkheid voor trekvogels is hier waarschijnlijk de oorzaak van.

Tot besluit

Dit artikel is slechts een korte impressie van het 14 uur tellen van vogels (en andere soorten). Van de 1000-soortendag wordt nog een integraal verslag gemaakt, waarbij ook de relaties met die andere soorten en daarmee ook het ecologisch belang van de natuurgebieden en hun verbindingen zullen worden weergegeven.

Als organisatoren willen wij hierbij graag nogmaals GNR en Natuurmonumenten, de partners van de Infoschuur en de leden van de Vogelwerkgroep bedanken, die zich - net als de leden van de overige natuurorganisaties - met zoveel enthousiasme hebben ingezet voor het welslagen van de 1000-soortendag 2014!

Overzicht ledenmutaties t/m 31-12-2014

Nieuwe leden

A. Cornelissen	3813 RS Amersfoort
J. Croonen	1411 LB Naarden
H. Eichhorn	1273 SV Huizen
M. de Wit	1273 SV Huizen
H.P. Vos	1405 AR Bussum
C. Molenaar	1852 ES Heiloo
D. Mol	1074 VK Amsterdam
J. van den Eshof	3755 GA Eemnes
A. Lawson-Bruijne	1251 VL Laren

Adreswijzigingen

M. A. .F.H. Tabois	1216 KG Hilversum
A.J. Huussen	1231 AE Nieuw Loosdrecht
S. Huussen	1231 AE Nieuw Loosdrecht

Opgezegd

B.H. A. van Stigt Thans	1215 JP Hilversum
H. Geertsema	1273 EB Huizen
J. Geertsema	1273 EB Huizen
V. van den Brink	3768 EX Soest
P. Huisman	3768 EX Soest
A. Harten-Kooijmans	1403 XR Bussum
M.G.J. van Duinhoven	3822 CG Amersfoort
T. van der Molen-Doorn	1222 RP Hilversum
E. van der Molen	1222 RP Hilversum

Overleden

J. van Stigt Thans	1215 JP Hilversum

Verslag van de Algemene Ledenvergadering van donderdag 20 november 2014

Aanwezige bestuursleden: Piet Spoorenberg, Wouter Rohde, Han Westendorp, Egbert Leijdekker en Huub Casander.

Aanwezige leden: 65 (volgens presentielijst), 2 afmeldingen.

1. Opening en mededelingen van het bestuur

- De voorzitter, Piet Spoorenberg opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.
- Dit jaar zijn helaas twee van onze ereleden, Jan Bos en Bep Dwars, overleden.

2. Vaststellen verslag Algemene Ledenvergadering van 20 maart 2014

- Het verslag wordt door de vergadering goedgekeurd.

3. Bespreken en vaststellen jaarplan en begroting 2015

• Jaarplan 2015

- Jelle Harder vraagt of er een nieuwe folder komt.

Antw: Deze zal voor het einde van het jaar gereed zijn.

- Dick Jonkers wil graag een coördinator voor natuur- en milieuzaken. Eventueel in samenwerking met andere GNR-schuurgebruikers.

Antw: Dit wil het bestuur ook graag, maar heeft daar geen capaciteit/kennis voor. Met de vereniging van Vrienden van het Gooi (VVG) is wel een soort van samenwerking, waarbij VVG vooral de ruimtelijke ordening en procedure-aspecten doet en onze VWG waar nodig de inhoudelijk vogelkundige aspecten. Het bestuur zal nogmaals actief binnen de leden op zoek gaan naar een kandidaat. Liefhebbers kunnen zich melden.

- Feiko Prins zou meer samenwerking met andere schuurgebruikers willen zien.

Antw: Dit jaar zijn 1000-soortendag (initiatief KNNV) en 'Nacht-van-de-Nacht' gehouden. Voor 2015 verwachten we dat er weer vergelijkbare activiteiten zijn. Deze gezamenlijke activiteiten worden onder anderen ontwikkeld in het gebruikersoverleg, waar het bestuur van de VWG ook vertegenwoordigd is. Alle schuurgebruikers zullen initiatieven moeten/mogen ontwikkelen. Het bestuur zal eventuele activiteiten niet zelf organiseren, maar zal wel initiatieven van leden ondersteunen.

Begroting 2015

- Waarom in 2014 een negatief saldo van €850 bij de buitenlandreis? Moet toch kostenneutraal zijn?

Antw: Dit is een incident. Uitgangspunt blijft kostenneutraal. Overigens komen ook positieve saldi van de buitenlandreizen (meerdere keren in het verleden) ten laste van de algemene middelen.

- Kunnen de kosten van €1000 voor het verslag over zes jaar Eempoldertellingen ten laste komen van het Dineke Sluijters Vogelfonds?

Antw: Alle verslagen komen ten laste van de algemene middelen. Maar het bestuur zal met de commissie hierover overleggen.

- Hierna worden het jaarplan en de begroting voor 2015 door de vergadering goedgekeurd.

4. Dineke Sluijters Vogelfonds

• Projectvoorstellen

- De projectvoorstellen 22 t/m 26 worden door de vergadering goedgekeurd. Feiko Prins complimenteert commissielid Egbert Leijdekker voor de verslaglegging van de voorstellen.

• Besteding- en beheerplan

- Bij artikel 1 laten staan: De vogelwerkgroep stelt jaarlijks een bedrag voor projecten beschikbaar.
- De laatste alinea (In het kader...) kan weg. Het geld is reeds ondergebracht bij enkele gerenommeerde Nederlandse banken.
- De leden gaan hierna met de aanpassingen akkoord.

• Samenstelling commissie

- Het rooster van aftreden wordt goedgekeurd.

5. Bestuursamenstelling en -verkiezing

- Er heeft zich niemand gemeld voor de openstaande functies.

6. Rondvraag en sluiting

- Jelle Harder: Hoe staat het met het kaal maken van de eilandjes langs de Huizer haven?
- o **Antw:** Er is afgelopen jaar actief overleg geweest tussen het bestuur van de VWG, de gemeente Huizen en SBB. Op dit moment is SBB bezig met het aanbesteden van het "renoveren" van het grootste eiland. Zodra daadwerkelijk met de werkzaamheden wordt begonnen zal daarvan melding worden gedaan aan de leden.
- Jelle Harder: Kan het bestuur omliggende gemeentes aanschrijven voor financiële ondersteuning van het Vogelasiel in Naarden?
- o **Antw:** Het bestuur neemt dit mee.
- Paul van der Poel verkoopt deze avond vogel-cd's. De opbrengst komt ten goede aan het vogelasiel.
- De promokraam wordt nu gerund door Nel Huese en Renée Beekman.

- De voorzitter sluit de vergadering en dankt iedereen voor zijn/haar bijdrage.

Na de pauze houdt Dick Jonkers een interessante lezing over de zwaluwenwerkgroep.

Tot slot bedankt Harry de Rooij Dick voor het vele werk dat hij heeft verricht voor de ringersgroep.

Dick was oprichter van het Vogelringstation het Gooi en is dit jaar gestopt met het ringen van vogels. Als dank krijgen hij en zijn vrouw Marijke een attentie.

Jaarverslag 2014

Algemeen

De Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is een grote, actieve vereniging, in een rijk geschaakt werkgebied met een grote rijkdom aan vogels. Zoals de statuten omschrijven is de doelstelling van de vereniging: "Het bestuderen en beschermen van de in het wild levende vogels binnen het werkgebied." Net als vogels zijn ook VWG-leden er in verschillende soorten: Korhaanlezers, actieve leden, werkers, genietters, twitchers, supporters. De motieven om lid te zijn lopen sterk uiteen. Momenteel telt onze ledenlijst bijna 800 leden. Veel leden zijn vooral lid om de vogels te steunen. Zij ontvangen ons verenigingsblad De Korhaan en komen soms naar een lezing of excursie. Maar een flink deel van de leden is ook zelf aan de slag met de bestudering en bescherming van vogels. Het meeste van dit werk wordt gedaan in het veld. We treffen hen in de diverse subgroepen van onze vereniging. Zij zorgen voor nestgelegenheid, tellen broedvogels, proberen kwetsbare nestsituaties te beschermen of zorgen voor kennisoverdracht in onze cursus, op lezingenavonden of tijdens excursies. Ook in 2014 is binnen onze VWG een breed scala aan activiteiten ontplooid. Een greep hieruit wordt onderstaand beschreven.

1. Bestuur

Het bestuur was in 2014 als volgt samengesteld:

Voorzitter:

Piet Spoorenberg vanaf 28 maart 2013

Secretaris:

Huub Casander vanaf 28 november 2013

Penningmeester:

Egbert Leijdekker vanaf 28 november 2013

Subgroep Algemene zaken:

Han Westendorp vanaf november 2009

Subgroep Avifauna:

Juun de Boer vanaf 28 maart 2013

Subgroep Excursies:

Wouter Rohde vanaf 28 maart 2013

De subgroepen Vogelherkenning en Communicatie zijn niet met een specifiek bestuurslid vertegenwoordigd. Waar mogelijk zijn de contacten en taken door het zittende bestuur ingevuld. Vanuit het bestuur streven we ernaar om in goed contact te zijn met alle binnen de VWG actieve groepen. Dit doen we onder andere door regelmatig aanwezig te zijn tijdens bijeenkomsten of vergaderingen van deze groepen.

Het bestuur zoekt daarbij samen met de leden naar de mogelijkheden om het begrip vereniging zo goed mogelijke invulling te geven door de onderlinge samenhang en samenwerking te ondersteunen.

Het gebrek aan belangstelling vanuit de vereniging voor natuurbeschermingswerk vangen we zo goed mogelijk op door het organiseren van het aanleveren van inhoudelijke kennis en de samen-

werking met de Vereniging van Vrienden van het Gooi. Als bestuur (voorzitter en secretaris) hebben we zelf energie gezet op de al jaren slepende situatie rond het beheer van de eilandjes bij de pier van Huizen. Na de nodige briefwisseling en besprekingen met vertegenwoordigers van de gemeente Huizen en SBB is er resultaat in de vorm van een herstel en beheersplan. We verwachten dat de werkzaamheden hiervoor op korte termijn daadwerkelijk starten. Daarnaast proberen we in nauwe samenwerking met de weidevogelgroep invloed uit te oefenen op het (toekomstig) beheer van De Kampen door te bepleiten dat dit overgaat naar Natuurmonumenten en de inrichting en beheer op een zelfde niveau komt als het weidevogelreservaat.

Op gebied van communicatie hebben we als bestuur de taken in 2014 wat verdeeld. Belangrijkste was hierbij om goede contacten te onderhouden met de redactie van de Korhaan en de website. Daarnaast waren we als bestuur actief met ideevorming over het in de toekomst meer in verband brengen van alle communicatieactiviteiten (zowel intern als extern). Meer concreet is in 2014 o.a. energie gezet op het realiseren van een nieuwe folder van onze VWG en het vernieuwen van de website. Ook de agenda op de website toont nu niet alleen de excursies en lezingen, maar alle geplande activiteiten van onze VWG.

Ook is op woensdag 8 januari 2014 de inmiddels traditionele nieuwjaarsbijeenkomst georganiseerd waarbij alle groepen zich weer aan alle aanwezige leden presenteerden. Dit was wederom een goed bezochte en zeer geanimeerde bijeenkomst.

2. Subgroep Avifauna (Onderzoek en bescherming)

Op 3 september was er weer een goed bezochte vergadering met de coördinatoren van de *subgroep Avifauna*. Voor de uitwisseling van ervaringen tussen de werkgroepen en het maken van plannen altijd weer een inspirerende bijeenkomst waar ook andere belangstellenden welkom zijn. Deze keer was het geweldig te vernemen dat er voor het eerst weer geslaagde broedgevallen van de velduil (zie hierna) in Eemland hadden plaatsgevonden. En dat er sprake was van 5 indicerende waarnemingen van de nachtzwaluw op de Gooise heidevelden. Het is al een lange traditie dat tijdens deze vergadering een vogel van het jaar wordt gekozen. Voor 2014 was dat de gaai. De leden en andere belangstellenden hebben zich zo ingespannen, dat een stortvloed aan waarnemingen is

ingevoerd op de website. Op 31 december waren ruim 800 (!) waarnemingen opgestuurd. De voortdurende aandacht die aan de gaai is geschonken door wisselende informatie aan te bieden via De Korhaan, het plaatsen van berichten in de nieuwsbrief etc. zal hebben bijgedragen aan dit daverende succes. Voor 2015 is de grote bonte specht gekozen als vogel van het jaar voor het Gooi.

Na jaren is er weer een coördinator van de **Werkgroep Watervogeltelling**. Willem-Jan Hoeffnagel is bereid gevonden deze taak op zich te nemen. En is de laatste maand van 2014 i.o.m. SOVON al druk bezig in kaart te brengen wat er op het gebied van watervogeltellingen de afgelopen jaren is gebeurd.

De **Werkgroep Broedvogels** inventariseert jaarlijks gebieden van Natuurmonumenten, Goois NatuurReservaat, Staatsbosbeheer en Waternet. Onder grote belangstelling werden op 7 november de resultaten gepresenteerd van de broedvogelinventarisaties in ons werkgebied. De gebieden waar het dit jaar om ging waren:

- Waterleidingplas Loenen (Waternet)
- Bantam, Schaep en Burg en Boekestein (Natuurmonumenten)
- Groeve Oostermeent (Goois Natuurreservaat)
- Laarder Waschmeer (Goois Natuurreservaat)
- Laegieskamp (Goois Natuurreservaat)
- Naardermeent en Oud Valkeveen (Staatsbosbeheer)
- Zwarte Berg (Goois Natuurreservaat)

In deze gebieden stelden we meer dan 80 broedvogelsoorten vast! Zoals de laatste jaren gebruikelijk zijn de rapporten te downloaden op de website van de Vogelwerkgroep.

De gebruikelijke telactiviteiten vanuit de **Werkgroep Zwaluwenonderzoek** om het wel en wee van de huis- en oeverzwaluwpopulatie te volgen zijn dit jaar weer voortgezet. Beide monitoringsreeksen beslaan intussen maar liefst 36 jaar. Zoals gebruikelijk vindt de verslaglegging plaats in De Korhaan. Voor de huiszwaluw gebeurt dit jaarlijks in het eerstvolgende nummer van het nieuwe jaar; bij de oeverzwaluw altijd in het jaar waarin is geteld. Er zijn geen speciale tellingen van boerenzwaluwen uitgevoerd. Dat is evenmin het geval bij gierzwaluwen. Voor alle soorten wordt aan bescherming gedaan, o.a. door het verschaffen van kunstmatige nestgelegenheden en er voor te zorgen, dat de Flora- en Faunawet wordt nageleefd.

Het was een bijzonder jaar voor de ijsvogels en daarmee ook voor de **Werkgroep IJsvogels**. Niet minder dan 41 paar ijsvogels zijn als broedvogel vastgesteld in het Gooi, de Vechtstreek en de Westelijke Eempolders in 2014. Alleen in 2007 (51) en 2008 (71) waren er meer broedgevallen dan ooit. Een verhoging met 373% ten opzichte van de 11 paar uit 2013! De zeer zachte winter is daarmee van grote waarde geweest voor de ijsvogelstand in de regio.

Uit het onderzoek van de werkgroep blijkt dat van de 41 broedparen 74% ook een derde broedsel heeft gemaakt. Dat is veel meer dan gemiddeld. Een rekensom over het aantal jonge ijsvogels dat in de regio geboren kan zijn, levert een getal op van ruim 600 jonge ijsvogels. Niet verwonderlijk dus dat deze bijzondere vogel nu weer op veel plaatsen te zien is.

Het aantal vrijwilligers bij de werkgroep blijft constant tussen de 45-50 personen. In 2014 zijn op 12 plaatsen 14 wanden vervangen of nieuw gemaakt.

De onvermoeibare coördinator van de Werkgroep IJsvogels, Jelle Harder, werd zeer terecht voor zijn inzet op tal van terreinen op 26 april door de Koning benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau!

En dan een kleine greep uit alle gegevens die het werk van de **Werkgroep Nestkasten** in 2014 heeft opgeleverd. Het broedseizoen 2014 begon erg vroeg. De eerste melding kwam van het terrein van ziekenhuis Tergooi, waar een pimpelmees op 4 maart al aan het bouwen was! Op Sypesteyn waren vier soorten met de vroegste eerste eidatums, een koolmees op 21 maart, een pimpelmees op 24 maart, een boomklever op 27 maart en een spreeuw op 2 april. In het Smithuijserbos begon een zwarte mees op 28 maart. Heel bijzonder want alle vijf nieuwe records voor het Gooi! Er zijn dit jaar drie terreinen bij gekomen, nl. 't Raboes aan de monding van de Eem, het terrein Fort Uitermeer en een klein terrein aan de Schapendrift in Blaricum.

De gegevens werden verzameld door 25 controleurs, die op 35 terreinen in totaal 1.773 (!) nestkasten hebben gecontroleerd. Van 16 vogelsoorten zijn er 11.996 eieren geteld, dat zijn 25,9% meer getelde eieren dan vorig jaar. Totaal vlogen er dit jaar 8.944 jonge vogels uit, dat zijn er 40,4% meer dan vorig jaar!

Het muizenaanbod was dit jaar goed, waar de bosuilen goed van hebben geprofiteerd. Het controleren van de 110 bosuilkasten is erg arbeidsintensief. Er worden dan ook dringend twee liefhebbers van bosuilen gezocht. Zoals elk jaar is er weer een mooi verslag samengesteld door Ronald Beskers en op de website van

de VWG geplaatst.

De **Werkgroep Eempoldertellingen** telde al meer dan 30 jaar, en ook dit jaar weer, tweewekelijks alle vogels in de Westelijke Eempolders. Dit heeft al heel veel inzicht geleverd in de ontwikkeling van de vogelstand in dit gebied. De resultaten zijn de laatste jaren uitgebreid geanalyseerd en gerapporteerd, o.a. in De Korhaan, door Jan Mooij, de huidige coördinator van deze groep. In 2015 zitten er weer drie jaren van tellen op: daar zal in een publicatie extra aandacht aan worden besteed.

Naast de Werkgroep Eempoldertellingen is er natuurlijk ook de Werkgroep Weidevogelnestbescherming Westelijk Eemland. Mede dankzij het zacht voorjaar kan de werkgroep voor het nagenoeg 900 hectare grote gebied terugblikken op een goed weidevogeljaar. Voor bijna alle weidevogelsoorten was sprake van meer nesten. Alleen in het geval van de scholtekster en Kievit zijn wat minder nesten gevonden. Dat stemt tot zorg nu deze soorten het ook landelijk minder goed doen.

Voorwaarde voor een effectieve weidevogelbescherming blijft natuurlijk de medewerking van boeren en vrijwilligers. Die was weer zeer goed dit jaar ondanks - v.w.b. de boeren - dat er weer veel discussie nodig was met de overheden, met name de provincie, over de vergoedingen voor het weidevogelbeheer. Dankzij intensieve onderhandelingen met de provincie, vooral vanuit de Algemene Natuurvereniging Ark en Eemland-schap, werd er voor de boeren toch een acceptabele toestand bereikt zodat zij hun goede werk konden voortzetten.

Zoals eerder al aangegeven: in 2014 was er voor het eerst sinds 1976 weer sprake van succesvolle broedgevallen van de velduil. Dankzij het goede veldmuizenjaar én de effectieve inzet van de werkgroepleden en boeren kwamen er minimaal 4 velduilparen tot broeden wat resulteerde in zeker 9 jonge velduilen.

Het prachtige werk van de vele bij de weidevogelbescherming van Eemland betrokkenen kreeg in 2014 nog extra glans door de benoeming van polderregisseur Gert Bieshaar tot lid in de Orde van Oranje-Nassau!

Werkgroep Tuinvogelonderzoek

Jaarlijks worden, door circa 50 leden van de Vogelwerkgroep, de vogels geteld die in hun tuin gezien zijn. De resultaten worden door Egbert Leijdekker verzameld en de uitkomsten van de tellingen worden in een rapport opgenomen. De deelnemers krijgen dit digitaal toegestuurd. Het is ook te vinden op de website.

De **Werkgroep Vogelringstation** is vertegenwoordigd met een groep enthousiaste vogelringers. Het ringen van vogels gebeurt enkel in het kader van door het Vogeltrekstation Arnhem goedgekeurde onderzoeksprojecten. De groep heeft verschillende projecten lopen met verschillende soorten of groepen: roofvogels, oeverwaluwen, ganzen, uilen en raven. Verder werkt de werkgroep mee aan een zogeheten 'Constant Effort Site' (CES) project, waarvoor in het broedseizoen wekelijks op eenzelfde plek vogels worden gevangen en geringd. Nadat er met treurnis afscheid moest worden genomen van het oude ringvogelstation bij Oud Valkeveen kon er in het verslagjaar met succes een nieuw ringstation in gebruik genomen worden in een nabijgelegen Natura 2000-gebied van SBB. De energie die voor de verhuizingsoperatie nodig was – o.a. om de vereiste vergunningen te krijgen – heeft daarmee weer een mooi resultaat opgeleverd. De boeiende verslagen in De Korhaan illustreren dat!

De zeer actieve **Werkgroep Roofvogels** heeft het afgelopen jaar weer vele bomen beklommen om nesten te controleren en pulli te ringen. Tijdens de najaarsbijeenkomst op 15 november werd het seizoen nog eens samengevat. De raaf heeft het Gooi nu wel definitief veroverd met 5 succesvolle nesten. Met bijdragen van o.a. het Dineke Sluijtersfonds zijn de jongen van kleurringen voorzien om meer inzicht in de verspreiding te krijgen. Havik, buizerd, boom- en slechtvalk waren succesvol dit jaar. Bij de sperwer was het resultaat wat minder gunstig; er waren nogal wat nesten niet succesvol; en de gemiddelde legselgrootte lag wat lager dan in de voorgaande jaren. Van de wespindief werden vier nesten gevonden, waarvan drie succesvol. Vanwege het verborgen gedrag van deze mooie vogel wordt vermoed dat er meer moeten zijn in onze regio. Tenslotte: om de meer dan 80 nestkasten van de torenvalk beter te kunnen volgen is extra hulp welkom.

3. Subgroep Communicatie

De Subgroep Communicatie leidt als officieel orgaan een wat teruggetrokken bestaan. De vacature van coördinator is al jaren vacant. Dat betekent echter geenszins dat de VWG de communicatie er bij laat zitten. Door de plezierige samenwerking tussen de redactie van De Korhaan, de webmaster en enkele bestuursleden verschijnen met grote regelmaat nieuwe uitgaven of updates van ons verenigingsblad, de nieuwsbrief en de website. Het bestuur heeft zich in 2014 twee maal gebogen over de wensen en ideeën rond communicatie. In het jaarplan 2015 schreven we over de

plannen.

In 2014 zijn vijf edities van De Korhaan verschenen, die allen goed gevuld waren. Het lukt goed om verschillende subgroepen aan het woord te laten. Met grote regelmaat verscheen de nieuwsbrief, die in hoofdzaak bedoeld was om de leden te attenderen activiteiten. Nog niet de helft van de leden is geabonneerd op de nieuwsbrief. We deden in het najaar in De Korhaan een oproep om de e-mail-adressen door te geven. Dat heeft niet tot veel extra adressen geleid.

In 2014 is achter de schermen hard gewerkt aan de technische vernieuwing van de website. De vernieuwing van de site is tevens de aanleiding om de inhoud langs te lopen en de brochure te herzien. In 2014 is de zorg voor de promotiekraam van Hade Rijvers overgenomen door Nel Huese met assistentie van Renée Beekman. Hade is door het bestuur bedankt voor haar jarenlange inspanningen tijdens de algemene ledenvergadering van donderdag 20 maart 2014.

4. Subgroep Vogelherkenning

De nog steeds populaire cursus Vogelherkenning voor volwassenen is meestal een eerste kennismaking met de Vogelwerkgroep voor belangstellenden die vogels willen leren kennen. Het cursusteam grijpt met veel enthousiasme twee keer per jaar de kans aan om steeds opnieuw velen met het vogelvirus te besmetten. Dat lukt keer op keer, in 2014 twee keer een volle Info-schuur; zo zelfs dat er eind augustus 2014 een wachtlijst van dertig belangstellenden ontstond, die tot het volgend voorjaar moeten wachten. Vooral het op excursie gaan wordt hogelijk gewaardeerd door de cursisten. Het programma van de avondpresentaties wordt per seizoen bijgesteld en geëvalueerd.

5. Subgroep Excursies

Excursies binnenland

In 2014 was er de gelegenheid om deel te nemen aan 30 dagexcursies en aan twee weekenden. Dat zijn 8 excursies méér dan in 2013. We verzorgden 14 excursies binnen ons eigen werkgebied, waarin wandelend en fietsend naar vogels werd gespeurd. 16 maal vertrokken we per auto naar een gebied verder weg, waar vervolgens de benen werden gestrekt. De grootste opkomst was op Koningsdag in de Kennemerduinen, waar ongeveer 30 vogelaars in alle vroegte vele nachtegalen hebben gehoord en gezien. De excursies naar het Landje van Geijsel en naar de trektelpost in het Corversbos trokken ook veel belangstelling. In de Nationale Vogelweek organiseerden we 4 activiteiten, die ruim werden

bezoekt door belangstellenden van buiten onze vereniging. De excursieleiders gingen ook met elkaar een dag op pad. Het Balgzand, van Landschap Noord-Holland, werd bezocht. Aanvullend werd het programma 2015 definitief gemaakt. Het Voorjaarsweekend in Drenthe brachten we door in het NIVON-huis. De regen kon niet verhinderen dat er veel te genieten was van de voorjaarsvogels. Het najaarsweekend op Vlieland kende prachtig weer. We spotten diverse bijzonderheden, zoals bladkoning en Siberische boompieper. Het bezoek aan het vogelringstation op het eiland was indrukwekkend.

Buitenlandse excursie

Sinds 1998 organiseert de Commissie Buitenland eenmaal per jaar een vogelexcursie naar het buitenland. Er worden bestemmingen gekozen die het waarnemen van een grote variëteit aan vogels bijna garandeert. Zo'n reis is voor iedere deelnemer een prachtige ervaring; de beginnende vogelaar doet in korte tijd grote kennis op en de al meer ervaren vogelaar ziet soorten die in Nederland vaak niet of niet vaak te zien zijn. In 2012 stond Bulgarije (de Zwarte Zeekust) op het programma, in 2013 gevolgd door Roemenië (Donau-delta), om in 2014 weer af te reizen naar Bulgarije. Dit jaar maakten we een rondreis door de in het zuiden gelegen bergen en heuvels (Rhodopen, Sakar Hills en Pirin-gebergte). Ruim 160 soorten werden tijdens deze reis van 8 dagen waargenomen, waarbij de keizerarend en rotskruiper voor veel van de deelnemers slechts twee van de hoogtepunten waren. Voor 2015 staat Lesbos op het programma.

Lezingen

In dit jaar werden acht lezingen georganiseerd. Op 16 januari kwam Markus Feijen, medewerker van het Utrechts Landschap, ons vertellen over de ontwikkelingen in het natuurontwikkelingsproject de Blauwe Kamer langs de Rijn bij Rhenen. In februari leerden we van Dick de Vos de ins en outs van de vogelzang. In het bijzonder keken we uit naar de lezing van Jan van der Geld op 10 april over weidevogels en het beheer van graslanden ten behoeve van weidevogels. Dit naar aanleiding van het verschijnen van zijn boek over weidevogelbeheer.

Het seizoen werd in september geopend met een avond, verzorgd door Jan Veen over sterns, hier in de Waddenzee en in West Afrika. Hierop aansluitend vertelde Petra de Goeij ons over de stormachtige ontwikkeling van de lepelaar in de afgelopen decennia. Naar aanleiding van het broeden van velduilen in de Eempolders, vertelde Ben Koks ons in december het een en ander over

akkervogels, in het bijzonder de velduil en de blauwe kiekendief.

Traditiegetrouw vertellen eigen leden na de ledenvergaderingen over het werk van de verschillende werkgroepen die binnen de VWG Gooi werkzaam zijn. Zo vertelde Paul van de Poel ons het een en ander over de gaai na de ledenvergadering in maart naar aanleiding van de uitverkiezing van de gaai als vogel van het jaar voor 2014. Dick Jonkers informeerde ons over het wel en wee van de huiszwaluw in het werkgebied van de vereniging en de activiteiten van de Werkgroep Zwaluwenonderzoek.

Fotografiegroep

De eerste bijeenkomst van 2014 was een contactavond waarin leden hun beste foto's van 2013 vertoonden en de beste foto's van dat jaar werden geselecteerd. Met ondersteuning van een subsidie van het Dineke Sluijtersfonds werd een presentatiewand gemaakt, die nu beschikbaar is voor alle VWG-subgroepen. Als onderdeel van de nationale vogelweek in mei was een tentoonstelling georganiseerd van foto's van VWG-leden van vogels in het Gooi. Vlak voor de opening van de tentoonstelling overleed Helmoet Vos, een van de oprichters van de fotogroep en lid van de coördinatiecommissie. De tentoonstelling werd daarom opgedragen aan Helmoet en dit werd tijdens de opening op 17 mei gememoreerd door Piet Spoorenberg in aanwezigheid van de familie van Helmoet. In oktober waren er drie activiteiten: de jaarlijkse vaartocht op de Noordzee met Pterodroma, fotograferen tijdens het Dutch Birding weekend op Texel en een excursie naar de pier van IJmuiden. 6 November werd een avond georganiseerd over het identificeren van vogels aan de hand van foto's. In de maanden november en december werd een tweede vogelfototentoonstelling georganiseerd, deze keer in de bibliotheek van Hilversum.

6. Algemene zaken

Van papier naar elektronisch. De VWG gaat digitaliseren!

Dagelijks worden er door leden van de Vogelwerkgroep heel wat vogels gespot. Veel leden willen die waarnemingen ook delen en vertrouwen ze toe aan de grote digitale wereld van waarneming.nl. Leve het internet! Maar wist u dat onze vogelwerkgroep in haar lange bestaan heel trouw en secuur waarnemingskaartjes heeft bijgehouden? Waarnemingskaartjes ingevuld en verzameld. Uit de schat van gegevens is ondermeer het boek: Vogels tussen Vecht en Eem uitgebracht. Ook in ons blad De Korhaan zijn veel waarnemingen en gegevens verwerkt. U weet

vast dat onze Vogelwerkgroep tal van rapporten geschreven heeft. Al die kennis, overzichten en conclusies werden aan het papier toevertrouwd. Dat papier is geduldig, maar ook moeilijk te raadplegen en te verspreiden. Daarom is de VWG in 2014 begonnen, de al lang gekoesterde wens te realiseren, om al dat materiaal aan het internet toe te vertrouwen. Dus scannen en opslaan. Invoeren in databases. De Korhanen worden allemaal gescand door Naturalis. Daarna zijn ze voor iedereen via internet te raadplegen. Ook de rapporten zijn al gescand en zo makkelijker te raadplegen. Wanneer en hoe dat dan precies moet wordt later bekend gemaakt. En ja hoor de 40 archiefkisten met waarnemingskaartjes gaan we ook digitaliseren. Alle kisten zijn weer bij elkaar gekomen. Ze stonden bij verschillende leden op zolder. Nu staan ze allemaal in de Infoschuur 't Gooi. Er is een actie op touw gezet om al die kaartjes alsnog in te voeren in waarneming.nl. Een megaklus!

Op 31 december 2014 zijn er al meer dan 5.000 kaartjes ingevoerd. Nog maar ca 35.000 te gaan. Daarna zijn de kaarten en kisten passé. Het is echter mooi om te zien met hoeveel zorgvuldigheid en aandacht al die gegevens zijn ingevuld. We behouden dus in ieder geval een serie mooie, bijzondere kaartjes voor het nageslacht. Hulde aan met name Paul Keuning, Folkert de Boer en de conciërge van het werk van Piet Spoorenberg voor hun bijdrage in deze digitaliseringoperatie

Zin om nog mee te doen? Volg dan de berichten in De Korhaan of onze Nieuwsbrief.

7. Adviescommissie Dineke Sluijters Vogelfonds

Wat zien ik ?

mijn directe omgeving. In de literatuur over eksters wordt aangegeven, dat het plaatsvindt aan het eind van de winter en in het vroege voorjaar.

Foto: Frans van Lier

Het Dineke Sluijters Vogelfonds is in 2011 gevormd aan de hand van het ontvangen legaat van mevr. Dineke Sluijters-Nierstrasz. Uit dit fonds kunnen we projecten financieren die de vogels in het Gooi ten goede komen of projecten waardoor het waarnemen en bestuderen van vogels bevorderd kan worden. De aanvragen worden in eerste instantie beoordeeld door een adviescommissie. De commissie adviseert het bestuur, dat aan de hand van deze adviezen de aanvragen voorlegt aan de ledenvergadering die formeel de aanvragen goedkeurt. Doelstelling van het fonds, criteria voor de beoordeling van de aanvragen en de werkwijze is vastgelegd in een Bestedings- en beheerplan. In de ledenvergadering in het najaar is dit Bestedingsplan herzien. Een aantal regels zijn geschrapt zodat adviescommissie en bestuur meer flexibel en sneller kunnen reageren op een aanvraag. Ook regels met betrekking tot het jaarlijks beschikbare bedrag en het beheer van het vermogen zijn vervallen. Ook is de zittingstermijn van de commissieleden verruimd. In 2014 werden aanvragen ontvangen voor de volgende projecten:

Presentatiewand	€ 2.000
Broedgelegenheid huiszwaluwen	
Hilversumse Ondermeent	€ 100
IJsvogelwand Zanderij Crailoo	€ 415
Oeverzwaluwwand Zanderij Crailoo	€ 6.200
IJsvogelwand Googweg Muiderberg	€ 249
Digitaliseren waarnemingskaartjes	€ 2.350
Nieuwe vlonders Vogelringstation	€ 7.700
Oeverzwaluwwand Golfbaan Naarderbos	€ 3.000
Oeverzwaluwwal RWZI Hilversum	€ 2.000

Alle aanvragen zijn goedgekeurd.

Vroege territoria-afbakening bij eksters.

De eksters hadden half november door de vrij hoge temperatuur en het zonnige weer het voorjaar al in hun bol. Achter mijn tuin in een uit de jaren zeventig van de vorige eeuw stammende woonwijk waren ze elkaar met snelle vluchten achterna aan het zitten. Soms doken enkele stellen een boom in en achtervolgden elkaar onder het slaken van kreten die klonken als 'kiejè'. Het al zeer veel jaren een territorium houdende paar in mijn directe woonomgeving deed hier driftig aan mee, tot de anderen te dicht in de buurt van hun ieder jaar bezette nest kwamen. Dan was het matten geblazen en werden de indringers verdreven. Ik heb dit soort gedrag nog nooit in het najaar geconstateerd in

Tekst: Dick A. Jonkers

Financieel verslag 2014 penningmeester

De Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid met als doelstelling de bestudering en de bescherming van de in het wild levende vogels in het werkgebied van de vereniging. Voor een nadere toelichting op de werk- en subgroepen wordt verwezen naar het jaarverslag van de vereniging.

De administratie wordt bijgehouden in een professioneel boekhoudpakket. Met betrekking tot de wijze van rapporteren van de verlies- en winstrekening van de vereniging wordt een verkorte rapportage gepresenteerd aan de Algemene Ledenvergadering. Door een minder gedetailleerde presentatie wordt de weergave transparanter en beperken we ons tot de hoofdlijnen. Aan de kascommissie zal uiteraard inzage worden gegeven in de uitgebreide rapportage.

Het Dineke Sluijters Vogelfonds is in 2011 een bijzonder element geworden binnen de vereniging. In 2011 is het eerste deel van de erfenis ontvangen en in januari 2013 is het restant ontvangen. In de balans is dit fonds apart opgenomen en tweemaal per jaar kunnen leden een aanvraag indienen in het kader van een subsidie uit dit fonds. Sindsdien zijn er diverse aanvragen goedgekeurd, maar de omvang van het fonds neemt beperkt af; zie rapportage bij de balans.

Conform het reglement wordt in de Algemene Ledenvergadering (ALV) besloten over de goedkeuring van de geselecteerde voorstellen. Daarbij waren ook enkele aanvragen die vanwege

een spoedeisend karakter bij bestuursbesluit gefiatteerd en achteraf goedgekeurd zijn door ALV.

In dit jaarverslag wordt een totaaloverzicht gegeven van de tot op heden behandelde aanvragen vanaf het moment van de invoering van dit fonds. In de komende jaarverslagen zal alleen over het boekjaar worden gerapporteerd.

Voor een groot deel van het jaar is de ledenadministratie uitgevoerd door Trudie Kroon, maar in het vierde kwartaal is die administratie overgenomen door de penningmeester. De reden daarvoor is het feit dat de vereniging over zal gaan op automatische incasso en dan is het efficiënter om dat onder te brengen bij de penningmeester, wiens verantwoordelijkheid dat overigens altijd is geweest.

Zoals in de contributiebrief reeds vermeld is de invoering van de automatische incasso een jaar uitgesteld. De reden daarvoor is dat de voorbereidende werkzaamheden meer tijd in beslag nemen dan was verwacht. Ik benadruk wel dat de automatische incasso alleen op basis van vrijwilligheid is en dat niemand daartoe wordt verplicht.

De kascommissie beoordeelt de financiële administratie en de verantwoording daarvan op basis van een volledige inzage in de administratie. Op grond van haar bevindingen doet de kascommissie verslag aan de ALV en geeft een advies in het kader van het verlenen van decharge voor het gevoerde financiële beleid.

Op de volgende pagina treft u de resultatenrekening, balans en begroting over het jaar 2014 met de toelichting aan.

Egbert Leijdekker
4 januari 2015

Casarca's

Foto: Peter van den Bos

Resultatenrekening 2014

In het kader van de transparante verslaglegging wordt per onderdeel aangegeven wat de inkomsten en uitgaven zijn, wat resulteert in respectievelijk een winst of verlies. In 2012 zijn de werkkapitalen van de meeste werkgroepen beëindigd behalve twee werkkapitalen die om de volgende redenen nog gehandhaafd blijven.

- De Werkgroep Roofvogels is niet alleen onderdeel van de Vogelwerkgroep, maar ook van Werkgroep Roofvogels Nederland.
- Het werkkapitaal van de Werkgroep Weidevogelbescherming is opgebouwd uit jarenlange vrijwillige bijdragen van agrariërs uit hoofde van contracten met Landschapsbeheer Nederland. Met de werkgroep vindt overleg plaats op welke wijze het opgebouwde werkkapitaal kan worden aangewend voor een specifieke besteding. Daartoe vinden er momenteel besprekingen plaats met partijen, maar de doorlooptijd daarvan neemt geruime tijd in beslag.
- Het resultaat van de activiteiten van de beide werkgroepen wordt aan het einde van het boekjaar verrekend met deze werkkapitalen.

In een resultatenrekening staan in de linker kolom de kosten en de rechterkolom de ontvangsten en het totaal van beide kolommen dient gelijk te zijn. Een winst komt daarom in de kolom 'verlies' te staan. Waar we het jaar starten met een sluitende begroting willen we ook dat aan het eind van het jaar de kosten en uitgaven in balans zijn.

Resultatenrekening	kosten		ontvangsten	
	2013	2014	2013	2014
	verlies	winst	verlies	winst
Excursies binnenland		34		593
Excursies buitenland	713			997
Subgroep Vogelherkenning		2.996		3.120
Subgroep Avifauna	136			
Werkgroep nestkasten	790		945	
Werkgroep broedvogels		947		1.206
Werkgroep roofvogels	534		104	
Werkgroep Weidevogelnestbescherming		915		1.161
Algemene kosten	5.197		4.630	
Contributie		13.188		12.527
Giften		1.167		864
Infoschuur (huur)	2.800		3.100	
De Korhaan (verenigingsblad)	8.138		8.383	
Ledenadministratie	621		1.039	
Ledenavonden	1.153		1.089	
Promotiekraam	29			259
Werkgroep Vogelringstation	700		500	
Rente		2.984		985
Rente D. Sluijters Vogelfonds				1.743
Subtotaal	20.811	22.231	19.790	23.455
Saldo winst	1.420		3.665	
Totaal resultatenrekening	22.231	22.231	23.455	23.455
Verdeling D. Sluijters Vogelfonds, VWG, werkgroepen	winst	verlies	winst	verlies
Resultaat D. Sluijters Vogelfonds (rente)	2.015		1.743	
Resultaat werkgroepen (roof- en weidevogels)	381		1.057	
Resultaat Vogelwerkgroep		976	865	
Totaal	2.396	976	3.665	

Toelichting winst- en verliesrekening

In de resultatenrekening wordt een presentatie gegeven van de inkomsten en uitgaven per onderdeel, waarbij rekening is gehouden met de werkgroepen en de indeling van de begroting. In de hierna volgende toelichting worden dus alleen hoofdlijnen en opmerkelijke zaken nader toegelicht.

Ten opzichte van vorig jaar is er gekozen voor een iets andere presentatie die de duidelijkheid moet bevorderen.

Excursies binnen- en buitenland:

De excursies **binnenland** zijn kostendekkend geweest, waarbij er een positief resultaat is ontstaan.

De excursie **buitenland** is, in tegenstelling tot vorig jaar, kostendekkend geweest met eveneens een positief resultaat. Voor beide excursies is het uiteraard niet de bedoeling daar winst op te maken, maar het kan voorkomen dat er in een bepaald jaar de uitgaven (onverwachts) hoger uitvallen en daarmee is er dus sprake van compensatie. Voorts dragen beide excursies ook bij aan het totale resultaat van de vereniging.

Volwassenencursus: per jaar worden er twee cursussen gegeven, die een hoge opkomst kennen. Gelijk aan voorgaande jaren een flink positief resultaat. De voorheen betaalde huur van de info-schuur is inbegrepen in de totale huur-overeenkomst van de vereniging met GNR.

Werk- en subgroepen

- *Avifauna:* dit betreft voornamelijk relatief kleine uitgaven in het kader van vergaderkosten, kantoorkosten en geringe aanschaffingen.
- *Nestkasten:* de kosten in het kader van aanschaf materialen om nestkasten te vervaardigen en de jaarlijkse rapportage. Deze werkgroep heeft nauwelijks inkomsten en daarom worden deze uitgaven, zoals opgenomen in de jaarlijkse begroting, betaald door de vereniging.
- *Broedvogels:* jaarlijks wordt er een inventarisatie voor Waternet gedaan. De deelnemers ontvangen een kilometervergoeding van Waternet en het resterende bedrag gaat naar de verenigingskas, waardoor nu alweer 10 jaar een jaarlijks terugkerend positief resultaat ontstaat.
- *Roofvogels:* de uitgaven zijn licht hoger. Het negatieve resultaat wordt ten laste van het werkkapitaal geboekt.
- *Weidevogelbescherming:* jaarlijks ontvangt deze werkgroep vrijwillige bijdrages van agrariërs in het kader van de bescherming

van weidevogels. Op deze bijdragen worden de jaarlijkse kosten in mindering gebracht. Per saldo resulteert dat in een positief resultaat dat ten gunste van het werkkapitaal wordt geboekt.

Algemene kosten: in deze posten zijn de verzekeringen, algemene, lidmaatschaps-, bestuurs- en bankkosten opgenomen. In dit bedrag is inbegrepen de aanschaf van een laptop (€ 563,-) ten behoeve van de lezingen.

Contributie / giften: Doordat een aantal leden jaarlijks meer betaalt dan het minimumbedrag aan contributie is er een bedrag ontvangen ad € 864,- aan giften. Gelijk aan voorgaande jaren is er een dalende tendens in de giften. Voorts neemt de bijdrage aan contributie af door een dalend aantal leden van onze vereniging.

Ultimo 2013 had de vereniging nog 787 leden, maar ultimo 2014 is dat aantal afgenomen naar 730 leden. In beide aantallen zijn circa 40 gratis 'leden' inbegrepen en daarbij moet worden gedacht aan bijvoorbeeld zustervogelverenigingen, bibliotheken etc. In 2015 zal onderscheid worden gemaakt in de ledenadministratie.

Overzicht ledenmutatie: ultimo 2013: 787, nieuwe leden 24, overleden 3, opzeggingen 46, geroyeerd 32 wegens wanbetaling. Per saldo ultimo 2014: 730 leden.

Infoschuur

Het jaar 2014 is het eerste volledige jaar dat de vereniging gebruik maakt van de Infoschuur. De kosten lijken fors, maar veel groepen van onze vereniging maken er gebruik van, waarmee dat veel efficiënter is. Denk hierbij aan algemene ledenvergaderingen, lezingen en de cursusgroep.

Korhaan

Dit betreft het drukken en verzenden van ons verenigingsblad De Korhaan.

Ledenadministratie

Dit betreft de verzendkosten van de contributiebrief. In 2014 zijn de uitgaven aanzienlijk hoger, omdat niet alleen de contributiebrief 2014, maar ook (voor het eerst) de contributiebrief voor 2015 in dat jaar is verstuurd; feitelijk dubbele kosten.

Ledenavonden

Dit zijn de kosten voor de ledenavonden, met name de lezingen en consumptiekosten algemene ledenvergaderingen.

Promotiekraam

De promowinkel heeft geen winsttoogmerk. Diverse artikelen worden doorgaans verkocht aan leden van de vereniging en anderen tegen kostprijs of met een geringe winstopslag. In tegenstelling tot vorig jaar is er nu weer een positief resultaat behaald.

Vogelringstation

Een jaarlijkse bijdrage in de kosten.

Rente: Het ontvangen bedrag aan rente heeft betrekking op **alle** spaarrekeningen van de vereniging, maar met ingang van dit jaar worden deze bedragen gesplitst in Vogelwerkgroep en Dineke Sluijters Vogelfonds. Gezien de relatief zeer lage rentepercentages, die alle banken in Nederland bieden, staan de tegoeden op een dagelijks opvraagbare rekening met een variabele rente.

Resultaatverdeling

Er wordt een splitsing gemaakt tussen het Dineke Sluijters Vogelfonds, werkgroepen en de Vogelwerkgroep. Onder deze werkgroepen moet worden verstaan de *roofvogels* en *weidevogelbescherming*. Zij maken weliswaar onderdeel uit van de Vogelwerkgroep, maar voor deze

weergave is gekozen omdat beide werkgroepen een eigen werkkapitaal hebben.

Conclusie:

In de conclusie beperk ik mij tot het resultaat van de Vvogelwerkgroep exclusief de werkgroepen roofvogels, weidevogelbescherming en het Dineke Sluijters Vogelfonds. In tegenstelling tot vorig jaar is er dit jaar weer, weliswaar gering, een positief resultaat.

De vereniging heeft niet het uitgangspunt jaarlijks winst te maken, maar kostenneutraal of een geringe winst is een goed uitgangspunt. Er moet echter wel een nuancering worden gemaakt bij dit positieve resultaat. De opbrengst van de contributies en giften is volstrekt onvoldoende om aan alle verplichtingen van de vereniging te voldoen, maar dat wordt gecompenseerd door de (jaarlijks terugkerende) positieve resultaten van met name de cursusgroep vogelherkenning en de opbrengsten uit hoofde van de broedvogeltellingen. De exploitatie is dus wel sterk afhankelijk van deze twee onderdelen van de vereniging.

Grote zilverreiger

Foto: www.vogeldagboek

Reiger

Smalle stille vogel
gebogen aan de waterkant
de winter kaatst grijs uit je ogen
eb en vloed schuiven fluisterend
door eindeloze krekens
een broze riethalm breekt
vogel die half luisterend
naar 't woelen van een verre vis
en halfbevoren van gemis
de snavel in de veren steekt.

Hans Warren

Uit: Verzamelde Gedichten (Bert Bakker, Den Haag 1972)

Balans

Bij een balans staan aan de linkerkant de bezittingen en vorderingen. Bij onze vereniging betreft dat banktegoeden, kassaldo en voorraad Promotiekraam. Aan de rechterkant van de balans staan het eigen vermogen, reserveringen, werkkapitalen en vooruit ontvangen bedragen. Ook bij een balans moeten beide kolommen gelijk zijn en, omdat de bezittingen van de vereniging hoger zijn dan de schulden, wordt het verschil (eigen vermogen + werkkapitalen + reserveringen) aan de rechterkant geplaatst.

Balans	2013		2014	
	activa	passiva	activa	passiva
totaal kas	298		406	
totaal bank	268.931		275.828	
depot TNT en postbus	183		183	
voorraad promotiekraam	1.503		1.718	
nog te ontvangen	4.465		2.393	
vooruitbetaald	198		387	
vooruit ontvangen		6.640		18.274
nog te betalen				620
eigen vermogen		74.471		75.336
werkkapitaal ijsvogelwanden		1.000		718
reservering Golfbaan Naarderbos		2.000		3.000
werkkapitaal weidevogelbescherming		8.114		9.275
werkkapitaal roofvogelwerkgroep		43	61	
werkkapitaal D. Sluijters Vogelfonds		174.503		173.753
werkkapitaal D. Sluijters Vogelfonds toegezegd		8.807		
totaal	275.578	275.578	280.976	280.976

Toelichting balans

Kas: Deze balanspost is een saldering van de kassaldo's van de verschillende werkgroepen. De saldo's zijn de verantwoordelijkheid van de werkgroepen en daarom niet fysiek gecontroleerd.

Bank: de vereniging heeft meerdere bankrelaties, t.w. ING, ABN-AMRO en de Rabobank. In het kader van spreiding van de tegoeden zijn deze, conform afspraak binnen de Algemene Ledenvergadering ten aanzien van het Dineke Sluijters Vogelfonds, verdeeld over een aantal banken. Voorts is, conform de wens van de Algemene Ledenvergadering, een deel van het tegoed (€ 50.000,-) ondergebracht bij een *groene bank*, te weten ASN-bank.

Depot TNT en postbus: voor het aanhouden van de postbus is indertijd een borgsom gestort.

Voorraad promotiekraam: de waarde is vastgesteld aan de hand van een voorraadopgave; er heeft geen daadwerkelijke controle plaatsgevonden. De waardering is gebaseerd op basis van de oorspronkelijke

inkoopwaarde. Indien bepaalde artikelen slechter verkoopbaar zijn, dan wordt de inkoopwaarde daarop aangepast.

Nog te ontvangen: dit betreft de rente op de spaarrekeningen over 2014. Deze bedragen worden altijd per de 1^e van de maand januari van het volgende jaar daadwerkelijk bijgeschreven.

Vooruitbetaald: in 2015 wordt er een excursie binnenland georganiseerd, maar er moest in 2014 al een deel van de accommodatie worden betaald.

Vooruit ontvangen: dit betreft in 2014 vooruit betaalde bedragen in het kader van excursies buitenland (Lesbos), cursus vogelherkenning en contributie 2015.

Nog te betalen: doorbelasting 4^e kwartaal 2014 in het kader van de huur van de infoschuur.

Inventaris: het is niet gebruikelijk binnen onze vereniging om inventaris (telescopen, camera's etc.) te activeren op de balans, maar er is wel een inventarislijst opgesteld om overzicht te houden.

Eigen vermogen: deze balanspost is een saldering van bezittingen en schulden, waarop in 2014 het positieve resultaat is geboekt.

Werkkapitaal ijsvogelwanden: door Jelle Harder is in 2012 een bedrag geschonken, na de afwikkeling van de verkoop DVD's, ten behoeve van het onderhoud aan ijsvogelwanden. In 2014 zijn er enkele onderhoudsbetalingen gedaan ten laste van deze reservering.

Reservering Golfbaan Naarderbos: in verband met het verloren gaan van een broedwand van oeverwaluwen heeft Staatsbosbeheer ter compensatie daarvan € 2.000,- als vergoeding gegeven om een nieuwe wand te bouwen op de Golfbaan Naarderbos. Tevens is er door Vogelbescherming Nederland, vooruitlopend daarop, € 1.000,- bijgedragen in het kader hiervan. De realisatie van dit project neemt meer tijd in beslag dan verwacht.

Werkkapitalen weidevogelbescherming en roofvogelwerkgroep: beide werkkapitalen worden gehandhaafd, zoals eerder toegelicht bij de resultatenrekening.

Werkkapitaal Dineke Sluijters Vogelfonds: jaarlijks worden de projecten, die door de Algemene Ledenvergadering zijn gefiatteerd, in mindering gebracht zodra die zijn gerealiseerd. Aan de reservering wordt de jaarlijks ontvangen rente toegevoegd. Later in deze verslaglegging worden de stand van zaken nader toegelicht.

Afwijkend van vorig jaar is er geen onderverdeling meer gemaakt tussen de reservering en toegezegde bedragen. De praktijk heeft geleerd dat de administratie daarvan erg lastig (ondoorzichtig) en foutgevoelig werd. Gebleken is dat er in het verleden een boekingsfout (circa € 1.500,-) is ontstaan en ter correctie daarvan is het bedrag per ultimo 2013 gecorrigeerd. Inmiddels is er aan andere wijze van financiële verslaglegging die dit soort problemen voorkomt.

Conclusie:

Een eigen vermogen is het saldo van bezittingen en schulden. De bezittingen van de vereniging bestaan hoofdzakelijk uit liquide middelen (tegoeden bank). De vereniging heeft geen schulden in de zin van crediteurendruk.

De eigen vermogenspositie van de vereniging is, zeker met de tegoeden van het Dineke Sluijters Vogelfonds, als zeer hoog aan te merken. Samenvattend kan worden gesteld dat de vereniging meer dan uitstekend in staat is om eventuele financiële tegenvallers op te vangen. Het bestuur juicht het toe als we nog meer goede dingen in lijn met onze doelstelling met deze middelen zouden realiseren.

Ijsvogel

Foto: www.vogeldagboek

Projecten Dineke Sluiter Vogelfonds

Nr.	Naam indiener	Doel	Bedrag aanvraag	Advies commissie	Toegekend bedrag	Totaal betaald	status	
1	R. Zwaan	waterwielpompe Weidevogelreservaat De Kampen	19.150,00	negatief	0,00	0,00	n.v.t.	Q1 - 2012
2	J. Harder	oeverwaluwand, IJsvogelwand, vleermuisverblijf Huizen	5.000,00	positief	5.000,00	5.000,00	afgerond	
3	J. Harder	nestkasten kwikstaart Blaricum en Huizen	270,00	positief	270,00	151,16	afgerond	
4	B. vd Brink	educatieproject vogelziekenhuis Naarden	2.350,00	negatief	0,00	0,00	n.v.t.	
5	N. van Gans	ontwikkeling speelbos groepsverblijf 't Laer	2.100,00	positief	2.100,00	2.100,00	afgerond	
6	H. Casander	nestgelegenheid Visarend Kortenhoef	2.000,00	vervallen	0,00	0,00	n.v.t.	
7	H. Sevink	boomvalkunstnestproject en predatieonderzoek	1.500,00	positief	1.500,00	1.655,23	afgerond	
8	D. Buitenhuis	aanschaf materialen (netten en ringen) Vogelringstation	1.470,00	positief	1.470,00	1.487,20	afgerond	Q1 - 2013
9	R. Besker	gereedschappen	1.250,00	positief	1.250,00	1.250,00	afgerond	
10	D. Prop	digitaliseren VWG rapporten	1.000,00	positief	1.000,00	0,00	lopend	
11	P. Jansen	telescopie excursies	7.500,00	positief	7.500,00	6.523,70	afgerond	
12	J. Harder	instructiefilm kunstwand oeverwaluwen	4.235,00	positief	2.735,00	2.735,00	afgerond	
13	B. Siebelink	aanleg vogelfotografiehut	3.100,00	negatief	0,00	0,00	n.v.t.	Q4 - 2013
14	W. Rohde	portofolios	270,00	positief	270,00	245,87	afgerond	
15	P. Gijssen	project Raaf	300,00	positief	300,00	104,90	afgerond	
16	H. Weenen	Vogel fotografie tentoonstelling	1.000,00	positief	1.000,00	1.133,76	afgerond	Q1 - 2014
17	H. vd Kooij	purperreiger Breukelerveen	700,00	positief	700,00	597,21	afgerond	
18	H. Weenen	Presentatiewand	2.000,00	positief	2.000,00	1.680,79	afgerond	Q1 - 2014
19	P. Schut	Broedgelegenheid Huiswaluwen Hilversumse Ondermeent	100,00	positief	100,00	18,76	afgerond	
20	J. Harder	IJsvogelwand Zanderij Crailoo	415,00	positief	415,00	356,40	afgerond	
21	J. Harder	Oeverwaluwand Zanderij Crailoo	6.200,00	positief	6.200,00	4.332,36	afgerond	Q4-2014
22	J. Harder	IJsvogelwand Googweg Muiderberg	249,00	positief	249,00	174,35	afgerond	
23	F. de Boer	Digitaliseren waarnemingskaartjes	2.350,00	positief	2.350,00	0,00	lopend	
24	H. de Rooij	Nieuwe vlonders Vogelringstation	7.700,00	positief	7.700,00	513,15	lopend	
25	J. Harder	Overwaluwand Golfbaan Naarderbos	3.000,00	positief	3.000,00	0,00	lopend	
26	J. Harder	Oeverwaluwand RWZI Hilversum	2.000,00	positief	2.000,00	0,00	lopend	
			77.209,00		49.109,00	30.059,84		

Bewust is ervoor gekozen om alle projecten weer te geven, zodat ook inzicht wordt gegeven in projecten die niet zijn gehonoreerd. (zie status "n.v.t."). Sommige projecten zijn iets duurder uitgevallen, en sommige waren lager dan begroot (zie status "afgerond").

In 2014 zijn **negen** projecten goedgekeurd met een totaalbedrag ad **€ 24.014,-**. Er loopt nog één project vanuit 2013 (*digitaliseren VWG rapporten*). Dat project is wel uitgevoerd, maar het bedrijf dat

het scannen heeft verzorgd, zal naar alle waarschijnlijkheid daar geen kosten voor in rekening brengen (in 2015 komt daar duidelijkheid over). Met uitzondering van dit project zijn alle andere oudere projecten afgerond.

Het is goed om te constateren dat er mooie projecten zijn gerealiseerd, maar naar de mening van zowel het bestuur van de vereniging als de leden van de commissie Dineke Sluiter's Vogelfonds, zou het wenselijk zijn als er nog meer projecten worden aangedragen.

Aalscholvers

Foto: Frans van Lier

Resultatenrekening versus begroting

In de financiële jaarcyclus vormt het opmaken van de resultatenrekening en balans het belangrijkste moment, maar het gaat er niet alleen om aan de Algemene Ledenvergadering inzicht te geven in hoe de vereniging er financieel voorstaat. Het is ook het moment waarop beoordeeld kan worden of het bestuur naar behoren haar taak heeft uitgevoerd in het kader van de begroting.

BEGROTING 2014	begroot	realisatie	verschil
	uitgaven/ inkomsten	uitgaven/ inkomsten	uitgaven/ inkomsten
contributies	-13.000	-12.527	473
giften	-1.000	-864	136
rente excl. D. Sluijters Vogelfonds	-1.000	-985	15
algemeen	3.850	5.669	1.819
avifauna	250		-250
broedvogelinvent.	-800	-1.206	-406
communicatie	9.250	9.472	222
cursus vogelherkenning	-1.650	-3.120	-1.470
excursies binnenland		-593	-593
excursies buitenland	850	-997	-1.847
infoshuur (huur)	2.200	3.100	900
nestkasten	700	945	245
promotiekraam		-259	-259
vogelringstation (donatie)	500	500	
zwaluwenonderzoek	350		-350
Subtotaal	500	-865	-1.365
D. Sluijters Vogelfonds		-1.743	
Roof- en weidevogel		-1.057	
totaal		-3.665	

algemeen:

overige kosten	3.100	4.630
ledenadministratie	750	1.039
	3.850	5.669

sg communicatie:

ledenavonden	600	1.089
Korhaan	8.250	8.383
website	150	
overig	250	
	9.250	9.472

Het blijft lastig om een goede vergelijking te maken tussen begroting en gerealiseerde resultaten vanwege het moment van opmaak. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting voor het komende jaar teruggekeken naar bijvoorbeeld de kosten van het jaar daarvoor. Tevens wordt er bijvoorbeeld uitgegaan van neutrale kosten van de werkgroepen en is bijvoorbeeld bij het opstellen van de begroting geen rekening gehouden met de renteopbrengst van het Dineke Sluijters Vogelfonds.

Om toch een aansluiting te kunnen vinden zijn de rente van het Dineke Sluijters Vogelfonds en de werkgroepen roofvogels en weidevogelbescherming toegevoegd aan de tabel.

De meest opvallende afwijkingen zijn al toegelicht bij de resultatenrekening en worden daarom niet meer herhaald. De kosten in het kader van *Avifauna* en *zwaluwenonderzoek* zijn opgenomen onder de *algemene kosten*.

Overschrijdingen begroting

In de Algemene Ledenvergadering d.d. 22 maart 2012 is besloten aan het Bestuur toestemming te verlenen om met maximaal € 3.000,- de begroting te mogen overschrijden, mits deze met bestuursbesluiten zijn onderbouwd. Uit het overzicht blijkt de begroting over 2014 niet is overschreden en daarmee binnen dit mandaat is gebleven.

Dineke Sluijters Vogelfonds

Totaaloverzicht aanvragen

Nr.	Omschrijving	Bedrag	Advies commissie
27	Habitatverbetering voor de grauwe klauwier	€ 9.000	Positief
	Totaal	€ 9.000	

Aanvraagnummer 27

Project: Habitatverbetering voor de grauwe klauwier.

Indiener: Paul van der Poel.

Beschrijving: het doel van het project is het scheppen van een geschikt broedgebied voor de grauwe klauwier op een plaats waar in eerdere jaren ter plekke en in de directe omgeving grauwe klauwieren zijn gezien/geringd. Het resultaat is een half open terrein dat door de aanwezigheid van doornstruiken geschikt is voor de grauwe klauwier als broedgebied en de algehele biodiversiteit (ook ornithologisch) ten goede zal komen. De uitvoering van het project houdt o.a. in dat er ruim 100 bomen geveld gaan worden. Hiervan zijn er 53 die op 1,30 meter hoogte een doorsnede hebben van > 25 cm. Het hout van alle geveld wilgen zal ter plekke op rillen en takkenhopen blijven liggen waardoor de variatie en biodiversiteit kan toenemen. Staatsbosbeheer heeft overlegd met Provincie Noord-Holland en aangezien de werkzaamheden tot achterstallig onderhoud kunnen worden gerekend is het geen probleem vanwege de Boswet en Natuurbeschermingswet. In tegenstelling tot de oorspronkelijke opzet zullen een beuk en nog een twee eiken blijven staan. Naar het einde van het geplande stuk zal een aantal bomen geringd worden i.p.v. worden verwijderd en zal een plek gemaakt worden om een (grote) takkenhoop te maken. Stamhout dat wordt afgevoerd zal verwerkt worden in het bos langs de Zuiderzeeweg. Hoe

dit moet gebeuren moet nog nader overlegd worden. Als het door de aannemer wordt uitgevoerd, vallen de eventuele extra kosten weg tegen de minder te vellen bomen en het af te voeren stamhout.

Toepassing van glyfosaat tegen uitlopen van stobben (m.n. prunus) zal niet plaats vinden. De stobben van bomen die geveld worden zullen met de mobiele kraan uitgetrokken worden. Dat betekent dat ieder jaar gekeken moet worden of er uitlopers bestreden moeten worden. Aan de Stichting Jaap van Duijn Vogelfonds is een cofinanciering gevraagd ad € 1.500,00. Bij de toekenning daarvan zal dat in mindering worden gebracht op deze aanvraag.

Gevraagde bijdrage: € 9.000,-

Beoordeling: het verzoek is plausibel en duidelijk en voldoende onderbouwd opgesteld. In eerste instantie was er sprake van een behandeling tegen uitlopen van met name de stobben van de Amerikaanse vogelkers met glyfosaat. De commissie heeft met de aanvrager afgesproken dat dit niet zal gebeuren. Voorts is besproken dat het aantal te kappen eiken beperkt zal zijn.

Advies: na de afgesproken aanpassingen adviseert de commissie het bestuur het plan goed te keuren.

Besluit: Goedgekeurd conform voorstel adviescommissie

Ontvangen literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Een persoonlijk gekleurde selectie uit de vogeltijdschriften.

Een duik in de tijdschriften:

Eén artikel wordt wat diepgaander besproken.

Steek je menig niet onder stoelen of banken, dat is een stijl die Fred Cottaar in dit stukje in de Fitis toepast. Hij verbaast zich terecht over de halfslachtige manier waarop botsingen tussen groepen ganzen en vliegtuigen bij Schiphol voorkomen worden. Het zou een te voorkomen vliegcrash zijn, je moet er niet aan denken wanneer een groot verkeersvliegtuig crasht, omdat ganzen in de motoren gevlogen zijn. De grauwe gans en de soepgans, de soorten die voor bijna 90 procent voor de overlast zorgen, zijn nog steeds een hot item in de regio Schiphol. Tot 20 kilometer rond Schiphol mogen deze ganzen- met ontheffing van de provincies Noord- en Zuid-Holland en Utrecht – daarom actief bestreden worden. Hierbij het verslag van een klein onderzoek dit voorjaar over het broedgedrag van grauwe gans rond de landingsbanen.

Honderden jonge ganzen rond Schiphol

Fred Cottaar

Uit De Fitis jrg. 50 (3) sept. '14 VWG Zuid-Kennemerland

De auteur zag eind februari aan de rand van de bebouwde kom van Haarlem paartjes grauwe gans op zoek naar een geschikte broedstek. In de maanden maart en april scharrelden ze tot op enkele honderden meters van de Polderbaan rond, de ganzenkuikens. Wekenlang kon Fred Cottaar de jonkies onder de landingsbanen van Schiphol zien opgroeien, dit ondanks de stoere taal die ook de gemeente Haarlem op de kabelkrant plaatste over harde maatregelen en bestrijding.

Een paar feiten op een rij: actief ganzenoverlast bestrijden door vangen en vergassen gebeurt sinds 2011. Daarvoor werd met knallen en met behulp van roofvogels de vogeloverlast bestreden. Grauwe ganzen, samen met soepgansen, in feite een grauwe gans met wat meer witte veren, maakten in dat jaar 88 procent van het totaal van 9.900 ganzen uit. Schade aan het gewas en vliegveiligheid zijn zwaarwegende argumenten voor de rechter en de overheid. Het percentage van bijna 90% voor deze ganzensoort is in de afgelopen jaren gelijk gebleven. Wel is ondanks het schieten, eieren rapen en vergassen, het totaal aantal ganzen flink toegenomen tot 11.000 in 2012, 11.500 in 2013. Pas in dit lopende jaar is er een lichte afname, er zaten deze zomer nog wel over de 11.000 stuks. Het aantal gedode ganzen bedroeg in 2013 ruim vijftienduizend, het afgelopen jaar zeventienduizend. Als iemand geïnteresseerd is hoe dat vangen, in containers opsluiten en met C O₂ vergassen in zijn

werk gaat, kijk maar eens op nrc.nl in beeld. Type de woorden 'ganzen en Schiphol' in op Google en je ziet het beeldverhaal voor je van hoe een ganzenfamilie verandert in een ganzenboutje voor de voedselbank.

Het actieve bestrijdingsbeleid van de beheerders heeft er nog niet toe geleid dat ook in het voorjaar actie ondernomen wordt. Integendeel: in het vruchtbare voorjaar wordt de ganzen geen strobreed in de weg gelegd. Fred Cottaar volgde 72 paar, herkenbaar aan een halsband met een code. Zij zorgden voor 387 vliegvlugge kuikens. Het ontbrak de samscholende ganzenfamilies niet aan vers voedsel, want rond Schiphol – ook onder de aanvliegroute van de Polderbaan - worden nog volop graan en bieten ingezaaid. Dat zou toch anders kunnen. In het buitenland wordt rond vliegvelden veel grond aangekocht, waar vervolgens zonnepanelen geplaatst worden. Die blinkende, glazen ruiten stoten ganzenfamilies af! Zou bovendien veel groene energie opleveren voor Schiphol.

Je houdt je hart vast wat er gaat gebeuren wanneer Schiphol een deel van zijn activiteiten gaat verplaatsen naar Lelystad. Twintig kilometer rond een actieve luchthaven worden geen in kolonie broedende, grote vogels getolereerd. Verplaatsen we dan de Nieuwe Wildernis naar de Waddenzee? Nee, de beleidsadviseurs van Schiphol gebruiken gewoon getallen uit de jaren '80, toen het woord 'ganzenoverlast' nog uitgevonden moest worden.

Wat stond er nog meer aan interessante artikelen in de vogelbladen?

Er was weinig aanbod, het was voor de redacties van de meeste vogelwerkgroepen ook duidelijk vakantie.

De Dompchoorn jrg. 48 (3&4) 2014 Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. In het septembernummer (3) geen vogelnieuws, in het decembernummer (nr. 4) een boeiend verslag van Jolanda Lemcke over haar herfstvakantie op Holy Island (G. B.), waar ze ontmoetingen had met haar lievelingseider: de eider.

Tussen **Duin en Dijk**, jrg. 13 (4) Orgaan van de samenwerkende vogelwerkgroepen in Noord-Holland F. Koning. Torenvalken in Noord-Holland in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) en in de Kop van N-H werden broedresultaten en terugmeldingen geregistreerd. Opvallende conclusie: in de AWD, waar sinds de jaren 70 niet meer gebroed wordt, waren de torenvalken hun leven niet zeker door de grote jachtdruk. H. Vader en A. Ehrenburg onderzochten Broedvogels in het Eerste Infiltratiegebied van de AWD. Dit gebied ontwikkelde zich van een kale zandplaat naar een rijk afwisselend gebied met dichte rietkragen en rietmoeras, ideaal voor bos- en struikzangers. Verder melding van een broedgeval van de grauwe klauwier in Duin en Kruidberg.

Dutch Birding, jrg. 36 (4) '14. Tijdschrift over Paeleartische vogels. A. Hellquist. Herkenning van de noordelijke eider. G. Krug et al.

Wenkbrauwwalbatros in Denemarken en Duitsland, mei-juni '14 V. v.d. Spek Kumliens meeuw bij Scheveningen. dec.'13 K. v. Dijk 'Kokmeeuw van 33 jaar oud, een nieuw leeftijdsrecord. Bij de waarnemingen – alleen de Nederlandse worden hier vermeld – voorzien van mooie foto's: slangenarend, vale gier, steppekiekendief, koningseider, ijseend, kwartelkoning, poelruiter, de ralreiger in de Bovenmeent, breedbekstrandloper en de kleine geelpootruiter.

Dutch Birding, jrg. 36 (5) '14. S. Bot. De oostelijke gele kwikstaart in Europa. R. Slaterus. Glanstroepiaal over Kamperhoek in april 2013. J. Jansen. Poelsnip in Nederland. Leuke waarnemingen: buffelkopeend, grijze strandloper, woestijnplevier, steppevorkstaartplevier, zwarte ooievaar, vorkstaartmeeuw en lachstern.

Dutch Birding, jrg. 36 (6) '14. M. Haas & R. Slaterus. Rare birds in the Netherlands in 2013 A. Wassink. Baardgrasmussen in Nederland, herziening van gevallen. Zeldzame gasten in Nederland: o.a. vale gierzwaluw, dikbekfuut, bonte tapuit, Turkestaanse klauwier en de Afrikaanse woestijngrasmus.

Fitis jrg. 50 (3) 2014. VWG Zuid-Kennemerland. L. Buckx. Kleine klapekster in Kennemerduinen, zat

daar zomaar bij het ringstation Van Lennep. F. Kamst en J. Kuys 'Veel leuke vogels op de golfbaan, het gebied van de Kennemer golfclub is te groot om dat in drie ochtenden te inventariseren, wel kwamen de waarnemers tot de slotsom dat er vele interessante bos- en struiksoorten zich ophouden. De rust en de open structuur van het golfterrein trekt veel zangvogels aan. H. Buckx: Tamme kwak in Overveen. H. Bukx: Vale gier over de regio! E. Leinwand: Kerkuilen ringen is een hele belevenis. H. Vader: Verslag van het vogelringstation AW Duinen. Chr. v Deursen: Stukje geschiedenis van de valkenjacht in Nederland.

Fitis jrg. 50 (4) 2014. R. Brouwer en D. Groenendijk: Broedgeval van Bijeneters in Duin en Kruidberg, helaas gepreedeerd door de vos. J. Kuys: Smienten schieten mag niet meer, VWG Z-Kennemerland heeft met succes geprocedeerd tegen de door de provincie afgegeven jachtvergunning. M. v Wieringen. Zomerpiek aantal halsbandparkieten in Haarlem. B. de Vries: In het veldonderzoek Vogels op het bollenland, blijken de veldleeuwerik en de gele kwikstaart duidelijk bovenaan te staan. D. Tanger: Wel en wee van de lepelaarskolonie Buitenliefde. De groei zet met 26 broedparen door.

De Kruisbek jrg. 57 (4) sept.'14. Vogelwacht Utrecht. F. Sidler: Midwintertelling roofvogels 2014, de torenvalk en de buizerd gingen flink achteruit in aantal, de blauwe kiekendief is terug na twee jaar afwezigheid en van de havik en de slechtvalk zijn er meer waarnemingen. (drie in de Eempolders!) A. Schortinghuis: Najaarstrek ten Oosten van de stad Utrecht. S. Dirksen: Let op casarca's met gele halsband, graag terugmelden! Deze ganzen werden in de Eempolder geringd. S. ten Berge: Excursie vliegbasis Soesterberg met volop tapuiten en veldleeuweriken.

De Tringiaan jrg. 37 (3) sept. '14 VWG Schagen en omstreken. L. v.d. Chijs memoreert Siem Metselaar, een gewaardeerd en aimabel lid van de VWG met een artikel over hoe hij zijn kale tuin wist om te toveren tot een waar vogelparadijs. In Vogelpraat wordt duidelijk hoe de lepelaars in het Zwanenwater onder vuur liggen van vossen en aalscholver, die hun nestmateriaal roven. R. Hovinga beschrijft hoe alle medewerkers van Landschap N-H uit hun kantoor in Heiloo verdreven werden, omdat iedereen moest meewerken bij het uitzetten van de onverwacht aangeleverde grote hoeveelheid wormen, bestemd voor de afgegraven zandpolders achter de duinen bij Abbestede.

Vanellus jrg. 67 (5) okt. 2014. Bond Friese Vogelwachten. W. Dijkstra: Nazorg, dat is wel het

sleutelwoord van de Friese vogelwachten. In dit artikel een pleidooi om rond het maïsland stukken niet ingezaaid te laten: een stimulans voor weidevogelkuijken. W. Bruinsma interviewt veeboer De Boer bij een op zijn land opgroeiend nest met maar liefst zeven jongen. Nazorg blijkt ook een alibi te zijn voor het zoeken van kievitseieren, want daar is deze boer ook fanatiek in.

Het Vogeljaar jrg. 62 (3) 2014. Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. M. Boer in de serie Wat maakt vogels zo interessant? gaat in dit artikel in op het verenkleed en de kleuren en op de bouw van de snavel en de poten, specifiek gereedschap voor de vogels. P.C. Meijer: 80 jaar vogels waarnemen in de Wieringermeer. Dit naar aanleiding van de natuur- milieu- en vooral vogelwaarnemingen die sinds 1932 vastgelegd zijn. F. Beekman en W. Renaud. J.J. ter Pelkwijk maakte in 1940 een unieke vogelgids voor Suriname', vol met eigen observaties en tekeningen. Zijn bijnaam in de NJN was Pelk.

Het Vogeljaar jrg. 62 (4) 2014. M. de Boer zijn artikelenserie over wat interesse opwekt bij vogels over o.a. hersenen, slimheid en de bijzonder ontwikkelde zintuigen. H. v.d. Kooij: De broedseizoenen 2011-'13 van de purperreiger in Nederland, waarbij opvalt dat de totale populatie redelijk stabiel blijft rond de 750 exemplaren. Het aantal nesten rond het Naardermeer is in 2013 teruggelopen tot minder dan 50 (was 86 in 2009). G. Huijzers en G. Ouweneel: Een halve eeuw broedvogelonderzoek op de Korendijkse Slikken. In dit onbedijkte gebied aan het Haringvliet nam het aantal brandganzen spectaculair toe ten koste van de weidevogels.

Vogels+ 2014 1 3. Tijdschrift voor vogelaars van Vogelbescherming Nederland: Bizarre groeiwens Lelystad Airport. In de natuurrapportage wordt uitgegaan van verouderde cijfers, terwijl de ganzenpopulatie intussen al is verdubbeld. Jaarrond tuintellen. Het meetnet urbane soorten (MUS) is nu onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM). R. Buiten: Gans en spreuw zijn het ultieme slow food, interview met slow food aanhanger Ellen Mookhoek. Zij is van mening dat je beter een geschoten gans kunt eten, dan spekjes uit de bio-industrie. R. de Vos: De zuigkracht van klimaatbuffers; in Groningen werkt het al. De sponswerking van de natuur werd

ingezet om overstromingsgevaar voor de stad Groningen te voorkomen. Het nieuw gecreëerde natte gebied – een klimaatbuffer dus – heeft grote aantrekkingskracht op de vogels. De witvleugelstern is uitgerekend hier gaan broeden. R. van Beusekom: Rotgans, een zeegans toch ook aangetrokken door eiwitrijk cultuurgrasland. R. Buiten: Grote karekiet vogelvrij, hoe rond de Loosdrechtse Plassen rietoevers op grote schaal verdwijnen ten faveure van witte privé-stranden en stenen oevers voor party-eilanden. R. Buiten: Weidevogelparadijs Marken. R. de Vos: Kemphaanjong wijkt voor zonnepuls, hoe zonneactiviteit het aardmagnetisch veld verstoort en daarmee het trekgedrag van de kemphaanman ontregelt.

Vogels+ 2014. (4) R. de Vos: Een hard bestaan op het rijke wad, noodzaak om hoogwatervluchtplaatsen en broedgebieden binnen het Waddengebied te maken, dichtbij de voedselgronden. R. v. Beusekom: Velduil, het afgelopen jaar deden de velduilen het bijzonder goed, zaak om ook in komende jaren te zorgen voor voldoende aanbod van woelmuizen.

Onze Waard jrg. 44 (3) Natuur- en vogelwacht Alblasserwaard. J. Andeweg Het weidevogelvoorjaar van 2014: goede communicatie is een voorwaarde wil je met succes pullen verplaatsen voordat er gemaaid wordt.

Onze Waard jrg. 44 (4). J. Andeweg Weidevogelbescherming 2014. De cijfers op een rij: met 25 vrijwilligers werden op 43 landbouwbedrijven 1060 nesten gevonden. De kievit voert de lijst aan met 626 nesten, de grutto deed het goed met 273 nesten en de scholekster was goed voor 63 nesten – opvallend vaak in maïspercelen. Tureluurnesten zijn moeilijk te vinden, toch zijn 55 nesten ontdekt en beschermd.

Vrienden van 't Gooi jrg. 19 (2) D.A. Jonkers: In beeld: ekster. Eerherstel voor deze nuttige opruimer.

Vrienden van 't Gooi jrg. 19 (3) P. Spoorenberg stelt onze vogelwerkgroep voor als een van de 'Groene-organisaties in de Infoschuur'.

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar één van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met een van de bestuursleden, of met Paul Keuning 06-49333096

Programma

De lezingen en de contactavonden worden gehouden in de Infoschuur 't Gooi, Naarderweg 103, 1217 GL Hilversum (bij de natuurbrug).

Aan de excursies kan worden deelgenomen door alle leden, zonder aanmelding vooraf.

Veranderingen worden aangegeven op de website en via de digitale nieuwsbrief.

Check vooraf de website AUB!

Het programma op de website is leidend ten opzichte van onderstaand programma.

Donderdag 19 februari 20.00 uur: lezing 'Vogel het uit'!, door Camilla Dreef van de Universiteit van Amsterdam.

Sinds 2008 wordt er met behulp van het Bird Tracking System van de Universiteit van Amsterdam onderzoek gedaan naar het gedrag van vogels met behulp van kleine GPS-loggers die vogels op hun rug dragen als een rugzak. Dit onderzoek heeft er voor gezorgd dat we nu veel meer weten over waar vogels hun voedsel vinden, waar ze rusten en welke routes ze afleggen tijdens de migratie.

Zondag 22 februari, wandeling door de Blauwe Kamer bij Rhenen, met Poul Hulzink en Huub Casander. Vertrek 08.00 uur NS-station-Bussum Zuid.

We gaan genieten van alle vogels die we aantreffen. Daarnaast besteden we aandacht aan de ontwikkeling van het landschap. Het gebied de Blauwe Kamer is -net als diverse andere natuurgebieden in de stroomgebieden van onze rivieren - vooral voor watervogels aantrekkelijker geworden. Verwachte terugkomst om 14.00 uur.

Zondag 8 maart, Landje van Geijssel, Waverveen, Botshol, met Antje van Slooten en Huub Casander. Vertrek om 07.00 uur NS-station Bussum Zuid.

Het landje van Geijssel staat van half februari tot half mei onder water. Veel trekvogels o.a. grutto's, wulpen, scholeksters, watersnippen en kemphanen bezoeken het landje om te rusten en te foerageren. Ook kunnen we soms de pijlstaart en zomertaling zien. Hetzelfde geldt voor Waverveen. Op de Ouderkerkerplas overwinteren veel smienten. Bij de Botshol gaan we op zoek naar de krooneend.

Donderdag 11 maart 20.00 uur, Vogelgeluiden contactavond

We zetten de traditie voort om jaarlijks gezamenlijk vogelzang te oefenen. Zie half februari het programma op de website.

Donderdag 19 maart 20.00 uur: ALV, daarna lezing.

Algemene ledenvergadering, o.a. vaststelling jaarverslag en jaarrekening. Na de pauze vertelt Harry de Rooij over de activiteiten en resultaten van het Vogelringstation het Gooi.

Zondag 22 maart: Ochtend wandelexcursie heidegebied De Stulp in Lage Vuursche o.l.v.

Arnold Top en Piet Spoorenberg.

Vertrek om 07.00 uur vanaf dagrecreatieterrein Drakensteijn te Lage Vuursche (komend vanaf Hilversum net voor het dorp Lage Vuursche naar links; staat met borden aangegeven).

We gaan voor de voorjaarszang van de diverse bos- en heidevogels waar de Stulp en omgeving rijk aan zijn, zoals raaf, boomleeuwerik, groene en zwarte specht en misschien zien we ook de klapekster nog. Daarnaast is het natuurlijk een heerlijke wandeling. We verwachten om ca. 11.00 uur terug te zijn.

Donderdag 26 maart 20.00 uur: Opfrisavond steltlopers, o.l.v. Wouter Rohde.

We gaan onze kennis oprispen van het gedrag en de veldkenmerken van onze steltlopers. Met beeldmateriaal en filmpjes om te oefenen. De quiz zal niet ontbreken. Op 6 april gaan we op excursie om de kennis in de praktijk te toetsen.

Zaterdag 28 maart, Korhoenders op de Sallandse heuvelrug, o.l.v. Frank van de Weijer en Erik Hans van Stigt Thans. Vertrek: vanaf NS-station Bussum Zuid om 05.00 uur; terug om ongeveer 15.00 uur.

De Sallandse Heuvelrug is met misschien het laatste echte wilde korhoen in Nederland vandaag onze wandelomgeving. Ooit was het korhoen talrijk bij ons op de hei. Ook in Salland sterft nu helaas het korhoen uit. Excursies naar dit gebied zijn inmiddels een jarenlange regelmatige traditie. Verder is er kans op o.a. klapekster, zwarte specht en vele heide- en bosvogels.

Aanvang wandeling ongeveer om 06.30 vanaf de grote parkeerplaats tegenover het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer aan het begin van de Nijverdalsebergweg bij Nijverdal. Deelnemers dienen goed te kunnen wandelen. Eten, drinken en regenkleding mee.

Maandag 6 april (2^e Paasdag): Excursie steltlopers, o.l.v. Wouter Rohde.

Vertrek om 07.30 uur vanaf NS-station Bussum Zuid.

De kennis van de opfrisavond van 26 maart gaan we in het veld toetsen. We proberen zoveel mogelijk soorten steltlopers in de kijker te krijgen. De bestemming kiezen we op het laatste moment. Nadere informatie op de opfrisavond van 26 maart en te zijner tijd op de website.

Zondag 12 april, Fietstocht rondom het Naardermeer, o.l.v. Peter Jansen.

Vertrek om 08.00 uur vanaf het parkeerplaatsje bij de ingang van Stadzicht Meerkade 2, 1412 AB Naarden. Lekker een stuk fietsen rond het mooie Naardermeer, maar ook af en toe van de fiets af om een insteek te maken om een en ander van dichtbij te bekijken.

Donderdag 16 april 20.00 uur: Lezing door Roy Slaterus (SOVON) over onderzoek naar de relatie tussen vogelgriep en trekvogels.

Vrijdag 17 tot en met zondag 19 april. Voorjaarsweekend Kampina.

Ons voorjaarsweekend 2015 gaan we doorbrengen bij Oisterwijk in NIVON-huis Morgenrood. Het NIVON-huis heeft allemaal tweepersoonskamers. Ontbijt, lunchpakket en avondeten worden voor ons verzorgd. Deze locatie ligt op maar 5 kwartier rijden van de grens van Oisterwijkse bossen en vennen en de Kampina. De Kampina is een gevarieerd natuurgebied met uitgestrekte heidevelden, dennenbossen en vele vennen. We gaan in drie groepen afwisselend wandelen, ook direct vanuit het NIVON-huis, en dagdelen fietsen. Aanmelden doe je vóór 15 maart met het aanmeldformulier op de website. Zie bij het programma voor deze datum. Er zijn 30 plaatsen beschikbaar. Inschrijving vindt plaats op volgorde van betaling.

Maandag 27 april (Koningsdag), Nachtegalen in de Kennemerduinen, o.l.v. Margreet Bijpost.

Vertrek om 05.00 uur vanaf NS-station Bussum Zuid. Om 14.00 zijn we weer terug in Bussum.

Volop nachtegalen en alle andere zangvogels brengen een ode aan de koning! Halverwege gaan we aan zee koffie drinken in restaurant Parnassia (neem wat euro's mee). Dit was in 2014 de bestbezochte excursie.

Zondag 3 mei 2015, Deelerwoud en omstreken, o.l.v. Arnold Top

Vertrektijd 07.00 vanaf NS-station Bussum Zuid

Excursie naar het Deelerwoud en de uiterwaarden van Deventer en omgeving. Het Deelerwoud heeft een variatie aan bos en heidevogels, waarvan sommige zeldzaam in het Gooi zijn, zoals de raaf en de geelgors. Ook is er een kleine kans om wild te zien. In de loop van de ochtend gaan we naar de uiterwaarden van Deventer waar we oever- en rietvogels gaan bekijken.

Woensdag 6 tot en met woensdag 13 mei 2015, buitenland reis naar Lesbos

De inschrijving is gesloten.

Donderdag 14 mei 2015 (Hemelvaartsdag): Horsterwold, o.l.v. Frank van de Weijer en Huub Casander.

Vertrektijd 05.15 uur, NS-station Bussum Zuid.

Vreemd genoeg gaan wij met onze VWG-excursies hier nooit naartoe. Een primeur dus. Het excursiedoel is De Stille Kern en omgeving. Het Horsterwold is een vrij nieuw en groot natuurgebied in (Zuidelijk) Flevoland, niet ver van het Gooi. Met 4200 hectare is het Horsterwold zelfs het meest uitgestrekte bosgebied in de IJsselmeerpolders en het grootste aaneengesloten loofbos van West-Europa. Bijzonder in dit jonge rijke gebied met verschillende biotopen is dat de toegang ook vrij is buiten de paden. Afwisselende houtopstanden, open struweel en open waterpartijen en rietland bieden een veelheid aan biotopen voor verschillende vogelsoorten. Opvallend is de hoge dichtheid aan vogels in dit voedselrijke gebied. Beleef het

vroege ochtendkoor van vogelzang in dit gevarieerde en uitgestrekte gebied. Kans op o.a. wiewaal, zomertortel, raaf etc. Bent u niet bang voor loslopende Konikpaarden, runderen, vossen, boommarters, reeën en damherten? Zet uw wekker dan extra vroeg en ga mee met de vroege vogelexcursie naar dit fantastische vogelrijke gebied!

Deelnemers dienen goed te kunnen lopen. Waterdichte hoge schoenen of laarzen aanbevolen. We zijn om ongeveer 12.00 uur weer terug.

Nationale vogelweek 16 t/m 24 mei

De excursies van 16, 17 en 22 mei zijn ook toegankelijk voor niet-leden van de Vogelwerkgroep.

Zaterdag 16 mei, Wandeling Ankeveen (Bergsepada en Dammerkade) o.l.v. Piet Spoorenberg en anderen. Start om 06.00 uur vanaf de parkeerplaats bij de RK kerk van Ankeveen. (Stichts End 21, 1244 PK Ankeveen). In het Vechtplasgebied wemelt het in het voorjaar van rietvogels. Verborgen in het riet maken ze zich luid kenbaar met fantastische zang. In de vroege ochtend is dit koor op zijn mooist. Hier gaan we graag vroeg voor uit ons bed. Tijdens de wandeling wordt goed geluisterd en duidelijk uitgelegd welk geluid bij welke vogel hoort. Ineens is het niet alleen een orkest meer, maar onderscheid je ook de verschillende instrumenten. Daarnaast is er in de vroege ochtend ook veel te zien aan vogelleven. Purperreigers die vis aan het vangen zijn, misschien wel een ijsvogel of een havik op jacht. Het is wel even vroeg opstaan, maar tijdens het (tweede?) ontbijt om 10.00 uur heb je dan al wel een mooie beleving achter de rug. Deze wandeling is voor leden en niet-leden gratis toegankelijk

Zondag 17 mei, Pier van Huizen o.l.v. Peter Jansen en Mieke Pieren-Olijhoek
Vertrek 09.00 uur van de parkeerplaats aan de Zomerkade, bij restaurant de Haven van Huizen. We gaan langs de Zomerkade richting de dijk. Onderweg zien we waarschijnlijk al gierzwaluwen en bij het bruggetje boerenzwaluwen. Bij het eerste uitkijkpunt kunnen we de watervogels op het Gooimeer bekijken. In het riet zitten hopelijk de kleine karekieten te zingen. Daarna lopen we terug en gaan verder naar het park achter het Hampshire Hotel. Daar kunnen we park- en bosvogels zien en als we geluk hebben de ijsvogel bij de monding van de haven. Vanaf het heuveltje kijken we richting rioolwaterzuivering en de wand van de oeverzwaluwen. Wie weet vliegen die ook wel boven de haven! Het zou zelfs kunnen dat we de Huizer Eidereend zien. Deze wandeling is voor leden en niet-leden gratis toegankelijk.

Vrijdag 22 mei, De Snip en de Aardjesberg o.l.v. Wouter Rohde.
Vertrektijd 19.30 uur van Restaurant Robert aan de Bussumergrindweg. Een relaxte avondwandeling met roodborsttapuit en bonte vliegenvanger. Deze wandeling is voor leden en niet-leden gratis toegankelijk.

Maandag 25 mei (2e Pinksterdag) Zouweboezem, o.l.v. Izaak Hilhorst.
Vertrektijd 04.45 uur van NS-station Bussum Zuid.
Wandelexcursie Zouweboezem (tussen Meerkerk en Ameide in Z.H.). De Zouweboezem is een eldorado voor (beginnende) vogelaars. Met goed weer zitten en zingen riet- en moerasvogels vlak voor je neus. Eén van de grootste broedkolonies van purperreigers in Nederland bevindt zich hier. Verder kunnen we in het gebied ooievaar, bruine kiekendief, porseleinhoen, watersnip, kwartelkoning, zwarte stern, en blauwborst tegenkomen, naast heel veel 'gebruikelijke' soorten. Het terrein bestaat voornamelijk uit rietvelden in verschillende verlandingsstadia, die we goed kunnen overzien vanaf de kade en de dijk en vanuit een kijkhut. We zijn rond 10.00 uur weer terug.

Zaterdag 13 juni, Groene Jonker o.l.v. Peter Jansen en Antje van Slooten
Vertrektijd 08.00 uur, NS-station Bussum Zuid. Wandelen in dit prachtige gebied. We zijn aan het begin van de middag weer terug.

Zaterdag 27 juni, Bargerveen o.l.v. Dick Jonkers, Peter Jansen en Erik Hans van Stigt Thans.
Vertrektijd 05.00 uur, NS-station Bussum Zuid.
Degenen die tot nu toe nog nooit mee zijn geweest naar dit hoogveengebied hebben een heleboel gemist. Het bezoek aan dit indrukwekkende gebied is een beleving op zich. Je moet er vroeg voor opstaan maar dan krijg je er wel een heleboel voor terug. Toppers zijn ieder jaar de geoorde futen, boomvalk, grauwe klauwier, blauwborst en wiewaal. De eerste doortrekkende steltlopers zijn al te zien op de deels

drooggevallen plassen. We zullen niet alleen veel rondvliegende libellen zien, maar ook hun vleugelresten op de paden. Die wijzen op het consumeren door boomvalken. Ook zijn orchideeën te zien, vlinders dartelen rond en wellicht kruist een adder ons pad. Eten en drinken, het laatste bij warm weer extra, moeten worden meegenomen. Aan het eind van de excursie strijken we nog even neer op een terrasje en gaan dan retour naar de Gooise dreven.

Zondag 28 juni, Nachtzwaluwen op de Leusderheide, o.l.v. Wouter Rohde, Michel Vlaanderen

Op veler verzoek herhalen we dit uitstapje. We hopen op de snorrende roep van de nachtzwaluw en de luide tik van de houtsnip. Vooraf aanmelden, omdat het weer wel moet meewerken: w.rohde@xs4all.nl.

Om vast te noteren:

Vrijdag 6 tot en met zondag 8 november: Najaarsweekend Kraanvogels Diepholz

De Kraanvogels zijn op dit moment bezig aan hun tocht naar zuidelijker streken. Diepholz ligt minder dan drie uur rijden van het Gooi. We gaan kijken bij het verzamelen bij de slaapplekken in het veenmoeras en het 's ochtends weer opstijgen van de vogels. Overdag gaan we vogels kijken in de omliggende gebieden. We verblijven in een natuurvriendenhuis.

Informatie en inschrijven volgen op de website en in komende edities van De Korhaan.

Voorwaarden deelname excursies

Excursies

De in het programma aangekondigde excursies zijn, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, bedoeld voor leden en huisgenootleden van de Vogelwerkgroep. Aanmelding vooraf is niet nodig, tenzij dit expliciet is aangegeven. Het meenemen van introducés ter kennismaking met de activiteiten van de Vogelwerkgroep is alleen toegestaan nadat de coördinator van de subgroep Excursies hiervoor toestemming heeft gegeven. U wordt dringend verzocht geen kleine kinderen en geen honden mee te nemen.

Een excursie binnen ons werkgebied vertrekt vanaf de plaats c.q. het natuurgebied waar deze wordt gehouden. De juiste plaats staat in het programma vermeld.

Bij excursies buiten ons werkgebied wordt vertrokken vanaf NS-station Bussum Zuid (aan de zijde van het Bastion Hotel), tenzij anders vermeld. Er wordt gestreefd naar het gebruik van zo min mogelijk auto's. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Het is gebruikelijk dat de autokosten met de eigenaar/berijder worden verrekend. Van deelnemers aan de excursie wordt verwacht dat zij vóór de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

In principe gaan excursies altijd door. In sporadische gevallen (bijvoorbeeld als gevolg van extreme weersomstandigheden) vervalt een excursie of wordt deze doorgeschoven naar een andere datum.

Wijzigingen op korte termijn worden (tot een dag voor de excursie) in het programma op onze website www.vwggooi.nl vermeld. Het programma op de website is leidend ten opzichte het programma in De Korhaan.

Weekends en excursies waarvoor betaald moet worden.

Indien betaald moet worden voor een excursie of voor een excursieweekend dienen de deelnamekosten altijd volledig te worden betaald. Bij de aankondiging wordt een datum genoemd waarvoor betaling dient te hebben plaatsgevonden. Deze deadline voor betaling is ongeveer tussen 6 en 8 weken voor het betreffende weekend of excursie. De volgende annuleringsregeling is van toepassing. Bij afmelding tot 4 weken voor het begin van een weekend of excursie waarvoor betaald moet worden, wordt 75% terugbetaald, bij 3 weken 50% en bij 2 weken 25% en bij 1 week 0%.

Vogelherkenningscursus

Francis Bakker

De Vogelherkenningscursus Voorjaar 2015 die dinsdag 3 maart zal starten is geheel volgeboekt. Opgeven voor een cursus kan wel maar dan voor het najaar 2015 bij cursussen@vwggooi.nl.

De belangstelling is overweldigend; leuk voor het cursusteam die er zo veel tijd in stopt.

De favoriete vogelplek van Huub Casander

Waar?

Ik kan echt van vogels genieten zowel binnen als buiten het Gooi. Daarom ga ik ook graag met weekendexcursies mee, nu het afgelopen najaar naar Vlieland was weer geweldig. Drie dagen alleen maar met vogels bezig zijn en dan met zulke goeie vogelkenners erbij. Ik leer daar elke keer weer van. Zelfs 's nachts in het donker hoort Dick Jonkers aan een enkel piepje nog een koperwiek overvliegen! Maar ja, voor deze rubriek reizen we nou eenmaal niet even naar de eilanden, daarom is deze foto op de Eukenberg gemaakt.

Vanaf deze heuvel heb je

kilometers uitzicht over het Gooimeer met verschillende zwanensoorten en al die eenden en aalscholvers op het water.

Waarom daar?

De bossen trekken mij het meest. Ik voel me aangetrokken door de kleine vogeltjes. De Eukenberg ligt in een bosgebied. Ik heb wel een extra handicap bij het herkennen, want ik ben kleurenblind. Maar bij inventarisaties, waar ik ook aan mee doe, heb ik geleerd dat herkennen toch voor een belangrijk deel op het gehoor gaat, en dat is nog goed. Het vogeltje wat echt mijn dag weer goed maakt is het goudhaantje. Helemaal niet zo zeldzaam, maar lekker bedrijvig rond hippend tussen de toppen van de dennenbomen, altijd in beweging, dat vind ik leuk. Hier in de bosstrook langs het Gooimeer kan je de bosvogeltjes, de rietvogels en de watervogels mooi combineren.

Hoe vaak?

Ik ben een gezelschapsmens. In mijn eentje met een kijker om de hals, zie je mij niet vaak. Daarom sluit ik me graag aan bij een excursie. Zelf heb ik al een aantal keren mee gelopen als excursieleider. Een hele eer, als je bedenkt dat ik eigenlijk nog maar enkele jaren actief met vogels bezig ben. De kiem is gelegd, zoals bij veel leden, op een vogelcursus. Petje af voor wat je daar allemaal op een leuke, vlotte manier te weten komt. Net nadat ik de cursus gedaan had, ging ik mee met een vogelexcursie op Ameland. De gids daar meende dat ik heel wat jaren met vogels bezig was, zoveel wist ik al van het onderscheid en de gewoontes van de diverse daar voorkomende soorten.

Alleen of samen?

Goed om samen hobby's te hebben, maar vogels kijken is toch echt mijn ding. Vogels kijken wordt ook wel een beetje tweede natuur, dus als mijn vrouw en ik in de auto zitten, of we lopen ergens dan maak ik onwillekeurig een opmerking over die buizerd of die kiekendief die daar vliegt. Echt vogelen doe ik graag in een groep, maar dat heb ik net al toegelicht. En samen met een echte vogelkenner inventariseren is ook erg aan te raden. Je krijgt wekenlang gewoon privéles in alle geluiden en je hoort de bijzonderheden over de vogels in het gebied dat je samen gaat inventariseren.

P.S.: Als je denkt, die naam Huub Casander, waar heb ik die eerder gehoord? Kijk dan even op de achterflap van de Korhaan. Voor wie het nog niet wist: Huub staat daar vermeld als de secretaris van onze club.